

З Новим роком! і з Різдва Христовим!

Знову розквітли різноколірними ялинковими вогниками площі й вулиці, вітрини, вікна осель. Прийшов Новий рік — з дитинства улюблене всіма чарівне свято. Свято надій і сподівань. Свято оновлення природи і світу. Недарма в народі живе вітання: “З Новим роком, з новим щастям, з новим здоров’ям!” Відходить темний час доби: довшає день, усе більше світла й сонця — Христос народився!

Відавен, починаючи щось нове, важливе, доленосне, українці зверталися до Бога — за благословенням і підтримкою. Почнемо ж і ми новий 2008 рік з молитви — за нашу Батьківщину, за мир і злагоду в українському домі, за щастя й добробут кожної родини.

Хай міцніє й квітне ненька-Україна, хай усе буде добре в нашому краї — для кожного з нас!

Щасливого Нового року, шановні читачі, друзі, колеги!

Вісник Національного банку України

12/2007

Щомісячний науково-практичний журнал
Національного банку України

Видається з березня 1995 року № 12 (142) ♦ Грудень 2007

Здано до друку 30.11.2007 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

КІРЄВ О.І. (голова),	ЛАНДИНА Т.В.,	САВЧЕНКО А.С.,
БУРЯК С.В.,	МАТВИЄНКО В.П.,	СЕНИЩ П.М.,
БАЖАЛ Ю.М.,	МЕЛЬНИЧУК М.О.,	СМОВЖЕНКО Т.С.,
ГАЙДАР Є.Т.,	МІЩЕНКО В.І.,	ФЕДОСОВ В.М.,
ГАЛЬ В.М.,	МОРОЗ А.М.,	ХОФФМАНН Лутц,
ГАЛЬЧИНСЬКИЙ А.С.,	ОСАДЕЦЬ С.С.,	ШАРОВ О.М.,
ГЕЄЦЬ В.М.,	ПАЛАМАРЧУК А.Б.,	ШЕВЦОВА О.Й.,
ГРЕБЕНІК Н.І.,	ПАСІЧНИК В.В.,	ШЛАПАК О.В.,
ГРУШКО В.І.,	ПАТРИКАЦ Л.М.,	ШУМИЛО І.А.,
ДОМБРОВСЬКИЙ Марек,	ПЕТРИК О.І.,	ЮЩЕНКО В.А.,
ІЛАРІОНОВ А.М.,	ПОДОЛІВ І.В.,	ЯРЕМЕНКО С.О.,
КРАВЕЦЬ В.М.,	РАЄВСЬКИЙ К.Є.,	ЯЦЕНЮК А.П.
КРОТЮК В.Л.,	РИЧАКІВСЬКА В.І.,	
КРЮЧКОВА І.В.,	САВЛУК М.І.,	

РЕДАКЦІЯ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НБУ

Головний редактор
Заступник головного редактора
Начальник відділу з випуску журналу "Вісник НБУ"
Редактор з питань валютного регулювання
та міжнародних банківських зв'язків
Відповідальний секретар
Головний художник
Літературний редактор
Дизайнери:

ПАТРИКАЦ Л.М.
КРОХМАЛЮК Д.І.
ПАПУША А.В.

Коректори:

БАКУН О.В.
ЛІПІНСЬКА С.М.
КОЗИЦЬКА С.Г.
КУХАРЧУК М.В.
ПЛАТОНОВА Н.Г.,
ХАРУК О.В.
СІЛЬВЕРСТОВА А.І.,
СТАДНІЧУК М.О.,
ПОНУР Л.О.
ЛИТВИНОВА Н.В.
ГРЕБІШКОВ В.І.,
ГРИЦЕНКО М.Р.
НЕГРЕБЕЦЬКИЙ В.С.,
ПАТРИКАЦ Л.М.,
ХАРУК О.В.
ПАПУША А.В.

Оператор
Реклама і розповсюдження:

Фото:

Черговий редактор

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

просп. Науки, 7, Київ-28, 03028, Україна
тел./факс: (044) 524-96-25
тел.: (044) 527-39-44, 527-38-06, 525-38-25
E-mail: litvinova@bank.gov.ua
http://www.bank.gov.ua

Журнал зареєстровано Держкомвидавом України 09.06.1994 р., свідоцтво КВ № 691

Засновник і видавець: Національний банк України.

Адреса: вул. Інститутська, 9, Київ-8, 01008, Україна

Журнал рекомендовано до друку Вченою радою Київського національного
економічного університету ім. Вадима Гетьмана

Публікації в журналі Вищою атестаційною комісією України визнано фаховими
Видається у комплекті з додатком "Законодавчі і нормативні акти з банківської
діяльності"

Передплатний індекс 74132

Дизайн: Редакція періодичних видань НБУ

Надруковано з готового оригінал-макета відділом видавничого обслуговування

Господарсько-експлуатаційного управління НБУ

Адреса друкарні:

просп. Науки, 9, Київ-28, 03028, Україна

Формат 60 × 90 / 8. Друк. офсетний. Фіз. друк. арк. 8.0

Умовн. друк. арк. 9.0. Обл.-вид. арк. 9.6

Тираж 2000 прим.

При передруку матеріалів, опублікованих у журналі, посилання на "Вісник
Національного банку України" обов'язкове. Редакція може публікувати матеріали
в порядку обговорення, не поділяючи думку автора. Відповідальність за точність
викладених фактів несе автор, а за зміст рекламних матеріалів — рекламодавець.

© Вісник Національного банку України, 2007

ЗМІСТ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК

Вітання колегам, читачам журналу "Вісник НБУ" з Новим роком
і Різдвом Христовим 1

С.Ліпінська

Імена мучеників мають бути відомі не лише Богу 7

МАКРОЕКОНОМІКА

А.Шаповалов

Системні особливості розвитку інфляційних процесів в Україні 3

В.Міщенко, А.Сомик, С.Шульга

Монетарний трансмісійний механізм в Україні. Стаття 3. Напрями
вдосконалення трансмісійного механізму грошово-кредитної
політики на основі зарубіжного досвіду 24

Основні макроекономічні показники розвитку України у жовтні 2001—2007 років ... 29

П.Бєлєнький, О.Другов

Розвиток системи фінансових посередників України в умовах посилення
глобалізаційних процесів 30

А.Крилова

Фінансовий сектор України: сьогодні й завтра 36

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Г.Жигайло

Без технічного інструментарію реалізувати масштабний проект було б неможливо . 8

НУМІЗМАТИКА І БОНІСТИКА

Про введення в обіг пам'ятної монети "Чумацький шлях" 18

Про введення в обіг пам'ятної монети "Бугай" 19

Про введення в обіг пам'ятної монети "Острозька Біблія" 19

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Л.Патріак

Фінансово-кредитна система України — кризь призму наукової думки 20

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України
у жовтні 2007 року 66

ФОНДОВИЙ РИНОК

Ринок державних цінних паперів України у жовтні 2007 року 22

ВАЛЮТНИЙ РИНОК

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті
від нерезидентів (за станом на 30.09.2007 р.) 33

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється
Національним банком України один раз на місяць (за жовтень 2007 року) 33

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється
Національним банком України щоденно (за жовтень 2007 року) 34

БАНКИ УКРАЇНИ

Структура активів банків України за станом на 01.10.2007 р. (у розрізі банків) 42

Структура зобов'язань банків України за станом на 01.10.2007 р. (у розрізі банків) ... 48

Структура власного капіталу банків України за станом на 01.10.2007 р.
(у розрізі банків) 52

Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.10.2007 р.
(у розрізі банків) 58

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у жовтні 2007 р. 64

Основні показники діяльності банків України на 1 листопада 2007 року 65

Зміст журналу "Вісник Національного банку України" за 2007 рік 67

АНОТАЦІЇ 72

Із перших вуст/

Системні особливості розвитку інфляційних процесів в Україні

ПІД СИСТЕМНОЮ ПРИЗМОЮ

Одразу зазначимо, що Національний банк України стурбований не самим фактом перевищення вже у вересні річного урядового інфляційного прогнозу в обсязі 7.5%. Будемо відверті, ще в момент оголошення зазначеного прогнозу існували неабиякі сумніви в його реальності, і Національний банк ще тоді вказував на це урядові. Також не вважаємо за доцільне зосереджувати надмірну увагу на конкретному розмірі індексу споживчих цін. У будь-якому разі інфляційна динаміка 2007 року не може задовольнити нікого — ні владу, ні бізнес, ні тим паче пересічних громадян. Адже кожен додатковий відсоток інфляції у сукупності “з’їдає” більш як півмільярда гривень у реальних доходах населення.

Набагато більше Національний банк сьогодні стурбований глобальними тенденціями, які превалюють в інфляційному розвитку впродовж останнього часу. Адже за певних умов рівень інфляції, який трохи перевищує 10%, може і не викликати негайного зниження темпів економічного зростання. Це підтверджують і нинішні цілком прийнятні темпи реального зростання ВВП в Україні (7.3% у січні — жовтні 2007 року). Однак за таких умов інфляційна динаміка стає значно волатильнішою і менш керованою, що істотно збільшує ймовірність її значного прискорення і досягнення таких меж, коли без вжиття радикальних заходів у країні буде неможливо відновити макроекономічну стабільність. Саме тому провідні країни світу так багато уваги приділяють інфляції і намагаються підтримувати її на низькому рівні.

Однак головне навіть не це, а те, яким чином в Україні реагують на посилення цінового тиску. На жаль, антиінфляційні заходи, які час від часу ухвалює уряд (і які зводяться переважно до підписання меморандумів із підприємцями, посилення моніторингу цін та адміністративного регу-

лювання граничної рентабельності і торговельних надбавок), швидше покликані гасити вже існуючі пожежі і можуть бути ефективними лише в короткостроковому періоді. Водночас в Україні не вживаються заходи щодо нівелювання системних передумов розгортання інфляційного тиску, про які скажемо нижче.

Основна проблема — нехтування елементарними економічними канонами при розробці та реалізації державної економічної політики, насамперед — у частині опрацювання рішень про збільшення заробітної плати, пенсій та інших соціальних платежів. Звичайно, підвищення стандартів життя населення має бути наріжним каменем усієї економічної політики. Однак якщо до цього питання підходити без належного врахування реальних можливостей економіки, остання неодмінно відреагує виникненням макроекономічних диспропорцій, що в підсумку позначиться і на динаміці цін.

Так, в Україні неадекватні темпи зростання заробітної плати і продуктивності праці. Якщо взяти за базу перший квартал 2001 року, то реальна заробітна плата збільшилася в три рази, а продуктивність праці — в 1.7 рази. Цілком очевидно, що якщо заробітна плата зростає істотно вищими темпами, ніж продуктивність праці, то додаткові доходи кожним конкретним робітником не заробляються (за рахунок вищої ефективності праці), а отримуються в порядку перерозподілу за рахунок доходів інших суб’єктів господарювання, зокрема роботодавців або власників бізнесу. Втім, зрозуміло, що останні аж ніяк не бажають втрачати власний шмат пирога і намагаються перекласти додаткові витрати на плечі інших економічних агентів (у тому числі тих же робітників) через підвищення відпускної ціни на свою продукцію.

За результатами опитувань керівників 1200 підприємств, що їх регулярно проводить Національний банк, серед низки факторів, котрі впливають на ціни реалізації, дедалі більше зростає роль вартості трудових ресурсів. Цей

Анатолій Шаповалов

Перший заступник Голови
Національного банку України

Ще якийсь рік-два тому порівняно високі темпи інфляції сприймалися суспільством як тимчасове непорозуміння. Втім, нинішній рік буде вже четвертим поспіль, коли показник інфляції перевищить 10%. А це означає, що такі темпи зростання споживчих цін на сьогодні, на жаль, набули вже характеру закономірної тенденції, подолання якої потребує системного підходу та узгоджених комплексних рішень.

Саме тому в цій публікації хотілося б по можливості винести за дужки аналіз щогорічних локальних чинників зростання цін на ті чи інші групи товарів і послуг — дані питання вже досить широко висвітлено в засобах масової інформації. На наш погляд, у нинішній ситуації важливіше визначити глибокі системні проблеми, які, можливо, не так явно лежать на поверхні, але від того є не менш значущими з точки зору забезпечення довгострокової цінової стабільності у державі.

фактор продовжують називати у першій трійці негативних чинників респонденти підприємств майже всіх видів економічної діяльності.

Здається, наведеного має бути цілком достатньо, аби зрозуміти, що адміністративне підвищення соціальних стандартів (зокрема розміру мінімальної заробітної плати) має обов'язково узгоджуватися з підвищенням ефективності праці. До речі, при аналізі економічних і монетарних процесів в економічно розвинутих країнах, зокрема у США, одне з чільних місць відводиться показникові продуктивності праці, тоді як в Україні переважна більшість аналітиків звертає на нього мало уваги.

Необґрунтоване форсування підвищення соціальних стандартів життя тисне на ціни і з боку попиту через неадекватність співвідношення зростання ВВП і доходів населення. В принципі, в умовах низького рівня життя переважна більшість населення темпи зростання доходів громадян і повинні випереджати темпи зростання ВВП. Однак усе має бути в розумних межах, яких в Україні впродовж останніх років не дотримувалися. Так, у 2004 році темпи зростання реальних наявних доходів населення становили 19.6% при зростанні реального ВВП на 12.1%; у 2005-му ці цифри становили відповідно 23.9 та 2.7%, 2006-му — 16.1 та 7.1%, за дев'ять місяців 2007 року — 11.7 та 7.3%.

Навіть порівняно з іншими перехідними економіками у співвідношенні зарплат та ВВП на душу населення Україна не пасе задніх (див. графіки), і для забезпечення стійкого економічного розвитку необхідно робити акцент насамперед на зростанні продуктивності праці, а вже відповідно до цього визначати можливості для подальшого зростання доходів населення.

Очевидно, що за таких умов виникають труднощі з товарним забезпеченням зростаючої грошової пропозиції з боку населення, які посилюються неоптимальною структурою економічного зростання. Зокрема, у 2007 році більша частина приросту ВВП забезпечена компонентами, які прямо не стосуються матеріального виробництва (чисті податки, оптова та роздрібна торгівля) і, відповідно, забезпечення належного товарного покриття під зростаючий попит з боку населення.

Водночас із галузей, безпосередньо причетних до наповнення товарною масою споживчого ринку, високі темпи демонструють лише харчова (зростання на 13.3% у січні — ве-

ресні 2007 року) та деревообробна (12.4%). А в легкій промисловості обсяги виробництва зменшилися на 0.2, сільському господарстві — на 4.7%.

У такій ситуації нас частково виручає імпорт товарів та послуг, обсяги якого в номінальному вимірі у січні — вересні 2007 року збільшилися на 36.3%. Однак імпорт може задовольнити додаткові потреби громадян далеко не за всіма позиціями. Тим більше у сфері послуг (перукарні, ремонт житла, освіта тощо). Крім того, слід пам'ятати, що надмірне зростання обсягів імпорту, зокрема споживчого, погіршує поточний рахунок платіжного балансу та негативно впливає на економічне зростання, у тому числі за рахунок витіснення з відповідних сегментів ринку вітчизняних підприємств.

Таким чином, *друга системна проблема полягає в тому, що здійснення ефективної політики зростання доходів населення не супроводжувалося дієвими заходами зі зростання пропозиції споживчих товарів і послуг*. Такі заходи мають концентруватися насамперед довкола стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу, який має взяти на себе значну частину задоволення зростаючих споживчих потреб населення. Втім, ілюстрацією "успіхів" у цьому напрямі є результати нещодавно оприлюдненого звіту Світового банку та Міжнародної фінансової корпорації, відповідно до якого у сфері регулювання підприємництва Україна обіймає 139-ту позицію зі 178 країн. Саме недостатня увага до проблем розвитку малого та середнього бізнесу в підсумку призводить до того, що для більшості частини населення України цілий ряд звичних для європейця послуг (відвідання ресторанів, оренда авто, літній відпочинок, послуги фітнес-центрів тощо) є недоступним. У результаті в громадян немає особливої вибору — лише йти з отриманими коштами на продовольчий ринок і створювати там додатковий попит.

Третя системна проблема вбачається в тому, що уряд не має чітко напрацьованих механізмів упередження виникнення шоків ситуацій на споживчому ринку. Скільки вже сказано про необхідність ефективного використання такого інструменту, як товарні інтервенції, а віз і нині там. Чи може влада похвалитися дієвим здійсненням антимонопольної політики та ефективним регулюванням тарифів природних монополій? Чи існує взагалі хоч якийсь план дій у сфері регулювання тарифів і цін на житлово-комунальні послуги,

чи вибудовано нарешті ефективну систему запобіжників та компенсаторів чергового зростання цін на газ тощо? Дуже хотілося б мати чіткі відповіді на ці запитання.

Утім, навіть за таких умов цілком можливо було б знизити обсяг попиту на споживчому ринку, грамотно спрямувавши доходи громадян на інвестування та заощадження. Однак *рівень розвитку фінансового ринку залишається дуже низьким, і це є четвертою системною проблемою*. Фактично переважна більшість населення сьогодні не має альтернативи розміщенню своїх тимчасово вільних коштів — тільки банківський депозит. Однак банки далеко не завжди можуть задовольнити потреби громадян як щодо вартості депозитів (особливо в умовах їхньої орієнтації на залучення дешевших коштів за кордоном), так і щодо спектра послуг (багато громадян уже дозріло до того, щоб вкладати кошти в ті ж пенсійні програми, однак елементарно не знає, як це зробити). Тож недостатній розвиток фондового ринку і сегмента небанківських фінансових установ не дає змоги вести мову про формування додаткових дієвих каналів відволікання коштів населення від споживчого ринку та спрямування їх на інвестиційні цілі.

Одним із вагомих наслідків нерозвинутості фондового ринку з точки зору забезпечення цінової стабільності є зменшення ефективності монетарного регулювання економічних процесів. Адже одним із головних інструментів впливу центрального банку на обсяг грошової пропозиції є операції з державними цінними паперами на відкритому ринку. Однак за відсутності ліквідного та прозорого ринку державних боргових зобов'язань ефективно проведення таких операцій в Україні сьогодні неможливе.

Окремим рядком слід виділити відсутність належної культури здійснення комунікацій з громадськістю з питань, пов'язаних із розвитком інфляційних процесів. В економічно розвинутих країнах одним із головних елементів політики з досягнення інфляційних цілей є ефективна система комунікацій з громадськістю, через яку здійснюється вплив насамперед на інфляційні очікування суб'єктів господарювання. В Україні ж, на жаль, досить часто непродумані та упереджені заяви окремих посадових осіб лише підбурюють процеси зростання цін. Про представників політичної опозиції в таких випадках годі й говорити. На жаль, окремі діячі ніяк не розуміють, що для політика, який

справді піклується про долю країни, навіть у період передвиборних перегонів не може бути зняте табу на нагнітання пристрастей в інфляційному питанні.

Ну і нарешті, *не можна не звернути увагу на інституційний аспект, який полягає у невизначеності відповідальності за утримання стабільності цін*. Статтею 6 Закону України “Про Національний банк України” передбачено, що Національний банк сприяє дотриманню цінової стабільності лише у межах своїх повноважень. **Хто відповідає за забезпечення стабільності цін у державі загалом, законодавством не визначено.**

Стаття 2 Закону України “Про Кабінет Міністрів України” визначає лише, що одним з основних завдань Кабінету Міністрів є забезпечення проведення цінової політики. Однак “забезпечення проведення цінової політики” та “забезпечення стабільності цін” — дещо різні речі. Фактично в Україні немає державної інституції, яка б несла відповідальність за стабільність цін. А там, де немає відповідальних, як відомо, створюються передумови для виникнення безвідповідальності, що в такій важливій сфері, як забезпечення цінової стабільності, неприпустимо.

Наведений перелік проблемних питань навряд чи можна вважати вичерпним. Утім, і без цього зрозуміло, що без системних і комплексних рішень у відповідних напрямках завдання щодо забезпечення у довгостроковій перспективі стабільно низького рівня цін так і залишаться на рівні добрих намірів. А намагання пояснити інфляційні сплески у той або інший період несприятливим збігом обставин, поганим урожаєм, політичними іграми або наявністю міфічних “тимчасових структурних перекосів на окремих товарних ринках” дедалі більше нагадуватимуть стару пісню, яка давно всім набридла та нікому не цікава.

ДО ПИТАННЯ МОНЕТАРНОГО ВПЛИВУ

Звичайно, коли йдеться про інфляційні процеси, неможливо обминути питання проведення монетарної політики. Адже, за висловом нобелівського лауреата, головного ідеолога теорії монетаризму Мілтона Фрідмена, “інфляція завжди і всюди є монетарним феноменом”. Повністю погоджуючись у цьому з класиком, усе ж дозволимо собі зробити певні уточнення, оскільки в періоди цінових заворушень окремі експерти не можуть відмовити

собі в спокусі згадати цей вислів із прозорим натяком — мовляв, усю відповідальність за те, що відбувається з інфляцією, має нести центральний банк.

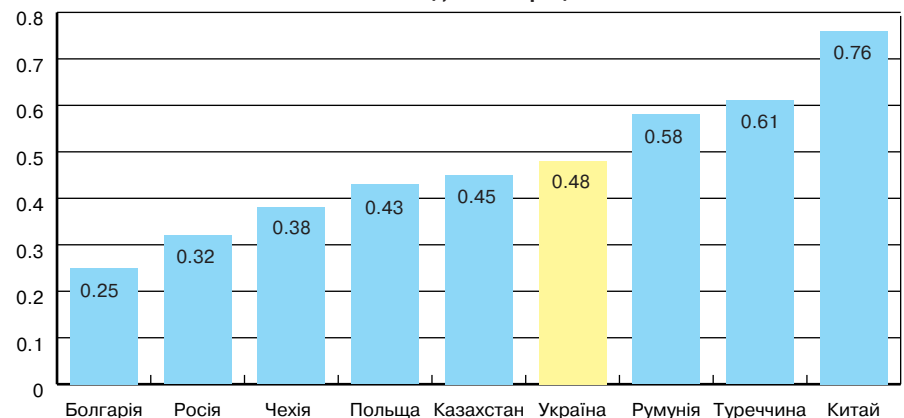
Так, інфляція і справді є монетарним феноменом, оскільки як економічне явище знаходить свій вияв у знеціненні грошей. Водночас необхідно розуміти, що теорія Мілтона Фрідмена була, поперше, розроблена для досить довгострокового періоду, а по-друге, для економік із достатньо гнучкими цінами. Зрозуміло, що постулати цієї теорії не можуть бути застосовані для відносно короткострокового періоду (на якому на динаміку цін істотно впливають шоки на тих або інших товарних ринках, фискальні дисбаланси тощо), а також для ситуацій, коли ціни недостатньо лібералізовані і широко використовуються механізми їх державного регулювання. Саме такий випадок ми і маємо наразі, коли говоримо про розвиток інфляційних процесів в Україні. А тому, вважаємо, експлуатація згаданого вислову в контексті нинішньої ситуації в нашій країні є не зовсім коректною.

З іншого боку, неправильно гово-

рити і про те, що монетарний чинник не відігравав ніякої ролі в розвитку інфляції. Інша річ, наскільки ця роль була істотною. За оцінками Національного банку України, внесок інфляції попиту (до якої монетарний чинник має безпосередній стосунок) у зростання індексу споживчих цін у січні—жовтні 2007 році був досить помірним — 2.2 відсоткового пункту з 11.7%. Саме на стільки, за нашими підрахунками, збільшилася з початку року вузька базова інфляція, до розрахунку якої включаються ті товарні групи, які найменше залежать від впливу короткострокових кон’юнктурних чинників (йдеться насамперед про непродовольчі товари, за винятком палива).

Узагалі, давати оцінки монетарного впливу на розвиток інфляційних процесів, виходячи лише з показників темпів розширення грошової маси, на наш погляд, — справа невдячна. Адже навіть просте зіставлення показників темпів приросту грошової маси та інфляції в Україні свідчить про відсутність істотної кореляції між ними. І це — особливість не лише вітчизняної

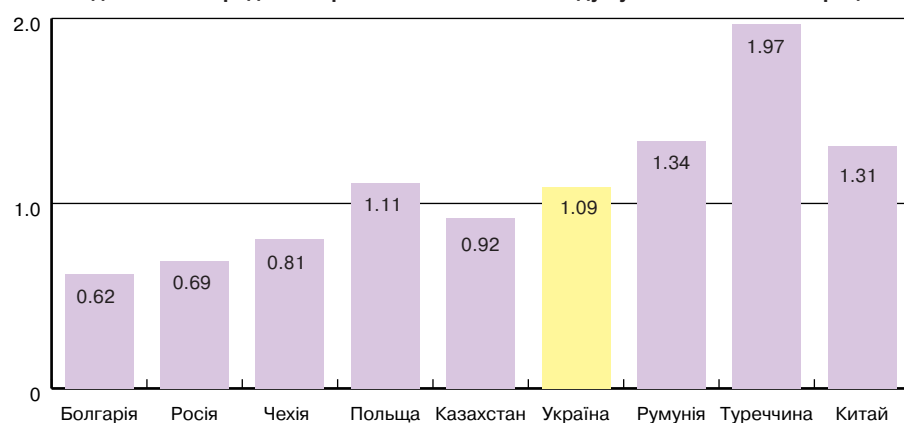
Співвідношення середньої заробітної плати і ВВП на одну особу населення, зайнятого в економіці, в 2006 році*

Показник залежить від структури населення і особливо — від частки молодого населення.

*Дані щодо Чехії та Польщі — за 2005 рік.

Співвідношення середньої заробітної плати і ВВП на душу населення в 2006 році*

*Дані щодо Чехії та Польщі — за 2005 рік.

Джерело: Держкомстат України, IFS, EcoWin Reuters, національні статистичні агенції.

економіки. Центральні банки провідних країн світу вже давно не використовують показники приросту грошової маси як головні індикатори для прийняття рішень. Адже важливий не так номінальний розмір грошової маси, як напрям її використання, котрі обумовлюють відповідні пропорції між споживанням та нагромадженням, а відтак, чинять (чи не чинять) тиск на ціни. Досягнення ж оптимальних пропорцій між споживанням та нагромадженням здійснюється не через регулювання номінального обсягу грошової маси, а через вплив на відсоткові ставки, зміна яких стимулює (або дестимулює) споживчу чи інвестиційну активність.

Розгляньмо детальніше динаміку грошової пропозиції в Україні у 2007 році. Що найбільше вплинуло на зростання грошової маси? З одного боку, це активна соціальна політика уряду. В результаті прийняття впродовж року кількох змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2007 рік” обсяг видатків для виплати заробітної плати у бюджетній сфері, соціальні виплати, пенсії тощо було збільшено більш як на 20 млрд. грн. Це істотно вплинуло на темпи зростання обсягу готівки поза банками: за десять місяців 2007 року вони становили 32%, тоді як за аналогічний період минулого року — лише 13.5%.

Як у такій ситуації можна було нейтралізувати вплив цього чинника? Безпосередньо — ніяк, адже Національний банк може активно впливати лише на безготівкову частину грошової маси. Якщо вдатися до радикальних рестрикційних заходів, які через істотне збільшення вартості грошей зумовлять активніший приплив цих коштів на депозити в банки, чи буде це корисно для економіки? Адже тоді зростуть не лише депозитні, а й кредитні ставки, що може спровокувати гальмування процесів економічного розвитку.

Другий чинник, який істотно впливав на динаміку розширення грошової маси у 2007 році, — значні обсяги інтервенцій з купівлі валюти на міжбанківському ринку з метою підтримки курсу гривні. В рамках даного матеріалу ми не торкатимемося питання, доцільно чи недоцільно запроваджувати нині більшу гнучкість обмінного курсу, — це тема окремої ґрунтовної статті. Зазначимо лише, що за десять місяців поточного року чистий обсяг таких інтервенцій становив майже 7.3 млрд. дол. США. Ці кошти Національний банк частково нейтралізовував через проведення мобілі-

заційних операцій, обсяг яких за цей період становив 68.4 млрд. грн.

Чи була потреба в проведенні масштабніших мобілізаційних заходів? Давайте поміркуємо разом. Одну частину цих коштів становить валютна виручка підприємств-експортерів, які активно використовують їх для забезпечення виробничого процесу. Інша частина — запозичені кошти, значна кількість яких спрямовувалася банками на кредитування. Стримувати темпи кредитування юридичних осіб сьогодні ми не бачимо необхідності — все ж таки до кризи перевиробництва нам ще далеко.

Великі ж обсяги кредитування фізичних осіб справді турбують Національний банк, однак здебільшого через можливий негативний вплив таких операцій на фінансову стійкість банків. На перебігу інфляційних процесів такі операції, за нашими оцінками, позначалися обмежено — найбільший внесок у зростання індексу споживчих цін упродовж останніх років вносили товарні позиції, зростання попиту на які пов’язане не із розширенням кредитування (люди не беруть кредити для купівлі їжі), а зі зростанням доходів громадян (зростання зарплат, пенсій, стипендій тощо). Кредитні кошти громадяни спрямовували переважно на купівлю товарів довгострокового користування (автомобілі, пральні машини тощо) або на операції з нерухомістю. Товари тривалого користування, як відомо, займають незначну частку в споживчому кошику, який використовується для обрахунку інфляції. Та й ціни на них залежать переважно від динаміки курсу, оскільки на відповідних ринках дуже велика питома вага імпортової продукції. Ну а нерухомість узагалі належить до інвестиційних активів, регулювати ціни на які не ставить собі за мету жоден центральний банк світу.

Тобто на певному етапі високі темпи кредитування фізичних осіб, навпаки, сприяли стримуванню інфляції через спрямування додаткових доходів громадян від споживчого ринку на інші напрями.

Утім, в довгостроковому періоді надто високі темпи кредитування населення сприяють накопиченню ризиків виникнення дисбалансів у фінансовій сфері, реалізація яких може похитнути фінансову стабільність у країні і відповідним чином відбитися на стабільності національної грошової одиниці. Такі ризики полягають насамперед у:

— прийнятті на себе учасниками ринку нехеджованих валютних ри-

зиків — значні обсяги кредитів в іноземній валюті надаються клієнтам, які не мають постійних валютних доходів і за умови курсових коливань можуть виявитися неспроможними виконувати взяті на себе при отриманні кредиту зобов’язання;

— збільшенні обсягів валового зовнішнього боргу держави — значна частина кредитів фізичним особам в іноземній валюті надається за рахунок коштів, залучених на зовнішніх ринках спеціально для реалізації роздрібних банківських проектів в Україні. Виникнення шоків на світових фінансових ринках може зумовити труднощі з рефінансуванням таких позик або ж узагалі призвести до відпливу цих капіталів із відповідним провокуванням дисбалансів на валютному ринку;

— нарощуванні макроекономічних диспропорцій — значна частина отриманих кредитних ресурсів спрямовується населенням на купівлю товарів іноземного виробництва, що зменшує інвестиційний потенціал вітчизняної економіки і сприяє закріпленню на вітчизняних ринках іноземних товаровиробників.

Таким чином, в умовах що склалися, заходи Національного банку мали концентруватися не так на кількісному обмеженні грошової пропозиції, як на досягненні якісного ефекту з упередження виникнення дисбалансів на фінансовому ринку. Керуючись саме такими міркуваннями, Правління Національного банку спрямовувало свої зусилля перш за все на посилення привабливості проведення операцій у національній валюті та поступового обмеження економічними методами обсягів залучень коштів за кордоном.

Зокрема, у березні 2007 року було внесено зміни до Положення “Про порядок формування та використання резервів для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків”, якими, крім іншого, передбачалося підвищення коефіцієнтів резервування за кредитами, наданими в іноземній валюті. Також, із 20 листопада 2007 року до складу зобов’язань банків, які підлягають обов’язковому резервуванню, введено кошти, залучені банками від банків-нерезидентів та фінансових організацій-нерезидентів. Це стимулюватиме банки збільшувати орієнтацію на внутрішні джерела формування кредитних ресурсів.

Звичайно, в умовах значного посилення інфляційного тиску Національний банк у листопаді вжив заходів і щодо оптимізації рівня ліквідності через забезпечення розміру ставок за ак-

тивними операціями Національного банку на позитивному рівні щодо рівня інфляції та певної активізації роботи щодо залучення коштів банків (у тому числі через ефективніше використання процентних ставок за депозитними сертифікатами). Втім, ці заходи не мали характеру суцільного “закручування гайок” і давали змогу підтримувати ліквідність банківської системи на рівні, достатньому для здійснення кредитної підтримки процесів економічного розвитку.

ЗАВДАННЯ НА СЬОГОДНІ ТА ЗАВТРА

У будь-якому разі слід розуміти, що монетарні заходи впливають на цінову динаміку з певним лагом, який в Україні становить від шести місяців до року. Отже, в умовах незначного впливу монетарного чинника на інфляцію для стримування зростання цін доцільніше приймати більш системні рішення, про які частково вже йшлося вище.

По-перше, **необхідно вжити заходів щодо приведення темпів підвищення рівня життя населення у відповідність із реальними можливостями економіки.** У цьому контексті Національний банк може лише приєднатися до тих експертів, які закликають політичні сили — переможниці дострокових парламентських виборів дуже обережно підходити до виконання своїх численних соціальних обіцянок, які так щедро роздавалися

під час передвиборних перегонів. Інакше країні загрожуватиме повна цінова дестабілізація.

Дешевий популізм має бути викорінений з усіх сфер економічного життя, починаючи з прогнозів. Адже генерування в політичних цілях “солідких” передбачень тієї ж інфляції при їх перевищенні обернеться значним посиленням недовіри до економічної політики держави та поширенням інфляційних очікувань. Впевнені: якби уряд ще торік виробив реальніший прогноз інфляції на 2007-й, нинішнього ажіотажу довкола цінової динаміки не було б.

По-друге, слід невідкладно вжити дієвих заходів для поліпшення умов ведення бізнесу, тим самим одночасно сприяючи переспрямуванню частини коштів громадян від споживчого ринку на бізнесові напрями та розширенню пропозиції товарів і послуг на споживчому ринку.

По-третє, уряду необхідно нарешті ефективніше застосовувати наявні в нього ринкові інструменти для приборкання тимчасових — і не дуже — коливань цін на окремі товари та послуги (здійснення політики інтервенцій, антимонопольні важелі тощо). При цьому слід по можливості обмежувати застосування адміністративних важелів. Як зауважив на пресконференції 17 жовтня 2007 року Голова Національного банку Володимир Стельмах, адміністративне придушення цін є більшим злом, ніж озву-

чення їх реальної величини, оскільки в такому разі утворюється відкладений інфляційний потенціал, який може вибухнути будь-коли і впоратися з яким буде значно важче.

По-четверте, необхідно розробити чіткий план-графік підвищення тарифів суб'єктами господарювання на місцевому рівні (на житлово-комунальні послуги, транспорт тощо). Якщо люди наперед знатимуть про підвищення певних цін і тарифів, у них хоча б не генеруватимуться надмірні інфляційні очікування, як це буває у випадку неочікуваних подорожчань.

По-п'яте, необхідно повернутися обличчям до фінансових ринків і вжити справді дієвих заходів щодо їх розвитку. А почати необхідно з розбудови ліквідного та прогнозованого ринку державних цінних паперів, за яким обов'язково підтягнуться й інші сегменти.

По-шосте, необхідно чітко визначити, хто і за що відповідає в Україні у цінній сфері. Дії уряду та Національного банку в регулюванні інфляційних процесів мають бути максимально узгодженими, кожна із цих інституцій повинна ефективно виконувати покладені на неї функції у сфері забезпечення цінової стабільності, не киваючи при цьому одна на одну і не втручаючись не в свою компетенцію. Тільки за таких умов і тільки спільними зусиллями в країні можна забезпечити довгострокову та надійну цінову стабільність.

Імена мучеників мають бути відомі не лише Богу

У рамках вшанування 75-х роковин Голодомору 1932–1933 років 23 листопада на Банкотно-монетному дворі НБУ відбувся пам'ятний захід, присвячений цій сумній даті. Відкрив його генеральний директор БМД Руслан Арешкович, наголосивши, що Голодомор був небаченим за своїми масштабами злочином проти українського народу. Це був цинічний геноцид українців, сплановане нищення генофонду нашої нації.

До тридцятих років XX століття українське село то глухе, а то вибухаючи повстаннями, опиралося нелюдським експериментам чужої йому комуно-більшовицької влади. Воно платило кров'ю за свою землю, втрачало краших синів у казематах червоної імперії, але вистояло. Тоді антинародний тоталітарний режим вигидав упокорення голодом.

Лиш тепер українська влада набралася мужності назвати убивць убивцями, а гено-

цид — геноцидом. Але треба йти далі. Мусимо встановити імена не лише мільйонів жертв і мучеників, а й їх катів. Це потрібно не мертвим. Це потрібно живим.

Вшанувати пам'ять жертв Голодомору на Банкотно-монетний двір України прийшли митці, в чий творчості помітне місце посідає тема Голодомору — заслужений художник України, лауреат премії імені Василя Стуса Валерій Франчук, кінорежисер, заслужений діяч мистецтв України Олесь

Янчук, скульптор Василь Бик, живописець-графік Володимир Гарбуз. Голова Товариства “Знання” Василь Кущерев виголосив доповідь про Голодомор в Україні.

Напередодні сумної дати Національний банк України ввів в обіг срібну та нейзильберову пам'ятні монети “Голодомор — геноцид українського народу”.

На закінчення заходу присутні вшанували пам'ять жертв Голодомору хвилиною мовчання.

Світлана Ліпінська.

Фото **Владислава Негребецького.**

**Ганна
Жигайло**

Заступник директора
департаменту бухгалтерського
обліку Національного банку
України. Кандидат економічних
наук.

Цими днями виповнюється десята річниця запровадження в Україні Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Автор статті представляє когорту фахівців Національного банку України, які безпосередньо здійснили цю надзвичайно важливу для банківської системи країни реформу. В матеріалі аналізуються основні її віхи, зокрема йдеться про запровадження нового інструментарію бухгалтерського обліку в банківській сфері, завдяки якому проведена реформа дала позитивний результат в умовах нашої країни.

До Х річниці реформи бухгалтерського обліку /

Без технічного інструментарію реалізувати масштабний проект було б неможливо

Перші спроби реформувати систему бухгалтерського обліку в банківському секторі України робилися ще в 1992 році. Це був період запровадження нових форм звітності для забезпечення вимог статистики щодо складання платіжного балансу. В основу процесу формування інформації для цих цілей було покладено засади реформування чинного Плану рахунків бухгалтерського обліку в банківській сфері. Реформатори намагалися пристосувати чинний План рахунків до нових вимог, однак бажаних результатів це не дало. Наприклад, окремий розділ для обліку операцій в іноземній валюті лише ускладнив План рахунків. Збільшилася кількість рахунків, зріс обсяг валюти балансу, управляти і користуватися Планом рахунків стало дуже складно.

Економічні процеси, що відбувалися в Україні, висували нові вимоги до економічної інформації. Поодинокі зміни до Плану рахунків чи до форм звітної інформації не могли задовольнити потреб перехідної економіки.

За планового господарювання формування економічної інформації було зорієнтоване насамперед на збереження державної власності та перевірку виконання державного плану (бюджетного, кредитного, касового). Галуzeвий принцип побудови Плану рахунків лише частково полегшував процедуру складання звітних даних. Система обліку та звітності забезпечувала інформацією передусім міністерства і відомства, які використовували її для управління галузями та економікою в цілому і на підставі якої стягувалися податки та інші фіскальні платежі. Зовнішні користувачі фінансової звітності не отримували.

Поява на ринку нових банківських продуктів, раніше не властивих центральному банку та банківському сектору загалом, потребувала запровадження в практику і нових принципів та об'єктів обліку, створення сучасної системи фінансової та статистичної

звітності. Передумовою цього стало підвищення вимог до економічної інформації у зв'язку з розширенням співробітництва банків України з міжнародними організаціями, кредитними установами на валютному, фондовому, інвестиційному ринках світу. Інформація мала відповідати загальноприйнятим принципам щодо її розкриття. Час вимагав посилення довіри контрагентів та громадськості до банків. Виникла потреба в оприлюдненні достовірної та зрозумілої інформації про майновий і фінансовий стан банків.

Необхідність реформи в галузі бухгалтерського обліку стала нагальною потребою. Процес реформування мав охопити комплекс елементів банківського сектору в його взаємодії з усіма сферами діяльності держави та забезпечити формування уяви про банк як про повносправний інформаційний механізм.

Змін потребував не лише План рахунків. Необхідно було запроваджувати принципово нові економічні категорії, формувати фінансову звітність на основі реальних даних про стан банків, застосовувати принципово нові форми організації збору інформації. Тобто назріла необхідність розробки та реалізації технічного інструментарію — відповідних інструкцій, методик, процедур.

Ключовою його ланкою став централізований План рахунків бухгалтерського обліку. Перед тим, як його створити, було вивчено відповідний світовий досвід.

В одних країнах (Франції, Німеччині, державах Бенілюксу) застосовується консервативний підхід із жорсткими вимогами до плану рахунків бухгалтерського обліку, в інших (країнах англomовної групи) він має рекомендаційний характер, а тому структуру цього плану не централізовано. Однак регламентується порядок побудови балансу за принципом зниження ліквідності активів (від готівки

до основних засобів) і пасивів зі зменшенням ступеня повернення ресурсів.

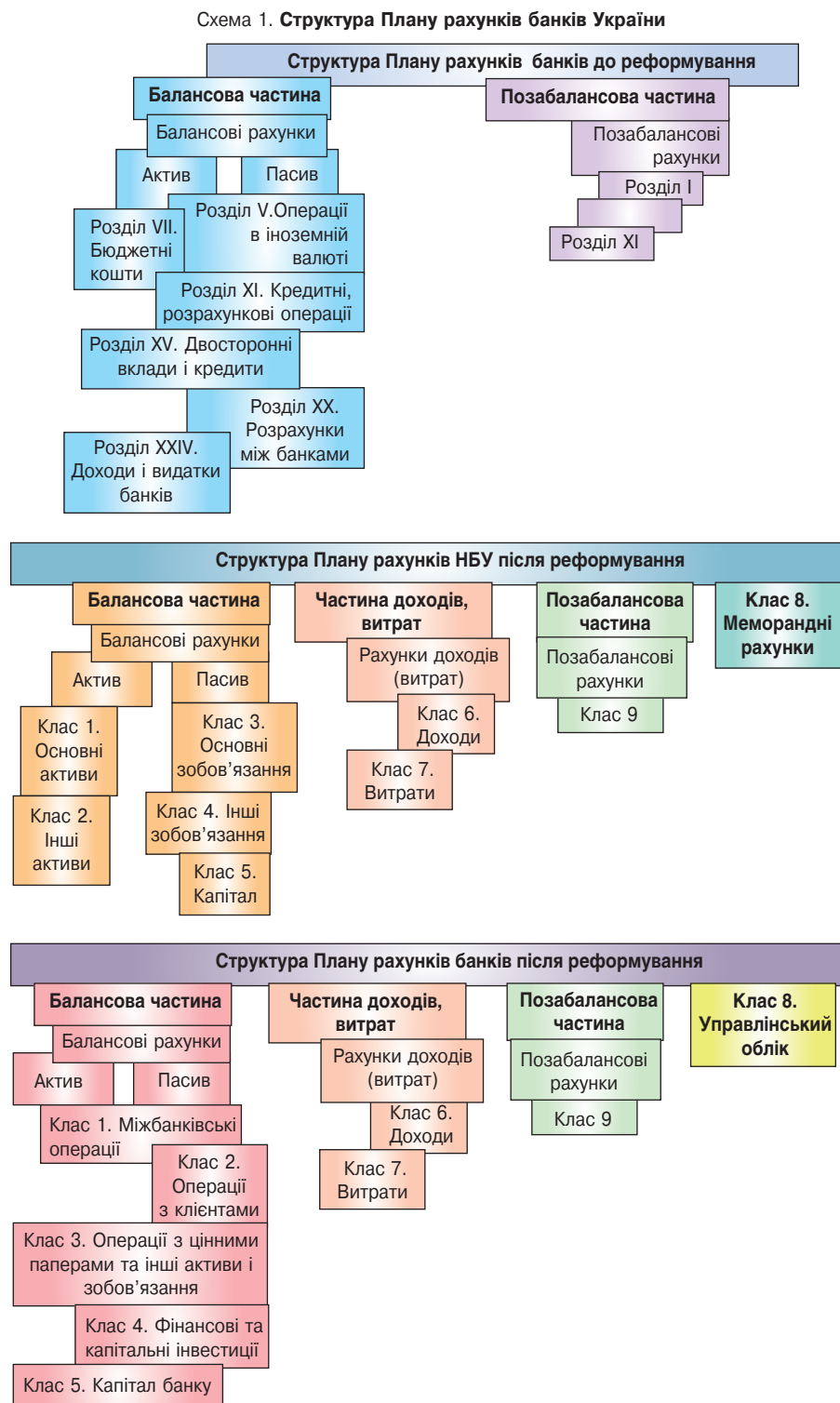
Враховувалось і критичне ставлення окремих учених до децентралізованого підходу щодо розробки номенклатури рахунків, який має низку недоліків, зокрема — відсутність спадкоємності у разі зміни бухгалтерів, суперечливе розуміння окремих економічних категорій, труднощі при проведенні аудиту, інспектуванні.

Міжнародні норми бухгалтерського обліку не регламентують чіткої структури плану рахунків бухгалтерського обліку, не встановлюють правил їх застосування, вимог до первинної документації та облікових регістрів. Вони є доволі гнучкими і мобільними: окреслюють лише загальні принципи та орієнтири, базуючись на яких система бухгалтерського обліку має забезпечувати формування достовірної і якісної інформації. Кожен стандарт зокрема забезпечує розуміння того, які об'єкти та в якому періоді підлягають визнанню та відображенню у фінансовій звітності, як оцінюються об'єкти при формуванні відповідних звітних показників, яку інформацію потрібно розкривати безпосередньо у статтях звітних форм, а яку — в примітках до них.

Узявши до уваги низку переваг централізованого плану рахунків та з огляду на кадровий потенціал вітчизняної перехідної економіки, в Україні було обрано централізований підхід до побудови Плану рахунків бухгалтерського обліку для банківського сектору країни.

Зазначимо, що на початковому етапі підготовки до реформи пробували розробити єдиний План рахунків для центрального банку та банків другого рівня. Однак у процесі роботи над проектом низки методологічних процедур основних фінансових інструментів розробники стикнулися з певними труднощами. З'ясувалося, що план рахунків потрібно наповнювати рахунками, специфічними як для центрального банку, так і для банків другого рівня, що виявилось громіздкою, обтяжливою і мало-потрібною справою.

Зрештою було вирішено запровадити окремі плани рахунків бухгалтерського обліку для центрального банку та банків другого рівня. Ними планувалося охопити всі фінансові та інші активи й зобов'язання, наявні у банківській системі на момент реформи бухгалтерського обліку та звітності, а також ті, які могли виникнути найближчим часом. При цьому були враховані загальноприйняті у міжнародній практиці принципи, а також

особливості діяльності банків першого та другого рівнів.

Наявність окремих планів рахунків передбачала їх супровід різними службами, непорушність номенклатури та уникнення нагромадження зайвих рахунків у рамках обох планів.

У процесі створення нового Плану рахунків було принципово змінено підхід до його побудови: кількість розділів зменшено до дев'яти (попе-

редній План містив тридцять п'ять розділів), які названо класами; синтетичний балансовий рахунок розширено до чотирьох знаків замість трьох; рахунки систематизовано в класи за економічною сутністю і ліквідністю; запроваджено мультивалютний підхід до відкриття рахунків. Структуру Плану рахунків банків України до та після реформування відображено на схемі 1.

Особлива риса нових планів ра-

хунків — мультивалютність. До реформування облік операцій в іноземній валюті здійснювався за окремим (п'ятим) розділом Плану рахунків бухгалтерського обліку банків — “Іноземна валюта та розрахунки за іноземними операціями”. Він обмежувався в основному рахунками для обліку готівкової іноземної валюти, коштів клієнтів (до запитання та строкових), кредитів суб'єктів господарювання. Таких об'єктів обліку, як кредити іноземних фінансових організацій, монетарне золото, банківські метали, участь у міжнародних фінансових організаціях, цінні папери в іноземній валюті, на той час практично не було. Внаслідок застосування окремого розділу для обліку операцій в іноземній валюті зросла валюта балансу (при підрахунку підсумку балансу враховувався еквівалент іноземної валюти у національній валюті), траплялися порушення принципу консолідації даних, виникала незручність у користуванні Планом рахунків бухгалтерського обліку (він був надто громіздким), превалював принцип юридичної форми. Тому під час реформи й було обрано оптимальніший метод реєстрації операцій в іноземній валюті — мультивалютний. Він забезпечує відображення в системі обліку кожної операції, здійснюваної в іноземній валюті, так само, як і операцій у гривні, шляхом використання рахунку позиції банку щодо іноземної валюти і банківських металів. Залишки рахунків позиції та еквівалента позиції банку щодо іноземної валюти до підсумку балансу не включаються. Мультивалютність забезпечує дотримання міжнародного принципу “превалювання сутності над юридичною формою” і досягається шляхом запровадження додаткової бази валютних параметрів у систему аналітичного обліку. Завдяки цьому деталізується інформація про кожну операцію, що і дає змогу уникати зайвої кількості окремих балансових рахунків. Кожен об'єкт аналітичного обліку характеризується набором параметрів, зокрема це стосується детальної інформації про конкретну валюту і ступінь її конвертованості.

Відпала необхідність у створенні окремих розділів рахунків не тільки для операцій в іноземній валюті (розділ V схеми 1), а й для кредитних операцій (розділи XI, XV схеми 1), коштів бюджету (розділ VII схеми 1) тощо. Всі ці операції, незалежно від сектору економіки чи виду економічної діяльності, знайшли відображення за рахунками чітко структуро-

ваного Плану рахунків, який побудовано за видами операцій і ступенем ліквідності. В наявності окремих рахунків (кошти в розрахунках, розділ XX схеми 1) потреба взагалі відпала.

У результаті реформування створено План рахунків бухгалтерського обліку, який складається з дев'яти класів, логічно поділених на чотири частини: балансову, доходів та витрат, рахунки для цілей менеджменту (клас 8), позабалансову частину. Кожен клас включає рахунки другого порядку (розділи), третього (групи) та четвертого (балансові рахунки). Для позабалансових рахунків запроваджено механізм подвійного запису, який реалізовується через спеціальні контррахунки. Синтетичний облік здійснюється на рівні балансових рахунків другого, третього та четвертого порядків.

Балансова частина Плану рахунків бухгалтерського обліку об'єднує перші п'ять класів та забезпечує формування інформації за статтями активів і пасивів балансового звіту. Частина доходів і витрат об'єднує рахунки класів 6 “Доходи” та 7 “Витрати”, на основі яких складається звіт про фінансові результати. Записи за рахунками доходів і витрат виконуються наростаючим підсумком із початку звітного року, а залишки за ними (на відміну від попередньої системи обліку; див. розділ XXIV схеми 1) до валюти балансу безпосередньо не включаються. Протягом року різниця між накопиченими доходами та витратами технічно фіксується у балансовому звіті як результат звітного періоду, а по завершенні звітного року різниця між залишками за рахунками доходів і витрат (доходи за вирахуванням витрат) відображається як результат звітного року у класі 5 “Власний капітал”. Таким чином, за рахунками доходів і витрат обліковуються доходи і витрати лише звітного року.

Для забезпечення функцій менеджменту банку запроваджено окремий клас рахунків: управлінського обліку (для банків другого рівня) та клас меморандних рахунків (для Національного банку України). Структурно вони опрацьовуються кожним банком самостійно з огляду на внутрішні потреби формування управлінської інформації. Кожна установа банку встановлює внутрішні правила організації управлінської звітності.

Позабалансова частина рахунків забезпечує облік тих об'єктів обліку, які відповідно до міжнародних стандартів не можуть визнаватися елементами активу чи зобов'язання. Ця частина рахунків призначається для

обліку вимог і зобов'язань банку, які виникатимуть у майбутньому і за якими банк може зазнати ризику, а також для обліку власних документів і цінностей та цінностей клієнтів.

По суті перша і друга частини Плану рахунків бухгалтерського обліку є основою бухгалтерського обліку.

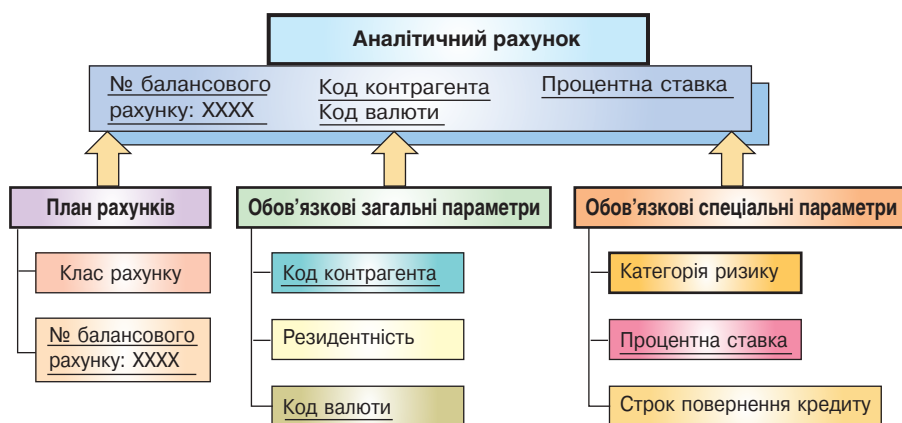
Базовим основам ведення бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами відповідає запровадження подвійного запису за рахунками 9 класу “Позабалансові рахунки”.

План рахунків став основним інструментарієм при реформуванні системи обліку, однак його розробки виявилися замало. Наступним запровадженим технічним інструментом стали перехідні таблиці. Національний банк розробив типові перехідні таблиці для власних операцій та операцій банків. Зауважимо, що автоматичного перенесення рахунків із діючого Плану в новий не було. Типові перехідні таблиці розроблялися таким чином, щоб одні й ті ж рахунки могли набувати різного значення залежно від економічної суті обліковуваних на них операцій. Трансформація діючих залишків рахунків відбувалася після їх глибокої інвентаризації. В результаті потреба в деяких балансових рахунках відпала взагалі, низку рахунків об'єднано в один, а в окремих випадках на базі одного рахунку створено кілька. При розробці Плану рахунків та створенні перехідних таблиць було надано перевагу принципу превалювання сутності над юридичною формою.

В результаті систематизації та уточнення сутності операцій залишки за окремими рахунками визнано витратами банку, інші — доходами чи капіталом, а деякі операції — активами чи зобов'язаннями. Тобто кожна операція розглядалася на предмет відповідності її критеріям активу чи зобов'язання. Якщо операція не відповідала цим критеріям, залишки рахунків визнавалися витратами чи доходами.

При створенні нової системи обліку і звітності враховувалися як нові вимоги до створення економічної інформації, так і переваги вітчизняної практики. Оскільки рахівництво існує давно, то відмовитися від основних його базових основ не було сенсу. Як стверджують науковці, економічне колесо рухається не тільки завдяки праці і капіталу, й за допомогою рахункового порядку. Саме рахівництво дає матеріали, необхідні для розв'язання як економічних, так і соціальних проблем, що непокоять світ. Це стосується зокрема розробки теоретичних проблем

Схема 2. Взаємозв'язок Плану рахунків бухгалтерського обліку та аналітичної підсистеми

обліку та контролю, багаторічного досвіду застосування єдиного плану рахунків та форм обліку, централізованого забезпечення банків нормативно-правовими документами.

План рахунків бухгалтерського обліку банків побудовано так, щоб максимально чітко забезпечити формування звітності для різних категорій користувачів. Структура Плану по суті передбачає розкриття інформації про найбільш матеріальні статті, які згруповано за економічною сутністю. Разом з тим статистична звітність та звітність для цілей менеджменту забезпечується параметрами аналітичного обліку, що, в свою чергу, дає змогу без суттєвого ускладнення правил бухгалтерського обліку проводити будь-які зрізи фінансової інформації, необхідної для деталізації всіх напрямів діяльності банку.

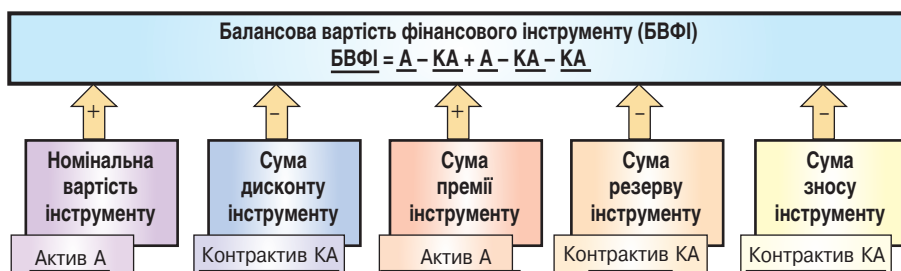
Невід'ємною складовою Плану рахунків бухгалтерського обліку в процесі реформування системи обліку та звітності і ще одним технічним інструментом стала система аналітичних даних. Номенклатура Плану рахунків бухгалтерського обліку в основному зорієнтована на забезпечення складання фінансової звітності. Формування інших видів звітності (управлінської, статистичної, податкової) забезпечує підсистема аналітичної інформації, яка є результатом запровадження загальних та спеціальних параметрів. Функціонування такої підсистеми уможливорює здійснення повного аналізу всіх банківських операцій, а також своєчасне надання детальної, достовірної і змістовної інформації керівництву банку, міжнародним фінансовим організаціям, податковим, статистичним відомствам та іншим користувачам. Загальні параметри стосуються всіх рахунків, передбачених Планом рахунків бухгалтерського

обліку. Призначення спеціальних параметрів — формувати інформацію, що включається до статистичної звітності. Зміну підходів до побудови системи аналітичної інформації визнано одним із блоків реформування бухгалтерського обліку в банківській системі України. Важливо зазначити, що формування повної інформації через загальні та спеціальні параметри уможливує запровадження сучасних інформаційних технологій.

Підсистема аналітичної інформації сприяла розширенню кола об'єктів обліку, досягненню гнучкості у застосуванні існуючих і запровадженні принципово нових методик обліку без розширення обсягу балансових рахунків. Взаємозв'язок Плану рахунків бухгалтерського обліку з аналітичними даними ілюструє схема 2.

Номер аналітичного рахунку сформовано так: перші чотири цифри розкривають номер балансового рахунку, п'ята — ключовий розряд, інші цифри приймають значення параметрів аналітичного обліку. Максимальне отримання інформації, необхідної для оперативного аналізу стану та фінансового результату банку, забезпечується через балансовий рахунок (щоденний баланс за балансовими рахунками). Набагато ширший спектр інформації (для потреб статистичної та управлінської звітності) забезпечується через параметри аналітичного обліку.

Схема 3. Методика регулювання балансової вартості активу

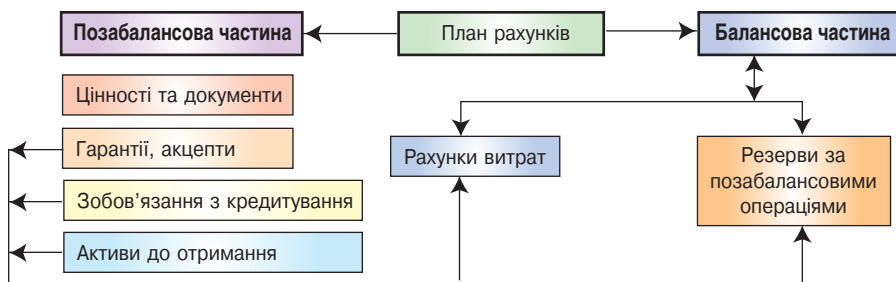

Елементом новизни було запровадження в систему обліку та звітності контрарних рахунків. Рахунки для обліку дисконтів активів, резервів під знецінення (зменшення корисності), зносу класифіковано як контрпассивні, а рахунки для обліку дисконтів зобов'язань — як контрпассивні. Записи за цими рахунками у звітній інформації регулюють вартісну оцінку активів (зобов'язань), доводячи її показник до реального рівня, а саме: записи на контрпассивних рахунках здійснюються за методикою відображення операцій на пассивних рахунках, тобто вони регулюють показники активних рахунків, а записи на контрпассивних рахунках регулюють показники пассивних рахунків та відповідають методиці відображення операцій на активних рахунках. Методику визначення балансової вартості активу наведено на схемі 3.

Важливим фактором реформування Плану рахунків стало виокремлення в позабалансовій частині рахунків розділів, які стосуються потенційних вимог та зобов'язань. Це операції, пов'язані з наданням та отриманням гарантій, поручительств, акцептів, зобов'язань із кредитування, операцій з купівлі-продажу валюти, цінних паперів, спотових фінансових інструментів. Визнання в балансі таких вимог та зобов'язань відбувається в міру настання терміну виконання угод. Розглядати такі операції на предмет ризику необхідно завчасно, а саме — з моменту укладення угод. До реформування системи бухгалтерського обліку такі угоди обліковувалися в складі інших документів і на предмет знецінення не розглядалися. Взаємозв'язок позабалансової частини Плану рахунків із балансовою ілюструє схема 4.

У процесі побудови системи обліку, адекватної новому типу господарських відносин, було усунуто недоліки й невідповідності вітчизняної системи бухгалтерського обліку вимогам ринкової економіки, при цьому цілісність цієї системи не порушено. Незважаючи на специфіку планового господарства, яке в нашій країні практику-

Схема 4. Взаємозв'язок позабалансової частини Плану рахунків із балансовою

валосся протягом більш як сімдесяти років, основні елементи сучасного бухгалтерського обліку (рахунки і подвійний запис, бухгалтерський баланс, оцінка і калькулювання, інвентаризація й суворе документування) були наявними і зберігатимуть свою корисність у нових умовах.

Система бухгалтерського обліку не може бути відірвана від зовнішнього середовища. Вона є складовою загальної економічної системи держави. Виникає необхідність розробки методології обліку — тих загальновживаних бухгалтерських принципів, які регулюють послідовність реєстрації операцій, порядок виконання проведення і систематизації даних на рахунках бухгалтерського обліку. За будь-яких змін у господарській діяльності зусилля бухгалтера мають бути спрямовані на розуміння сутності операцій і їх впливу на фінансові результати.

Бухгалтерська інформація банку, а відповідно і загальноекономічні показники держави повною мірою залежать від методики, яку обере бухгалтер. Один і той же показник може мати різне значення залежно від того, для чого він потрібний користувачу і яка методика (модель) була застосована бухгалтером. Методики обліку мають бути описані обліковою політикою банку. Саме вимоги до обрання облікової політики банків уперше були висунуті при реформуванні системи обліку та звітності банків. Облікову політику слід розглядати як “сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються для складання та подання фінансової звітності”.

Саме перехід банківської системи на міжнародні стандарти обліку сприяв вираженню підходу банків до обрання облікової політики, формуванню її до початку року та постійності протягом звітного періоду. Вона охоплює принципи, основи, правила, процедури, прийняті керівництвом у межах чинних стандартів для складання і подання фінансової звітності.

Об'єкти обліку банку потребують щоденного і мобільного їх відобра-

ження в балансі. Саме методика бухгалтерського обліку повинна забезпечити чітке бачення інструментів управління, належності коштів, їх розміщення. У чинній на той час системі обліку втрачалася цінність самої ідеї обліку як функції управління. Облікові норми не відповідали потребі обліку активів та зобов'язань за реальними показниками їхнього стану. Найбільш наочним прикладом цього був так званий касовий метод визначення результатів діяльності. Факт результатів діяльності прямо пов'язувався з отриманням коштів (надходженням грошей за надані послуги, виконані роботи). Проте, як правило, між датою зарахування коштів та датою утворення доходу наявний значний часовий проміжок, а тому несплачена сума коштів в обліку повинна фіксуватися з одного боку балансу як вимога, а з другого — як дохід. Аналогічно за отриманими, але не оплаченими послугами в обліку мали б відображатися витрати і зобов'язання. Зміни в системі обліку та звітності передбачалося забезпечити шляхом розширення кола об'єктів обліку, надання більшої гнучкості наявним та запровадження нових фінансових інструментів.

Тому важливим кроком реформи бухгалтерського обліку і відповідно черговим технічним інструментарієм стали методологічні процедури щодо застосування концептуально нових принципів обліку. Одним із них є принцип нарахування доходів та витрат, що передбачає їх відображення у бухгалтерському обліку в періоді, до якого такі доходи (витрати) належать, незалежно від того, коли вони були отримані (сплачені). Застосування принципу нарахування важливе для банку, оскільки він оперує доволі значними сумами залучених та розміщених коштів, має справу з їх складною структурою, різною ліквідністю.

Нарахування як базовий принцип складання фінансових звітів розроблене на таких засадах:

♦ операції та події визнаються в

міру того, як вони відбулися, а не тоді, коли отримано або сплачено грошові кошти;

♦ право на отримання грошових коштів або інших фінансових ресурсів визнається як актив у балансовому звіті;

♦ зобов'язання зі сплати грошових коштів або з надання послуг визнаються як зобов'язання у балансовому звіті;

♦ доходи та витрати визнаються у звіті про фінансові результати відповідного періоду;

♦ якщо грошові кошти отримано у попередній період, визнання доходів відбувається з відстрочкою;

♦ зобов'язання, що є доходами майбутніх періодів, відображаються в балансі як зобов'язання;

♦ якщо грошові кошти отримано в наступному обліковому періоді, доходи визнаються у періоді надання послуг, поставки товарів;

♦ активи як витрати майбутніх періодів відображаються в балансовому звіті.

Як бачимо, цим, по суті, виконано вимогу визнання витрат з огляду на обсяги доходів. Витрати безпосередньо або опосередковано приводяться до доходів за умови, що це має сенс і практично можливо, що є сутністю концепції відповідності і забезпечує визнання конкретних витрат у конкретному звітному періоді за такими правилами:

♦ грошові кошти, сплачені протягом звітного періоду, які є витратами майбутніх періодів, обліковуються як активи у балансовому звіті;

♦ витрати, що були здійснені та відносяться до поточного періоду, але сплачуватимуться у наступному періоді, обліковуються у балансовому звіті як зобов'язання.

При нарахуванні доходів (витрат) враховується принцип обачності: доходи нараховуються тільки тоді, коли банк повністю впевнений у їх отриманні, витрати, як правило, нараховуються постійно. Якщо немає впевненості в отриманні доходу, то вони визнаються в міру отримання доходів, тобто за касовим методом.

Активи і зобов'язання слід оцінювати й відображати в обліку з позиції обережності, тобто з достатньою мірою обачності. Мета — не переносити наявні фінансові ризики, що потенційно загрожують фінансовому стану банку, на наступні звітні періоди. Обачність передбачає обрання установою банку такого методу оцінки, який дає змогу уникнути заниження витрат і зобов'язань та, відповідно, завищення доходів

і активів. За принципом обачності необхідно визнавати всі можливі збитки установи, незважаючи на ймовірне погіршення у цьому випадку фінансових результатів. Принцип обачності орієнтовано на визнання всіх можливих збитків на протизагуг максимуму прибутку.

Основною перевагою обліку за принципом нарахування порівняно з обліком за касовим принципом є приведення у відповідність доходів із витратами, що зумовлює реальне звітування про майновий стан та фінансові результати діяльності банку.

Грамотне застосування принципу нарахування уможливорює визначення реального фінансового результату не лише по закінченні дії фінансового інструменту, а й у процесі його використання.

При встановленні облікової політики банку важливо визначитися, за якою вартістю обліковуватимуться фінансові активи. Перевага надається методу обліку активів та зобов'язань за справедливою вартістю. Це дає змогу у кращий спосіб розкривати фінансовий та майновий стан банку, уникати розподілу ресурсів банку, які в майбутньому стають його збитками.

При побудові Плану рахунків бухгалтерського обліку враховано також метод переоцінки, що є одним із базових методів регулювання вартості активів і зобов'язань.

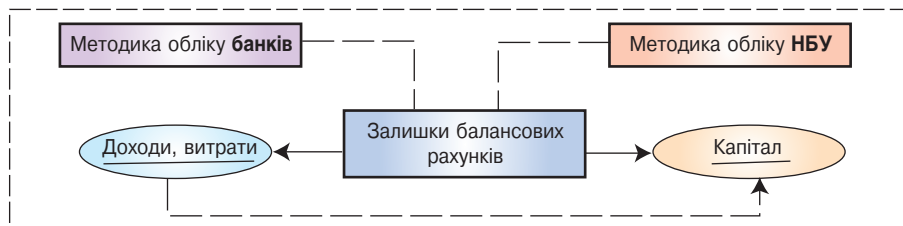
Банки оперують двома видами переоцінки, пов'язаними з такими факторами:

- зміною ринкової вартості активів (цей метод стосується активів у національній та іноземній валюті та має відношення до монетарних та немонетарних статей активів і зобов'язань;

- зміною офіційного обмінного курсу гривні щодо іноземних валют і банківських металів (він зачіпає лише монетарні статті активів і зобов'язань в іноземній валюті, а відповідні немонетарні статті переоцінці не підлягають).

Перший вид переоцінки пов'язаний із коливанням цін на ринку. Другий, як уже зазначалося, стосується лише монетарних статей активів і зобов'язань, тобто активів та зобов'язань, які будуть отримані чи погашені фіксованою сумою грошей або її еквівалентом. Це, наприклад, цінні папери, заборгованість за кредитом чи депозитом, погашення якої провадитиметься в грошовій формі. Монетарні статті активів і зобов'язань змінюють свою вартість у зв'язку зі зміною курсу гривні щодо іноземних валют і банківських металів, тобто пе-

Схема 5. Вплив результатів переоцінки активів та зобов'язань в іноземній валюті на фінансову звітність Національного банку та банків другого рівня

реоцінюються, оскільки у фінансовій звітності відображаються в національній валюті. Для перерахунку залишків активів і зобов'язань в іноземній валюті у валюту звітності (гривню) необхідно вартість іноземної валюти помножити на офіційний валютний курс. Зміна курсу гривні щодо іноземних валют і банківських металів створює курсову різницю, тобто різницю між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти за різних валютних курсів. Курсові різниці виникають через невідповідність дат початку та завершення операцій в іноземній валюті. Монетарні статті в іноземній валюті переоцінюються на кожну дату складання балансу з використанням обмінного валютного курсу на цю ж дату.

З урахуванням законодавчого поля курсові різниці від перерахунку статей балансу Національного банку в іноземній валюті у зв'язку зі зміною курсу гривні щодо іноземних валют і банківських металів обліковуються у складі власного капіталу банку, а в банках — у складі доходів та витрат. Схема 5 ілюструє механізм впливу результатів переоцінки на капітал банків першого та другого рівнів.

За допомогою зазначених методів банк фіксує реальну прибутковість звітного періоду і вартість власного капіталу.

Банківський сектор — один із найризиковіших секторів економіки. Йому загрожують ризики, пов'язані з неповерненням наданих клієнтам кредитів, розміщенням депозитів, непогашенням придбаних цінних паперів, неотриманням оплачених цінностей та нарахуванням доходів за наданими послугами. Механізмом покриття можливих втрат у зв'язку з ризиковими банківськими операціями стала процедура формування резервів. Вони створюються під знецінення активу, тобто під зниження їх реальної вартості у зв'язку зі знеціненням кредитів, депозитів, цінних паперів, дебіторської заборгованості, що зумовлюється погіршенням фінансового стану боржників. Із метою зменшення разового ризику

на випадок неповернення коштів боржником банк має систематично створювати резерви під активи, тобто потенційні ризики він повинен визнавати поступово.

Механізм формування резервів дає можливість регулювати вартість активів: на суму створених резервів зменшується вартість відповідних активів та фінансових результатів. Така процедура виключає можливість розподілу ресурсів банку, які в майбутньому стануть його збитками. Процес формування резервів під знецінення активів не призводить до створення об'єктів обліку — зобов'язань, а технічно зменшує вартість активу та, відповідно, зменшує суму прибутку звітного періоду за звітом про фінансові результати.

Обрані методи оцінки активів та зобов'язань, процедура формування резервів стосуються облікової політики банку — юридичної особи, оскільки до системи конкретного банку входить мережа балансових одиниць (філій, установ), дочірніх підприємств, показники діяльності яких включаються до його консолідованої фінансової звітності.

Розроблено методологічний інструментарій щодо змісту облікової політики банку, а саме:

- ♦ за сучасних умов ведення бізнесу доцільно щороку переглядати облікову політику, аби не допускати ситуацій, за яких обраний раніше метод оцінки об'єктів обліку не відповідає фактичному стану речей. Для цього на початку року слід, по-перше, проаналізувати зміст чинної облікової політики; по-друге, перевірити всі здійснені операції на їх відповідність вимогам П(с)БО, і, за потреби, внести відповідні зміни; і по-третє, — розглянути необхідність та можливість зміни облікової політики за тими позиціями, які можуть призвести до викривлення реальної вартості активів, зобов'язань, капіталу, доходів та витрат установи;

- ♦ облікова політика доповнюється описом подій (операцій), яких не було в попередніх звітних періодах. Це означає, що події (операції), які не

відбувалися раніше, або які відрізняються за економічним змістом від попередніх подій (операцій), не вважаються зміною облікової політики.

Облікова політика — нове явище в економічній теорії і практиці вітчизняних банків. Від її розуміння, розкриття великою мірою залежить належне виконання функцій банком. Зміст облікової політики формується з бухгалтерських стандартів, рекомендацій, тлумачень, правил і положень, що використовуються при складанні фінансової звітності. Вона передбачає опис методів застосування керівництвом тих методів і принципів, “які за певних обставин забезпечують достовірну інформацію про фінансовий стан і результати діяльності господарської одиниці”. В Законі України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, прийнятому після проведення реформи, термін “облікова політика” трактується як сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються для складання і подання фінансової звітності.

В результаті реформи системи бухгалтерського обліку банківських установ було запроваджено нову форму звітності — управлінську; а на той час діючу розмежовано на фінансову, податкову та статистичну.

До початку реформування системи бухгалтерського обліку сплата податків регулювалася податковим законодавством. Для розрахунку ж об’єкта оподаткування використовувалися дані фінансової звітності. З огляду на це можна стверджувати, що діюча до реформи система обліку в Україні підпадала під категорію податкового обліку, правила ведення якого визначалися фіскальними законодавчими нормами. За кожної зміни норм фіскального законодавства доводилося підлаштовувати показники фінансової звітності, що призводило до їх недостовірності і спотворення реального стану справ. Все це зумовило необхідність створення окремої бази даних у системі бухгалтерського обліку. Неузгодженість критеріїв визнання доходів (витрат) та валових доходів (валових витрат) зумовили потребу визнати валові доходи та валові витрати об’єктом оподаткування (податкова звітність), а витрати виробництва (діяльності) — об’єктом фінансової звітності. Це стосується періоду визнання доходів і витрат, їх складових, а також оцінки активів і зобов’язань.

Облікова практика налічує чотири прикладних методи формування бази для розрахунку податків: на балансових рахунках, у системі реєстрів бух-

галтерського обліку, на позабалансових рахунках та позасистемно.

Формування бази для сплати податків на балансових рахунках ставить під сумнів фінансову звітність, оскільки вона стає вторинною щодо податкової. Яскравий приклад — система нарахування амортизації за основними засобами за схемою Закону “Про оподаткування прибутку підприємств”. Використання норм амортизації основних засобів за цим законом може призвести до завищення їх вартості.

Інші три методи формування податкової бази дають змогу зберегти достовірність фінансової та податкової звітності. Застосування таких методів обтяжливе для платників податків. Утім фінансова звітність, основою якої є постійність облікової політики, не може будуватися на фіскальному законодавстві, оскільки воно спрямоване лише на регулювання податкових зборів і доволі часто змінюється.

Як відомо, податкова звітність оперує двома категоріями — валовими доходами та валовими витратами — і складається відповідно до норм, встановлених державними податковими органами. Зазначені категорії не властиві фінансовій звітності, яка забезпечує комплексну оцінку реального майнового та фінансового стану установи поза змінами податкового законодавства.

Банкам рекомендовано кілька прикладних методів ведення податкової бази для розрахунку податку на прибуток. Вони можуть вибирати один із них самостійно, виходячи з обсягу операцій та можливостей інформаційних технологій.

Будь-який метод ведення податкової звітності має як позитивні, так і негативні сторони. Однак найефективнішим вважається метод, що забезпечує складання податкової звітності окремо від фінансової, тобто з формуванням окремої бази даних. Такий механізм дає змогу вносити зміни у методику обліку будь-яких операцій, визначену податковим законодавством, не порушуючи методику бухгалтерського обліку, а отже, і фінансової звітності. Ефективність методу полягає в тому, що валові доходи та валові витрати можуть формуватися не обов’язково в день відображення операції в бухгалтерському обліку, а й пізніше, що дуже важливо, оскільки низка операцій потребує консультацій, роз’яснень з боку фіскальних служб щодо їх обліку і відображення у складі валових доходів і витрат.

Після визначення меж між фінансовою та податковою звітністю виник-

ла потреба у визнанні й відображенні у фінансовій звітності витрат з податку на прибуток та відстрочених податкових активів і зобов’язань. У фінансовій звітності витрати з податку на прибуток, як і інші витрати, відображають згідно з принципом відповідності і розглядаються як витрати, понесені установою у процесі отримання доходу. Вони визнаються як витрати або доходи у періоді, до якого віднесені. При цьому частина витрат із податку на прибуток впливає на фінансовий результат у звітному періоді й обліковується як витрати. Певна сума нарахованих витрат із податку на прибуток порівнюється з доходами майбутніх періодів і звичай обліковується як відстрочені податкові активи, тобто за економічною сутністю вони є витратами майбутніх звітних періодів. Отже, в процесі реформування системи бухгалтерського обліку було запроваджено нові об’єкти обліку — відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов’язання, що не практикувалося раніше.

Фінансова і податкова звітність спрямовані на різні цілі: фінансова — на надання достовірної інформації про фінансовий стан банку чи іншого суб’єкта господарювання, потрібної потенційному інвестору, податкова — на виконання фіскальних і регуляторних функцій. Тому позбутися розбіжностей між цими видами звітності практично неможливо.

Стосовно банківської практики, то нині в Україні чітко окреслено механізм формування фінансової та управлінської звітності в межах функціонування інтегрованої системи бухгалтерського обліку. Якщо процедури фінансової звітності визначаються нормативно-правовими документами НБУ, то процедури управлінської — обліковою політикою кожного банку зокрема.

Постає логічне запитання: яке місце в інтегрованій системі займає податкова звітність? Оскільки перед нею ставляться специфічні завдання, про які піде мова нижче, можна стверджувати, що ця звітність є окремою частиною загальної інтегрованої системи бухгалтерського обліку. До зазначених вище завдань передусім належать:

- ◆ своєчасне та повне реєстрування господарських операцій за даними бухгалтерського обліку з відображенням податкових вимог та зобов’язань платника податку;

- ◆ правильне визначення сум належних до сплати податків та своєчасне складання звітності;

- ◆ своєчасна сплата коштів до бюджетів різних рівнів;

♦ контроль за дотриманням податкового законодавства і нормативних документів, що регулюють правила складання податкової звітності і сплату податків.

Це свідчить про те, що податкова звітність є складовою частиною інтегрованої системи господарського обліку, яка відповідно до законодавчого регулювання бухгалтерського обліку збирає, фіксує та обробляє фінансову інформацію для визначення податкових зобов'язань платника податків, застосовуючи грошові вимірники до податкоутворюючих економічних показників.

У період реформування облікової системи основні зусилля було спрямовано на оволодіння новими методиками обліку фінансових інструментів, а реалізація інформативної функції відійшла на другий план. Основні завдання облікового механізму обмежувалися визначенням реального майнового стану та результатів діяльності. Виникла потреба розробки ефективного механізму управління активами для досягнення певних фінансових результатів і управління ними з метою забезпечення стабільного та надійного фінансового стану в перспективі.

Бухгалтерської інформації, яка використовується для складання фінансової звітності, стало недостатньо для прийняття управлінських рішень. Характер здійснюваних процесів змінюється так часто, що банкам з метою запобігання негативним тенденціям у веденні діяльності необхідно постійно коригувати стратегію або принаймні оперативно її переглядати. Цей період не може бути тривалишим за час, протягом якого ще можна належно відреагувати на критичну ситуацію. Інакше система буде некерована, а отже, — нежиттєздатна.

На специфіку банківської діяльності впливають умови, котрі складаються на міжбанківському ринку. Це потребує зваженого оперативного втручання в процес діяльності, ефективність якого залежить від оперативності інформації. Отримана інформація є важливим засобом впливу на характер управлінських рішень.

Управлінську звітність можна охарактеризувати як спосіб надання управлінням фінансової інформації з метою допомогти їм у таких важливих сферах, як планування, контроль, прийняття рішень. Її не можна розглядати як автономний вид звітності і до її організації повинні залучатися фахівці, які мають спеціальну освіту.

Проблеми вдосконалення бухгал-

терського обліку не слід розглядати у відриві від потреб управління. Управлінська звітність, на відміну від фінансової, охоплює дуже широкий діапазон питань і включає елементи планування та прогнозування в поєднанні з аналізом фактичних показників фінансової звітності. Бухгалтерський облік є складовою частиною процесу управління. Тобто, незважаючи на наявність власних процедур для потреб управління, управлінська звітність не є об'єктом, відірваним від бухгалтерського обліку. Проте в основу як фінансової, так і управлінської звітності покладаються певні події, факти, а отже, сфера управлінської звітності залежить від масштабів діяльності та структури управління нею. Інформація про витрати виробництва та аналіз даних про економію чи перевитрати порівняно з попередніми періодами вважалися суттєвою частиною цієї сфери. Головною метою управлінської звітності є забезпечення інформацією управлінців усіх рангів з урахуванням їх відповідальності за досягнення конкретних запланованих виробничих показників. Керівництву банку необхідна інформація про обсяги доходів, які приносять конкретні банківські продукти. Виходячи з цього, можна будувати відповідну схему управління банком. Для прогнозування дотримання економічних нормативів, встановлених Інструкцією “Про порядок регулювання діяльності банків України”, банку необхідна інформація про суми коштів, які він має сплатити й може отримати за своїми зобов'язаннями і вимогами. Йдеться про суми, що підлягають нарахуванню в майбутніх періодах на підставі кредитних та депозитних договорів, про розмір сум, які будуть спрямовані на формування резервів для покриття можливих втрат за активними операціями, про обсяг депозитів, кредитів, цінних паперів, за якими настає термін погашення та повернення. Така інформація має нагромаджуватися й узагальнюватися в підсистемі управлінської звітності. Інакше буде спотворюватися прогнозування майбутнього фінансового стану банку.

Однією з причин банкрутства багатьох банків є здійснення нетрадиційних операцій, які не фіксуються в реєстрах обліку фінансових операцій, проте є ризиковими для банків. Для того, щоб не вийти за межі дозволеного (тобто щоб не перебільшити можливості банку), керівництво має володіти необхідною стратегічною інформацією, в основі якої — система збалансованих показників. Така інформація може бути отримана лише за ефективної ор-

ганізації управлінської звітності.

Саме управлінська звітність уможливило створення високоякісної інформаційної бази, необхідної для аналізу, контролю та управління банком. Термін “управлінський облік” став широко вживаним тільки в ході реформування бухгалтерського обліку в Україні. Основне завдання управлінської звітності — економічно грамотно визначити рентабельність, ефективність бізнесу. У зв'язку з цим при розробці політики управлінської звітності виділяються спеціальні підрозділи чи окремі фахівці, які відповідають за розвиток бізнес-напрямів. Вони набувають статусу центрів фінансової відповідальності. Їх завдання — аналізувати ринок і забезпечувати фінансовою інформацією про той чи інший продукт підрозділи, які його продають, контролювати якість продуктів, наданих клієнтам банку. Виділення сегментів за географічною ознакою зводиться до виокремлення центрів прибутку, які продають банківські продукти. Управління центрами прибутку полягає в плануванні й аналізі фінансових показників і результатів діяльності в розрізі бізнес-напрямів або в розрізі продажу банківських продуктів. Таким чином витрати банку перебувають під пильною увагою управлінського обліку. Групується вони за видами та місцем виникнення. У системі управлінського обліку обов'язково виділяються такі його об'єкти, як центри відповідальності і центри прибутку. Місця виникнення витрат (центри відповідальності) — це структурні підрозділи, в яких відбувається первісне споживання ресурсів. У межах центрів відповідальності менеджер несе відповідальність за доцільність понесених витрат. Іншим об'єктом управлінської інформації слугують результати, які можуть також враховуватися за місцем виникнення витрат. У процесі зіставлення витрат і результатів різноманітних об'єктів обліку виявляється ефект фінансово-господарської діяльності. Таким чином, управлінська звітність це, швидше за все, система управління банком, яка інтегрує в собі різноманітні підсистеми й методи управління, підпорядковує їх досягненню єдиної мети.

Сьогоднішня ситуація спонукає до пошуку нових шляхів нарощування прибутків. На перший план виходять питання поліпшення якості банківського менеджменту, саме її повинна забезпечити управлінська звітність. Вона — це невід'ємна частина менеджменту, пов'язана з виявленням, представленням та інтерпретацією інформації.

Перехід банків до ринкових відно-

син зумовлює зміни підходу до прогнозування витрат і результатів діяльності. Банки мають право самостійно обирати методи обліку витрат, які б повністю забезпечували потреби облікового процесу, формували реальну картину майнового та фінансового стану їх діяльності. На зміну традиційним методам обліку витрат приходять нові, які здатні реалізувати лише сучасні банківські технології. Саме за їх допомогою можливо отримати інформацію в будь-якому зрізі: за видами банківських продуктів, центрами відповідальності, у розрізі валют.

Сучасна управлінська звітність виходить за межі фінансової, оскільки містить не тільки елементи останньої, а й елементи оперативної звітності, планування, нормування і прогнозування. Інформацію управлінської звітності доцільно розглядати як фінансову лише в частині стану активів, зобов'язань, капіталу й обсягу доходів та витрат.

Діючу на сьогодні систему звітності у загальних рисах відображено на схемі 6.

Бухгалтерський облік побудовано таким чином, щоб забезпечити його розвиток як єдиної інформаційної системи, на основі якої повинна формуватися фінансова, а також статистична, податкова та управлінська звітності.

Склад фінансової звітності та її компоненти чітко регламентовано. Її мета — надавати інформацію про майновий стан установи, результати її діяльності, показники і потоки грошових коштів, яка може бути корисною широкому колу зовнішніх та внутрішніх користувачів у контексті прийняття економічних рішень. Показники фінансової звітності підтверджують ефективність розпорядження керівництвом установи довіреними йому ресурсами. Зазначені звіти містять таку інформацію, як активи, зобов'язання, капітал, доходи та витрати, включаючи прибутки і збитки, рух грошових коштів або грошові потоки.

Ця інформація разом із додатковою, що подається в примітках до фінансової звітності, допомагає користувачам прогнозувати майбутні

грошові потоки установи, зокрема — терміни і вірогідність отримання грошових коштів та їх еквівалентів.

Усі компоненти фінансової звітності взаємопов'язані, оскільки відображають різні аспекти одних і тих же операцій або подій. Інформація в примітках до звітів не менш важлива, ніж основні звіти, такі як баланс і звіт про фінансові результати. Облікова політика розкриває методи оцінки активів і зобов'язань та принципи, які використовуються при поданні інформації у фінансових звітах щодо майнового стану і результатів діяльності банку.

Одне з головних завдань реформування системи бухгалтерського обліку в банківському секторі полягало у створенні достовірної фінансової звітності, яка б давала змогу з'ясувати реальний фінансовий стан банків та простежити тенденції розвитку вітчизняної банківської системи. Запровадження в дію нових планів рахунків окремо для НБУ та для банків України, а також принципу нової організації аналітичного обліку зумовило також реформування технології збору звітності банків. Нині вони надають звітність у вигляді файлів із набором економічних показників. НБУ розробляє структуру звітних файлів та алгоритми формування показників. Упровадження нової технології збору звітності стало складовою частиною масштабних завдань адаптації програмного забезпечення банків до міжнародної системи бухгалтерського обліку. Їх звітні файли одержуються та консолідуються каналами електронної пошти через автоматизоване робоче місце "Статистична звітність", розроблене та супроводжуване Національним банком України. За новою схемою збору інформації банк — юридична особа консолідує звіти своїх установ за регіонами та надсилає їх до управління НБУ того регіону, де зареєстрований.

На основі статистичної звітності користувачі отримують вихідні дані як стосовно окремого банку, так і в консолідованому вигляді щодо банківської системи загалом, регіону чи певної групи банків.

Публікація зрозумілої інформації дає змогу будь-якому користувачу з базовою економічною освітою проаналізувати діяльність банку з метою прийняття відповідних рішень. Прозорість звітності також є важливим фактором утримання незалежності центрального банку і виконання ним своїх зобов'язань. Достовірність та прозорість інформації зміцнює довіру громадськості до банківської системи країни в цілому.

В міру розвитку економіки зростає прагнення кожної держави зайняти належне місце на міжнародному ринку, а особливості національної системи звітності привертають увагу дедалі ширшого кола користувачів. Фінансові звіти оприлюднюються, з їх змістом можуть ознайомитися зацікавлені особи. Звітність центрального банку має бути взірцем для банків другого рівня.

Суб'єктам господарювання важливо розумітися на загальному майновому та фінансовому стані банку, з яким вони вступають в економічні відносини. Йдеться про отримання інформації щодо здатності банку розраховуватися за зобов'язаннями, щодо перспектив його подальшої діяльності, рентабельності, а також ризиків, на які наражається в процесі ведення банківського бізнесу. Зовнішні контрагенти зацікавлені в інформації про ділові операції та фінансові показники банку. Це важливо для них з точки зору прийняття рішень про встановлення ділових стосунків; здійснення оцінки ефективності використання керівництвом банку доручених йому ресурсів, наявної і потенційної здатності банківської установи створювати прибуток і грошові потоки, дотримання банком законів і договірних відносин у частині їх впливу на досягнення поставленої мети.

На відміну від попередньої системи, структуру фінансової звітності в процесі реформування значно розширено. Схема 7 ілюструє склад фінансової звітності до та після реформування системи обліку та звітності в Україні.

Основний компонент діючої фінансової звітності — баланс. Він визначає майновий стан на будь-яку дату через відображення економічних ресурсів, які перебувають в управлінні банку, а також правових та економічних зобов'язань. Статті активів і зобов'язань подаються в порядку зниження ліквідності.

Баланс банку відображено трьома розділами: активами, зобов'язаннями та власним капіталом. Активами

Схема 6. Види звітності

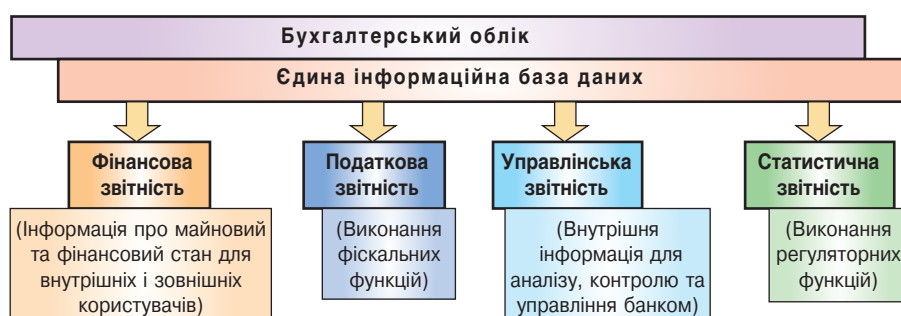
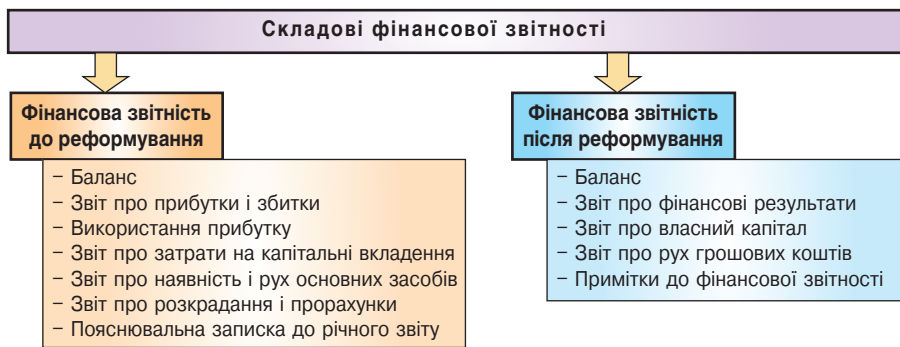

Схема 7. Компоненти фінансової звітності

визнаються ресурси, контрольовані банком у процесі минулих подій, використання яких може принести економічні вигоди у майбутньому. Пасиви відображені зобов'язаннями та власним капіталом і вказують, яка частина активів перебуває у власності банку, а яка — запозичена та підлягає поверненню. Зобов'язаннями визнається заборгованість банку, яка виникає внаслідок минулих подій і погашення якої призводить до зменшення ресурсів, що втілюють у собі економічні вигоди. Власний капітал — це частина активів, що залишається після вирахування зобов'язань.

Суттєво змінено структуру, номенклатуру та зміст статей реформованого балансу: статті згруповано в економічно однорідні блоки; суттєву інформацію виділено в окремі статті, несуттєву включено до статей "інші активи" та "інші зобов'язання"; активи і зобов'язання скориговано на суму нарахованих доходів та нарахованих витрат, зносу, створених резервів та проведеної переоцінки.

Залежно від суттєвості інформації структура балансу може змінюватися, істотна інформація може розкриватися як окрема стаття балансу, несуттєва — в примітках до загальних статей балансу.

Інформація, що не відповідає критеріям активів та зобов'язань, до балансу не включається.

Реформований баланс постійно вдосконалюється: статті побудовано за ліквідністю, несуттєві статті об'єднано, а суттєві — виокремлено.

Важливою інформацією є та, яка розкривається у примітках до балансового звіту. Так, розкриття інформації про резерви забезпечує розуміння користувачами мотивів підтримання резервів на певному рівні. Ця інформація повинна супроводжуватися описом характеру і призначення кожного виду резервів. Згідно з концептуально новими методологічними

процедурами обліку активів та зобов'язань за МСФЗ розглядається три види резервів: перший — резерви як елементи статей активів; другий — резерви як елементи статей зобов'язань; третій — резерви як елемент статей капіталу банку.

До першого виду належать резерви, які формуються для покриття можливих втрат за активами. У балансі такі резерви зменшують вартість активів. Створення резервів першого виду пов'язано з неповерненням наданих кредитів, розміщених депозитів, непогашенням цінних паперів, невиконанням гарантійних вимог.

Формування резервів другого виду покликане створити резерв для забезпечення відшкодування майбутніх витрат з оплати відпускних працівникам, додаткового пенсійного забезпечення, виконання гарантійних зобов'язань. У балансі такі резерви відображаються у складі зобов'язань.

Перший та другий види резервів формуються за рахунок витрат банку. Це означає, що сума сформованих резервів впливає, окрім балансу, і на звіт про фінансові результати, зменшуючи таким чином фінансовий результат банку.

Третій вид розглядається як загальні резерви. Вони формуються по закінченні фінансового року і є результатом розподілу річного фінансового прибутку. Внаслідок цього відбувається перерозподіл статей капіталу банку: зменшується стаття нерозподіленого при-

бутку і збільшується стаття фондів та загальних резервів. Загальні резерви не використовуються безпосередньо для покриття заборгованості за конкретним видом активу і зменшують суму збитків у діяльності банку загалом. Вони не є витратами банківської установи, а тільки змінюють структуру його капіталу. Вплив резервів на складові фінансової звітності проілюстровано на схемі 8.

У звіті про фінансові результати сформовано інформацію про результати діяльності банку, зокрема, про його рентабельність. Ця інформація має забезпечувати розуміння того, наскільки збільшилися чи якою мірою були використані економічні ресурси банку, а також, як виконано оголошені цілі банку щодо отримання прибутку.

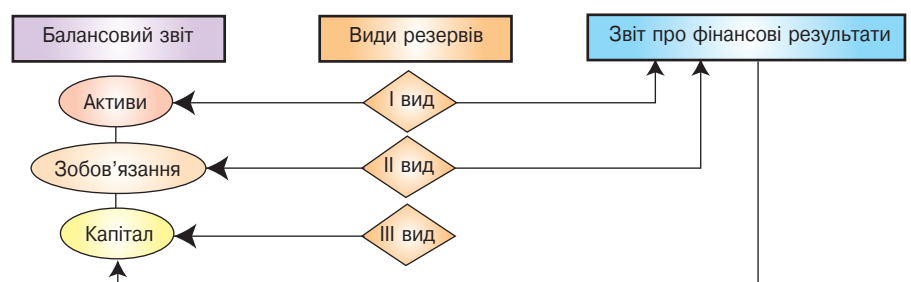
Результат діяльності банку (прибуток чи збиток) — складова балансу. Йдеться про статтю капіталу банку "фонди та інші резерви", до складу якої входить прибуток або збиток звітного періоду. Складові доходів та витрат, на основі яких сформувався фінансовий результат, розкриваються у звіті про фінансові результати.

Доходи визнаються у звіті одночасно зі зростанням майбутніх економічних вигод, пов'язаних зі збільшенням активу (грошові кошти, реальні вимоги) або зі зменшенням зобов'язань (погашення раніше одержаних авансів) за умови їх достовірного виміру.

Витрати визнаються у звіті в міру збільшення зобов'язань (нараховані витрати) або зменшення активів (створення резервів під нестандартні активи). Витрати на формування резервів розкриваються окремою статтею звіту, що дає змогу проаналізувати якість активів звітного періоду.

Доходи та витрати визнаються за принципом нарахування та відповідності. Кожен вид доходів та витрат розкривається окремо, щоб користувачі могли краще оцінити результати діяльності банку. На нетто-основі, як правило, відображаються прибутки та збитки, що виникають у результаті

Схема 8. Вплив резервів на складові фінансової звітності

проведення операцій із торгівлі цінними паперами та іноземною валютою.

У звіті про власний капітал наводиться узагальнена інформація про зміни, що відбулися у складі власного капіталу: статутному, резервних фондах, резервах переоцінки іноземної валюти та банківських металів; результатах переоцінки основних засобів.

Надзвичайно важливу інформацію, яка не розглядалася раніше, містить Звіт про рух грошових коштів. Його побудовано на основі концепції отримання прибутку та його реалізації в грошові кошти шляхом багаторазового повтору цього процесу. Надходження та відпливи грошових коштів і їх еквівалентів вважаються грошовими потоками, які класифікуються за видами діяльності, в результаті яких вони виникли. Йдеться про:

- ♦ інвестиційну діяльність (види діяльності пов'язані з придбанням і реалізацією (не грошових) короткострокових і довгострокових цінних паперів, кредитів і будь-яких інших довгострокових активів);

- ♦ фінансову діяльність (види діяльності, що призводять до зміни в розмірі і складі власного капіталу і залучених коштів банку, а також види діяльності, що відносяться на вартість обслуговування власного капіталу банку);

- ♦ операційну діяльність (усі види

діяльності, які не відносяться до інвестиційної та фінансової).

Цю класифікацію можна розглядати як процес залучення грошових коштів банку (фінансова діяльність), їх вкладення в довгострокові активи (інвестиційна діяльність) і отримання доходів та здійснення витрат при управлінні зазначеними активами (операційна діяльність).

Складання звіту про рух грошових коштів надзвичайно актуальне для банків другого рівня. На основі його показників можна точно прогнозувати грошові потоки, посилювати спроможність банку погашати зобов'язання перед кредиторами, сплачувати відсотки, дивіденди та збільшувати капітал інвесторів. Звіт про рух грошових коштів спрощує процедуру оцінки користувачами здатності банку створювати грошові потоки.

Звіт про рух грошових коштів свідчить, яким чином банк створює грошові потоки, і містить інформацію про зміни структури інвестування й фінансування.

З огляду на викладене вище, прогрес у реформуванні бухгалтерського обліку у банківському секторі видається відчутнішим порівняно з іншими секторами економіки. Банки вже пройшли складний шлях перехідного періоду, а основні принципи побудови си-

стеми бухгалтерського обліку віддзеркалюють специфічний характер банківського сектору. У реформованому вигляді система бухгалтерського обліку максимально відповідає завданням формування ринкової структури суспільного відтворення, що визначається рухом до якісно нового стану економіки. На практиці це означає об'єктивну потребу досягнення абсолютного рівня відповідності конкретних методик оцінки банківської діяльності новій відтворювальній структурі національної економіки.

Практично всі принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, на яких базуються реформовані норми і положення банків, згодом знайшли втілення в правовому полі. Основними з них є обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність.

Десятирічний досвід застосування реформованого централізованого Плану рахунків бухгалтерського обліку, принципово нових принципів та методів організації та обліку інструментарію переконливо свідчить про правильність обраного підходу.

□

Монети України /

Про введення в обіг пам'ятної монети "Чумацький шлях"

Національний банк України 26 жовтня 2007 року ввів в обіг пам'ятну монету номіналом 20 гривень "Чумацький шлях", присвячену чумацтву — торговельницькому промислу, поширеному в Україні з XVII до середини XIX століття, яке своєрідним побутом і звичаями, багатим фольклором привертало увагу письменників і художників. Серед них І.Котляревський, Г.Квітка-Основ'яненко, Т.Шевченко, Марко Вовчок, І.Нечуй-Левицький, Панас Мирний, І.Айвазовський, К.Трутовський, С.Васильківський та інші.

Монету виготовлено зі срібла. Категорія якості карбування — пруф, маса дорогоцінного металу в чистоті — 62.2 г, діаметр — 50.0 мм, тираж — 5 000 штук. Гурт монети — секторальне рифлення.

На аверсі в центрі зображено колесо (голограма), навколо якого — вогненна спіраль, що символізує галактику. Угорі розміщено малий Державний герб України, під яким напис — **НАЦІОНАЛЬНИЙ** /

БАНК / УКРАЇНИ, внизу — номінал: **20 ГРИВЕНЬ** і рік карбування монети — **2007**, а також зазначено метал, його пробу — **Ag 925**, масу дорогоцінного металу в чистоті — **62.2** та логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі на тлі нічного пейзажу зображено жанрову сцену: чумацькі вози, чумака з люлькою та внизу півколом розміщено напис — **ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ**.

Художники — Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук (аверс); Анатолій Дем'яненко (реверс).

Скульптори — Анатолій Дем'яненко, Володимир Дем'яненко.

Пам'ятна монета номіналом 20 гривень "Чумацький шлях" є дійсним платіжним засобом України та обов'язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

□

Про введення в обіг пам'ятної монети “Бугай”

Національний банк України, продовжуючи серію “Народні музичні інструменти”, 7 листопада 2007 року ввів в обіг пам'ятну монету номіналом 5 гривень “Бугай”, присвячену українському народному музичному інструменту у формі дерев'яного циліндра, одна з основ якого обтягнута шкірою з прикріпленим до неї пучком волосся кінського хвоста. Від його посмикування утворюється звук, що нагадує ревіння бугая. Цей басовий інструмент використовується в народних ансамблях для створення гумористичного ефекту.

Монету відкарбовано з використанням сучасних технологій виготовлення біметалевих монет: зовнішнє коло — мідно-нікелевий сплав, внутрішнє — нордік (CuAl5Zn5Sn1). Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, діаметр — 28,0 мм, маса — 9,4 г, тираж — 50 000 штук. Гурт монети — секторальне рифлення.

На рельєфній поверхні аверсу сим-

волічно зображено звукові хвилі у вигляді стилізованого рослинного барокового орнаменту, розміщено стилізовані написи — **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ** (угорі), під яким ліворуч — малий Державний герб України, **2007 / 5 ГРИВЕНЬ** (унизу) та логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі зображено музичний інструмент, по колу — бароковий орнамент і стилізований напис — **БУГАЙ**.

Художники — Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук.

Скульптори — Володимир Дем'яненко, Володимир Атаманчук.

Пам'ятна монета номіналом 5 гривень “Бугай” є дійсним платіжним засобом України та обов'язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Про введення в обіг пам'ятної монети “Острозька Біблія”

Національний банк України, продовжуючи серію “Духовні скарби України”, 15 листопада 2007 року ввів в обіг пам'ятну монету номіналом 100 гривень “Острозька Біблія”, присвячену визначній пам'ятці книгодрукування — Острозькій Біблії (1581) — першому повному друкованому виданню Біблії церковнослов'янською мовою. Ініціатором і меценатом створення Острозької Біблії був князь Костянтин Острозький, який для реалізації свого задуму запросив до Острога книгодрукаря Івана Федорова. Ця Біблія, яка складається із 1256 сторінок, вийшла великим на той час тиражем — 1500 примірників.

Монету виготовлено із золота 900 проби. Категорія якості карбування — пруф, маса дорогоцінного металу в чистоті — 31,1 г, діаметр — 32,0 мм, тираж — 4 000 штук. Гурт монети — секторальне рифлення.

На аверсі зображено стилізований фрагмент орнаментальної заставки першої сторінки Острозької Біблії, на тлі

якої вгорі — малий Державний герб України, під заставкою розміщено написи: **НАЦІОНАЛЬНИЙ / БАНК УКРАЇНИ**, унизу — номінал і рік карбування монети: **100 ГРИВЕНЬ / 2007**, зазначено метал, його пробу — **Аu 900**, масу дорогоцінного металу в чистоті — **31.1** та логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі зображено стилізовані портрети Івана Федорова та Костянтина Острозького, які тримають розгорнуту книгу, і розміщено стилізовані написи: **ОСТРОЗЬКА БІБЛІЯ** (угорі) та **1581** (унизу).

Художники — Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук. Скульптор — Святослав Іваненко.

Пам'ятна монета номіналом 100 гривень “Острозька Біблія” є дійсним платіжним засобом України та обов'язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Нотатки з конференції/

Фінансово-кредитна система України — крізь призму наукової думки

У Львівському інституті банківської справи Університету банківської справи Національного банку втретє зібралися аспіранти і молоді вчені з різних навчальних закладів України на Всеукраїнську науково-практичну конференцію “Розвиток фінансово-кредитної системи України: здобутки, проблеми, перспективи”.

Відкрив конференцію голова її оргкомітету, заступник директора з наукової роботи інституту, доктор економічних наук, професор **Ростислав Слав'юк**. З вітальним словом до учасників всеукраїнського зібрання звернулася декан фінансово-економічного факультету інституту, кандидат економічних наук, доцент **Галина Партин**.

Першою на пленарному засіданні з доповіддю “Особливості банківського сектору зони євро в умовах загальноекономічної інтеграції” виступила працівник ВАТ “Державний експортно-імпортний банк України” **Євгенія Єрьоміна**. Досліджуючи цю тему, аспірантка дійшла висновку, що євро, яке виконує роль регіональної валюти, здатної здійснювати функції резервної одиниці, — ключової валюти цілого ряду країн, може претендувати на роль серйозного конкурента американського долара з позиції світової валюти. Саме тому, наголосила Євгенія, дослідження новостворених ринків євро, міжбанківського ринку валютних операцій з використанням євро є нині актуальним завданням науковців.

Не менш цікаву тему порушив у виступі “Перспективи підвищення ефективності грошово-кредитної політики в Україні” магістр Львівського інституту банківської справи УБС **Віталій Романчукевич**. Він зокрема зазначив, що в дискусіях стосовно сутності монетарної політики думки розходяться у трьох різних напрямках. Деякі науковці стверджують, що ця політика має обмежуватися підтриманням стабільності грошової одиниці, інші вважають, що монетарна політика повинна спрямовуватися на досягнення цілі щодо рівня інфляції, треті, крім цілі щодо інфляції, висувують ще одну — зростання економіки. Віталій назвав чинники, які впливають на інфляційні процеси.

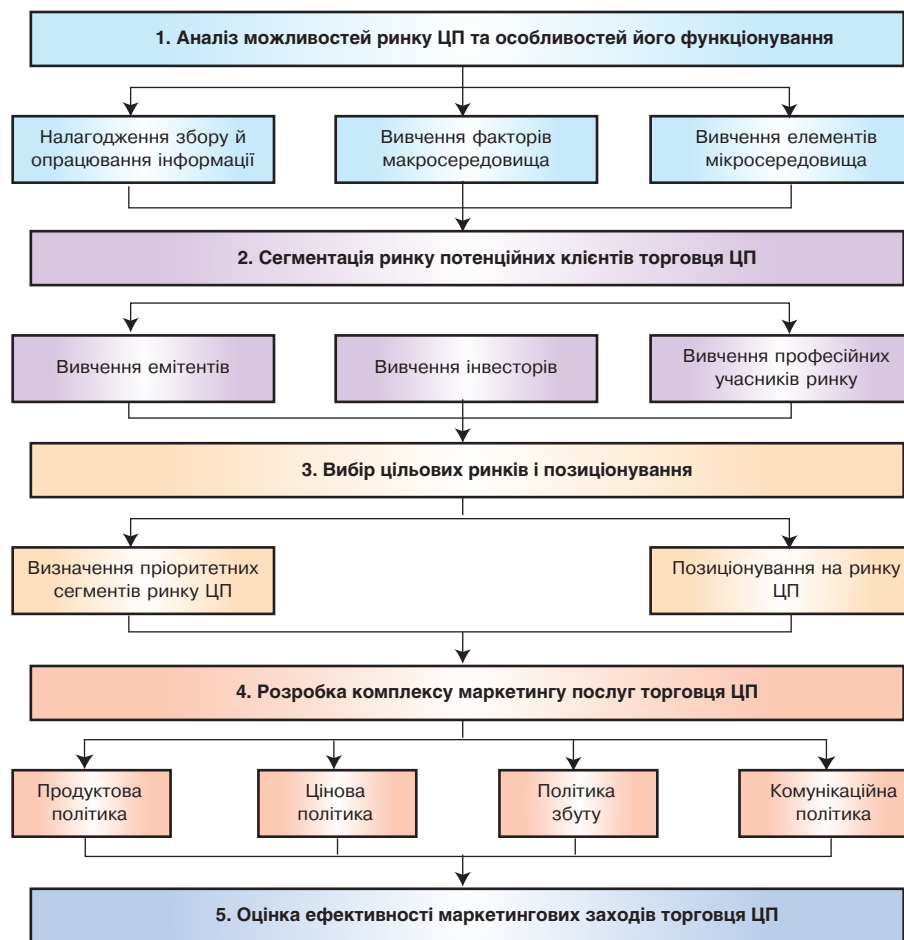
Серед них, крім монетарних, він виокремив, по-перше, такі, як нестабільність пропозиції на окремих товарних ринках (особливо сільськогосподарської продукції), зміна світових цін на нафту і газ, політика влади щодо адміністративно регульованих цін. По-друге, наголосив доповідач, вплив валютного курсу на макроекономічний розвиток на даному етапі є значно сильнішим, ніж вплив процентної політики. Тому на початковому етапі варто більше ува-

ги приділяти саме валютному каналу трансмісійного механізму.

Виступи обох доповідачів супроводжувалися багатьма запитаннями. Пленарне засідання перетворилося у змістовну розмову, яка торкалася різних сфер розвитку фінансово-кредитної системи України.

Начальник відділу ВАТ “СББ-банк” **Ірина Титомир** зацікавила учасників конференції дослідженням, присвяченим удосконаленню методики комплексного аналізу кредитоспроможності позичальника банку. Справді, банки сьогодні — це основний каталізатор економічного розвитку держави. Але активне нарощення їх кредитного портфеля супроводжується підвищенням рівня сукупного кредитного ризику. Як розв'язати цю складну проблему? — поставила питання молода дослідниця. І спробувала дати власний рецепт, зазначивши, що проблему кредитного ризику можна розв'язати лише за допомогою проведення цілого комплексу заходів щодо визначення оцінки кредитоспроможності позичальника. Серед

Поетапний процес управління маркетингом торговця ЦП на ринку

(3 виступу Зоряни Лапішко)

параметрів такої оцінки вона назвала: фінансовий стан підприємства, з'ясовуючи який доцільно застосовувати диференційований підхід до аналізу різних видів економічної діяльності та різні нормативні значення; наявність внутрішнього потенціалу для реалізації мети підприємства, який розкривається за допомогою оцінки якості менеджменту, функціональності фінансових служб і технологічного рівня позичальника; відсутність або наявність негативних факторів зовнішнього впливу, що визначаються в ході галузевого та конкурентного аналізу.

Одним із найцікавіших на пленарному засіданні був виступ працівника Львівського регіонального відділення філії ВАТ КБ "Надра" **Миколи Маркевича**. Стосувався він болючої теми відмивання "брудних" грошей, у процесі якого ключову роль відіграє фіктивна фірма. Витяг із його доповіді наведено нижче, на кольоровій плашці.

Аспірантка Інституту регіональних досліджень **Зоряна Лапішко** торкнулася теми організації процесу маркетингової діяльності торговця цінними паперами на ринку цінних паперів. Вона переконана, що вирішення проблем на цьому сегменті українського фінансового ринку лежить у площині вдосконалення планування та організації маркетингу щодо просування на ринок торговця паперами. З.Лапішко запропонувала процес управління маркетингом поділити на п'ять послідовних етапів. Презентувавши ці етапи (див. схему), доповідачка наголошувала, що першочерговим завданням у торгівлі цінними паперами є забезпечення престижності компанії на ринку та формування асортименту послуг торговця.

Зважаючи на специфіку продукту торговця цінними паперами — фінансові послуги, що розраховані на досить вузьке коло потенційних клієнтів, З.Лапішко запропонувала як основний елемент комунікаційної політики використання реклами. Важливо також передбачити заходи, які допоможуть оцінити ефект від реалізованої маркетингової політики торговця цінними паперами. Серед таких заходів — моніторинг іміджу компанії на ринку, анкетні опитування клієнтів стосовно якості послуг торговця, аналіз співвідношення витрат на маркетинг і прибутків, отриманих протягом періоду реалізації зазначених

заходів, аналіз частки ринку та конкурентної позиції торговця на ринку цінних паперів.

Розвитку фондового ринку присвятила свою доповідь також аспірантка Львівського інституту банківської справи **Катерина Калинець**. Вона розглядає фондову біржу як особливу форму організації ринку цінних паперів. Значення біржі доповідачка визначила шляхом аналізу виконува-

них нею функцій. Основними серед них вона вважає такі:

1. Організаційно-регулятивні:

♦ визначення місця та правил проведення біржових операцій;

♦ розробка кваліфікаційних вимог для учасників торгів;

♦ матеріально-технічне забезпечення біржового процесу;

2. Мікроекономічні:

♦ визначення ринкових цін та

Фіктивна фірма у процесі відмивання "брудних" грошей

Протягом тривалого часу основними схемами відмивання капіталів залишаються вивезення капіталу за кордон через фіктивні і "транзитні" фірми та різні способи вивезення готівки. При цьому кримінальні структури використовують для відмивання коштів усе витонченіші методи. Практично для більшості схем легалізації злочинних капіталів характерна участь фірм з ознаками фіктивності (далі — фіктивні фірми). Їх використання дуже поширене при проведенні експортно-імпортних операцій, у діяльності конвертаційних центрів, для отримання незаконного відшкодування ПДВ тощо. Важливою умовою успішного розкриття цих кримінальних схем є якнайшвидше виявлення фіктивних і "транзитних" фірм. Якщо цього не зробити на початковому етапі, то розплутати багатоступеневий ланцюжок незаконних операцій буде надзвичайно важко. Варто зауважити, що слід розрізняти поняття "фіктивна фірма" і "транзитна фірма".

Фіктивна фірма — це юридична особа з ознаками фіктивності, яка створена або придбана з метою прикриття незаконної діяльності чи здійснення заборонених видів діяльності. Як правило, фіктивні фірми створюються на короткий час за підробленими документами або реєструються на підставних осіб шляхом придбання вже існуючої фірми чи заснування нової (за допомогою нелегальних методів).

"Транзитна" фірма — це реальна юридична особа, що пройшла державну реєстрацію і бере участь у схемі в ролі посередника й запобіжника ("буфера"). Така фірма може мати цілий ряд контрагентів, у тому числі й нерезидентів, з якими вона проводить розрахунки через свій банківський рахунок.

Практично для всіх великих ме-

ханізмів відмивання "брудних" грошей характерною є участь у цих конструкціях фіктивних фірм (юридичних осіб, які мають ознаки фіктивності). До цих організацій спрямовуються добути злочинним шляхом кошти, які потім конвертуються й переводяться на рахунки "своїх" організацій, розташованих найчастіше в офшорних зонах. Ці організації й легалізують (через рахунки різних компаній) "брудні" гроші. Зокрема в Україні з метою відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом, можуть створюватися компанії, які проходять повну державну реєстрацію. Водночас під час їх перевірки державними органами з'ясовується, що вони мають ознаки фіктивності. Час функціонування таких фірм — від кількох днів до кількох років. У деяких випадках вони уникають постановки на податковий облік (але при цьому протягом певного часу можуть здійснювати господарську діяльність, мати печатку й рахунок у банку), або ж, навпаки, можуть тривалий час звітувати податковим органам. Такі розбіжності пояснюються цілями створення "фіктивок".

Характерні риси компаній, які мають ознаки фіктивності:

✓ відсутність відомостей про здійснення компанією реальної діяльності як суб'єкта господарювання (у країні реєстрації);

✓ неможливість визначити фізичне місцезнаходження співробітників компанії та/або директорів (довіренних осіб, представників) чи характер діяльності підприємства;

✓ очевидна невідповідність оборотів за рахунками компанії і сум сплати податкових платежів;

✓ поєднання в одній особі функцій засновника, керівника і головного бухгалтера компанії.

(З виступу

Миколи Маркевича)

біржове котирування;

- ♦ прогнозування зміни ринкової ціни;

- ♦ забезпечення ліквідності цінних паперів;

3. Психологічні:

- ♦ інформаційне забезпечення учасників біржової торгівлі;

- ♦ гарантування виконання біржових угод;

- ♦ розробка етичних стандартів біржового торгу;

- ♦ забезпечення гласності і відкритості біржових операцій;

4. Спекулятивні:

- ♦ можливість проведення біржової спекуляції;

- ♦ страхування від цінових ризиків.

Конференція продовжила роботу у секційному режимі. На засіданні секції “Теоретичні та прикладні аспекти взаємодії фінансово-кредитних систем і реального сектору економіки” з доповідями виступили **Олена Невмержицька** (“Сучасна світова фінансова система: тенденції розвитку в умовах глобалізації”), **Іванна Микитчин** (“Переваги та недоліки впливу іноземного капіталу на розвиток банківського сектору України”), **Мар’яна Жінко** (“Іпотека як інструмент фінансового ринку”), **Наталія Зеліско** (“Стратегія розвитку банків в умовах глобалізації світової економіки”), **Ольга Верней** (“Джерела формування інвестиційного потенціалу банків”), **Тетяна Стечишин** (“Проблеми здійснення інвестиційної діяльності банками України”), **Оксана Ванца** (“Економічний зміст і форми страхування кредитів”), **Олена Борис** (“Особливості розвитку маркетингової діяльності в банках України”), **Роксолана Задерецька** (“Створення спеціальної кредитної галузевої пропозиції для сільськогосподарського виробника”), **Мар’яна Біскуп** (“Позитивні та негативні тенденції залучення іноземного капіталу в банківський сектор України”).

На засіданні секції “Фінансово-аналітичне та інформаційне забезпечення фінансово-кредитної сфери” виступили **Оксана Дробницька** (“Необхідність формування вітчизняної концепції фінансового інжинірингу банківськими установами”), **Анатолій Сидоренко** (“Обчислення валютного ризику за методологією VaR”), **Любов Прокоп** (“Методика організації обліку основних засобів у бюджетних установах”), **Сергій Копитко** (“Економіко-математична модель мінімізації втрат від несанкціонованого доступу до інфор-

мації”), **Валентин Каркавчук** (“Оцінка рівня системи фінансової безпеки підприємства”), **Катерина Бондарюк** (“Щодо питання про розробку методики оцінки надійності банку”), **Ольга Песчанська** (“Стабілізація мерехтливих пасивів банку”), **Ганна Омельченко** (“Концептуальні підходи до управління фінансовою діяльністю банку”).

Як бачимо, спектр проблем, яких торкнулися у своїх дослідженнях мо-

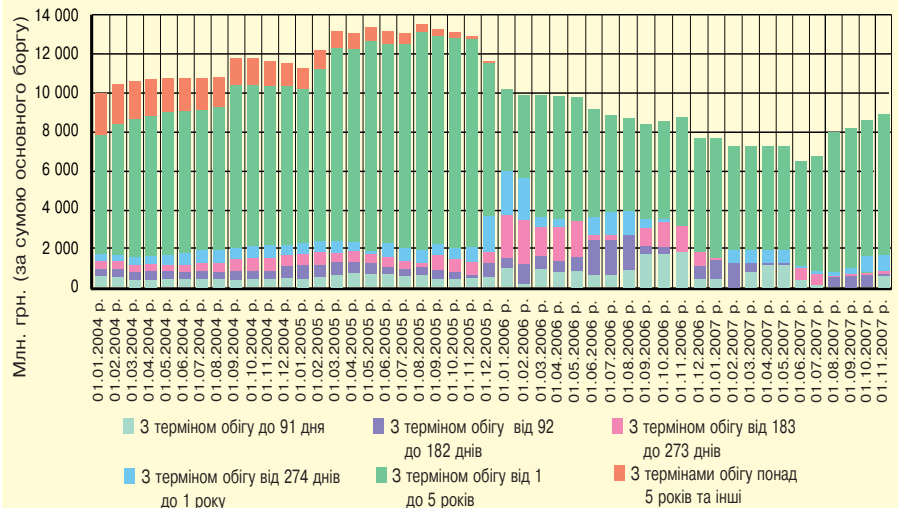
лоді науковці, вельми широкий. Сподіватимемося, що молоді творчі люди, які приходять в економічну науку з власним баченням її проблем і сміливо відстоюють свої позиції, зможуть дати відповіді на десятки найзлогідніших питань, які стоять сьогодні перед суспільством.

Людмила Патріаца,
“Вісник НБУ”.

Ринок державних цінних паперів України у жовтні 2007 року

Обсяг облігацій внутрішніх державних позик, які перебувають в обігу (на 1 листопада 2007 року)

Обсяг розміщення облігацій внутрішніх державних позик за січень – жовтень 2007 року*

Період	Обсяг розміщених облігацій, шт.	Залучено коштів до держбюджету, тис. грн.
Січень	0.00	0.00
Лютий	0.00	0.00
Березень	0.00	0.00
I квартал	0.00	0.00
Квітень	0.00	0.00
Травень	0.00	0.00
Червень	801 000	801 237.25
II квартал	801 000	801 237.25
I півріччя	801 000	801 237.25
Липень	1 330 000	1 337 097.52
Серпень	105 000	110 589.15
Вересень	368 000	378 217.60
III квартал	1 803 000	1 825 904.27
Жовтень	135 000	149 965.35
Листопад		
Грудень		
IV квартал	135 000	149 965.35
Усього з початку року	2 739 000	2 777 106.87

*За станом на 01.11.2007 р.

На замовлення “Вісника НБУ” матеріали підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України.

Ринок державних цінних паперів України у жовтні 2007 року

Номер розміщення	Дата проведення розрахунків за придбані облігації	Пропозиція			Результати розміщення				Середньозважений рівень дохідності облігацій, %
		Встановлені обмеження на загальний обсяг розміщення облігацій, шт.	Номінал облігацій, грн.	Розмір купона на одну облігацію, грн.	Термін погашення облігацій	Обсяг розміщених облігацій, шт.	Залучено коштів до державного бюджету від розміщення облігацій, тис. грн.	Встановлений рівень дохідності облігацій, %	
74	01.10.2007 р.	—	1 000	—	23.06.2010 р.	—	—	—	—
75	01.10.2007 р.	—	1 000	—	28.09.2011 р.	—	—	—	—
76	01.10.2007 р.	—	1 000	—	11.06.2014 р.	—	—	—	—
77	01.10.2007 р.	—	1 000	—	07.06.2017 р.	—	—	—	—
78	03.10.2007 р.	—	1 000	—	23.06.2010 р.	—	—	—	—
79	03.10.2007 р.	—	1 000	—	28.09.2011 р.	—	—	—	—
80	03.10.2007 р.	—	1 000	—	11.06.2014 р.	—	—	—	—
81	03.10.2007 р.	—	1 000	—	07.06.2017 р.	—	—	—	—
82	08.10.2007 р.	—	1 000	—	23.06.2010 р.	—	—	—	—
83	08.10.2007 р.	—	1 000	23.75	28.09.2011 р.	25 000	27 740.25	6.40	6.40
84	08.10.2007 р.	—	1 000	—	11.06.2014 р.	—	—	—	—
85	08.10.2007 р.	—	1 000	—	07.06.2017 р.	—	—	—	—
86	10.10.2007 р.	—	1 000	—	23.06.2010 р.	—	—	—	—
87	10.10.2007 р.	—	1 000	23.75	28.09.2011 р.	35 000	38 849.65	6.40	6.40
88	10.10.2007 р.	—	1 000	—	11.06.2014 р.	—	—	—	—
89	10.10.2007 р.	—	1 000	—	07.06.2017 р.	—	—	—	—
90	15.10.2007 р.	—	1 000	—	23.06.2010 р.	—	—	—	—
91	15.10.2007 р.	—	1 000	23.75	28.09.2011 р.	25 000	27 774.00	6.40	6.40
92	15.10.2007 р.	—	1 000	—	11.06.2014 р.	—	—	—	—
93	15.10.2007 р.	—	1 000	—	07.06.2017 р.	—	—	—	—
94	17.10.2007 р.	—	1 000	—	23.06.2010 р.	—	—	—	—
95	17.10.2007 р.	—	1 000	23.75	28.09.2011 р.	15 000	16 670.25	6.40	6.40
96	17.10.2007 р.	—	1 000	—	11.06.2014 р.	—	—	—	—
97	17.10.2007 р.	—	1 000	—	07.06.2017 р.	—	—	—	—
98	22.10.2007 р.	—	1 000	—	23.06.2010 р.	—	—	—	—
99	22.10.2007 р.	—	1 000	23.75	28.09.2011 р.	35 000	38 931.20	6.40	6.40
100	22.10.2007 р.	—	1 000	—	11.06.2014 р.	—	—	—	—
101	22.10.2007 р.	—	1 000	—	07.06.2017 р.	—	—	—	—
102	24.10.2007 р.	—	1 000	—	23.06.2010 р.	—	—	—	—
103	24.10.2007 р.	—	1 000	—	28.09.2011 р.	—	—	—	—
104	24.10.2007 р.	—	1 000	—	11.06.2014 р.	—	—	—	—
105	24.10.2007 р.	—	1 000	—	07.06.2017 р.	—	—	—	—
106	29.10.2007 р.	—	1 000	—	23.06.2010 р.	—	—	—	—
107	29.10.2007 р.	—	1 000	—	28.09.2011 р.	—	—	—	—
108	29.10.2007 р.	—	1 000	—	11.06.2014 р.	—	—	—	—
109	29.10.2007 р.	—	1 000	—	07.06.2017 р.	—	—	—	—
110	31.10.2007 р.	—	1 000	—	23.06.2010 р.	—	—	—	—
111	31.10.2007 р.	—	1 000	—	28.09.2011 р.	—	—	—	—
112	31.10.2007 р.	—	1 000	—	11.06.2014 р.	—	—	—	—
113	31.10.2007 р.	—	1 000	—	07.06.2017 р.	—	—	—	—
Разом						135 000	149 965.35		

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України.

Дослідження/

Монетарний трансмісійний механізм в Україні

Стаття 3. Напрями вдосконалення трансмісійного механізму грошово-кредитної політики на основі зарубіжного досвіду*

Продовжуючи серію публікацій, присвячених монетарному трансмісійному механізму в Україні, автори узагальнюють позитивні аспекти змін у грошово-кредитній політиці та монетарних трансмісійних механізмах окремих зарубіжних країн, окреслюють напрями підвищення ефективності трансмісійного механізму грошово-кредитної політики в Україні.

Монетарна політика Національного банку України як складова економічної політики держави сприяє досягненню прогнозованих соціально-економічних показників шляхом реалізації поставлених цілей і завдань інструментами грошово-кредитного і валютного регулювання. Її ефективність щодо досягнення поставлених цілей значною мірою залежить від дієвості монетарного трансмісійного (передавального) механізму. Проте, як показали результати емпіричного дослідження, на сучасному етапі розвитку грошово-кредитної політики в Україні механізм монетарної трансмісії має певні особливості, які в сукупності знижують її ефективність [3]. Нагадаємо, що йдеться про домінування у вітчизняному передавальному механізмі грошово-кредитної політики валютного каналу, який нині є основним чинником зростання пропозиції грошей в Україні, незначну роль процентного каналу в регулюванні грошово-кредитного ринку та особливості очікувань суб'єктів економіки стосовно майбутньої динаміки обмінного курсу гривні щодо долара США, яка базується насамперед на змінах офіційного курсу гривні, що встановлюється Національним банком України.

Враховуючи, що НБУ в перспективі орієнтується на перехід до монетарного режиму, який ґрунтується на цінній стабільності, для втілення намічених планів слід ретельно вивчити досвід реалізації монетарної політики та функціонування трансмісійних механізмів у країнах, котрі успішно запровадили режим інфляційного таргетування, наприклад, Чехії, Польщі, Угорщини, Словаччини. Вивчення досвіду цих країн потрібне не для сліпого копіювання, а з метою визначення

можливості його використання для підвищення ефективності дії монетарного трансмісійного механізму та грошово-кредитної політики в Україні з урахуванням вітчизняних особливостей економічного розвитку.

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ ЧЕХІЇ

Чехія — перша країна з перехідною економікою, яка запровадила інфляційне таргетування. Специфічними рисами чеської економіки на момент запровадження таргетування інфляції були значна відкритість економіки, що робило її потенційно вразливішою до екзогенних шоків, і перехідний стан економіки, який характеризувався нестабільністю розвитку та високим рівнем державного регулювання цін.

До переходу в режим таргетування інфляції Національний банк Чехії здійснював монетарне таргетування у режимі фіксованого валютного курсу. Протягом 1991—1993 рр. центральний банк дотримувався режиму фіксованого курсу крони, який прив'язувався до кошика з п'яти валют, а з 1993 року — до бівалютного кошика: німецької марки (65%) та американського долара (35%).

У 1995 році було прийнято політичне рішення про скасування обмежень на рух капіталу та лібералізацію міжнародних фінансових потоків, що мало негативні наслідки для економіки Чехії. До країни почали надходити значні обсяги іноземного капіталу у вигляді прямих і портфельних інвестицій, потреби в яких Чехія не мала. З метою забезпечення курсової стабільності крони в умовах режиму фіксованого курсоутворення центральний банк Чехії купував валюту, нарощуючи таким чином грошову масу через

валютний канал, який був на той час головним каналом монетарного трансмісійного механізму країни. Інші інструменти, зокрема нормативи обов'язкового резервування, депозитні операції (випуск облігацій центрального банку), спрямовувалися на стерилізацію надлишкової ліквідності, спричинену припливом у країну іноземного капіталу. Проте ефективність цих дій, а також низки адміністративних заходів була низькою [1].

Для відновлення контролю над монетарними процесами, внутрішнім попитом і поточним рахунком, дефіцит якого в 1996 році сягнув 8% від ВВП, Національному банку Чехії довелося неодноразово розширювати межі валютного коридору та піднімати всі основні офіційні відсоткові ставки. Проте в короткостроковій перспективі рестрикційна політика центрального банку Чехії негативно вплинула на рахунок поточних операцій, оскільки вони сприяли ревальвації валютного курсу в межах коридору. Крім того, неефективність цих заходів великою мірою була зумовлена неузгодженістю монетарної і фінансової політики. Остання на час проведення рестрикційної грошово-кредитної політики центрального банку була м'якою.

Врешті-решт, Національний банк Чехії був змушений із грудня 1997 року відмовитися від режиму фіксованого валютного курсу і запровадити режим регульованого плавання курсу чеської крони у поєднанні з таргетуванням інфляції. Причому перехід до нового монетарного режиму був прискореним у зв'язку з утратою під час азіатської кризи номінального якоря курсової прив'язки. Особливістю валютної політики в рамках нового режиму таргетування інфляції було те, що до 2003 року Національний банк Чехії продовжував регулювати курс крони, здійснюючи валютні інтервенції. Проте якщо в 1997 році вони проводилися для підтримки курсу крони в межах 17—19.5 крони за німецьку марку, то протягом 1998—2002 рр. — для запобігання надмірній девальвації курсу національної валюти шляхом продажу

* Статті 1 і 2 опубліковано відповідно в № 6 і № 11 журналу "Вісник Національного банку України" за 2007 рік.

крони на валютному ринку. Із 2003 року центральний банк Чехії валютні інтервенції не проводить.

Зміни в монетарній політиці Національного банку Чехії спричинили зміни у структурі трансмісійного механізму, головним каналом якого нині є процентний, а основним інструментом впливу на грошово-кредитний ринок — відсоткові ставки.

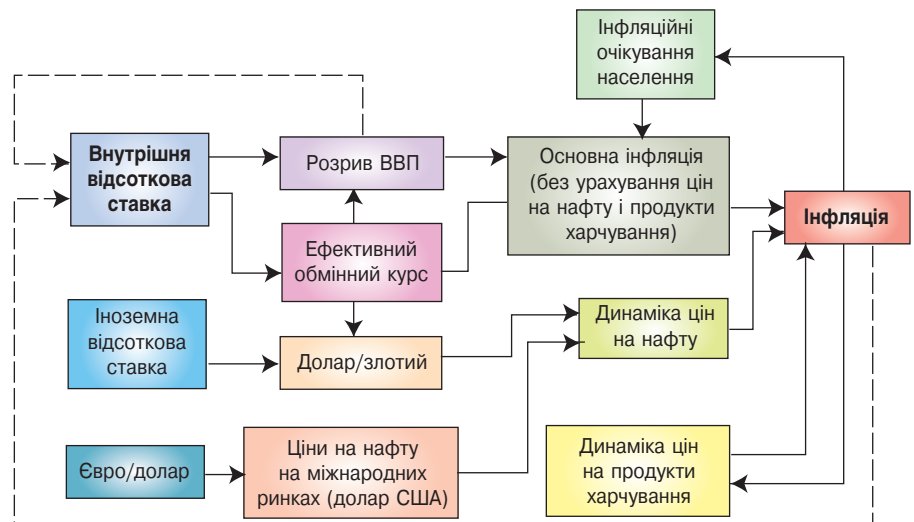
ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ ПОЛЬЩІ

У Польщі протягом останніх 15 років відбулися значні зміни в монетарній політиці, яка пройшла шлях від різних форм штучної підтримки курсу злотого до його вільного плавання у поєднанні з режимом прямого інфляційного таргетування, запровадженого з 1998 р.

Зауважимо, що до 1998 року стратегія монетарної політики Національного банку Польщі ґрунтувалася на контролюванні обмінного курсу та пропозиції грошей. Фактично пропозиція грошей як офіційна проміжна ціль у 1992—1999 рр. залишалася поза контролем центрального банку і могла відхилятися від цільового значення на величину до 60%. За цей період у чинниках зростання грошової пропозиції відбулися структурні зрушення: якщо в 1992—1994 рр. зростання грошової пропозиції зумовлювалося насамперед дефіцитом державного бюджету, то в 1995 році головну роль у пропозиції грошей відігравали чисті іноземні активи, а протягом 1996—1999 рр. — чисті кредити нефінансовому сектору [2]. Так, швидко зростання чистих іноземних активів у 1993—1995 рр. було пов'язане з профіцитом поточного рахунку, а також із зовнішньою торгівлею і туризмом та масивним припливом капіталу у формі іноземних прямих і портфельних інвестицій. Приплив іноземного капіталу в поєднанні з режимом фіксованого курсу спричинив надлишкову ліквідність банківського сектору, яка з 1994 року стала основним чинником зниження ефективності монетарної політики Національного банку Польщі через зменшення чутливості банків до його рестрикційної політики.

У цей період центральний банк проводив широкомасштабні стерилізаційні операції на відкритому ринку, які поєднувалися з політикою зростання офіційних відсоткових ставок. Ці заходи стимулювали надходження в країну іноземного капіталу, що відповідно спонукало до подальших стерилізаційних операцій Національного банку Польщі

Схема 1. Мала структурна модель монетарного трансмісійного механізму в Польщі

Джерело: [14].

у зростаючих обсягах.

Жорстка монетарна політика в 1997 році мало допомогла в обмеженні зростання пропозиції грошей, яка перевищила цільове значення майже на 40%, значною мірою через високу динаміку кредитування домогосподарств і підприємств. Оскільки банки не реагували на рестрикційну монетарну політику, Національний банк Польщі вдавався й до безпрецедентних заходів. Зокрема, у вересні 1997 року він почав приймати 6—9-місячні депозити безпосередньо від суб'єктів економіки під відсоткові ставки, вищі за ринкові [14]. Метою цієї операції було зниження темпів нарощування споживчого кредитування та стимулювання населення до заощаджень, що мало скоротити внутрішній попит.

У жовтні 1997 року Національний банк Польщі прийняв “Середньострокову стратегію монетарної політики” і затвердив режим прямого таргетування інфляції як офіційну стратегію монетарної політики. Зауважимо, що Польща перейшла до таргетування інфляції за режиму валютного коридору. У січні 1998 року відбулася зміна валютного паритету, який налічував п'ять валют, на бівалютний — євро (55%) та долар (45%). Із липня 1998 року Національний банк припинив прямі інтервенції на валютному ринку, а з липня 1999 року — й непрямі. Попри те, що плаваючий обмінний курс офіційно встановлено у квітні 2000 року, центральний банк Польщі впродовж 1998—2000 рр. фактично не втручався у діяльність валютного ринку. Ще до прийняття рішення щодо вільного плавання злотого центральний банк неодноразово розширював коридор обмінного курсу національної валюти [10, с. 99].

Послаблення контролю за валютним курсом супроводжувалося посиленням ролі офіційних відсоткових ставок як інструменту монетарної політики. У монетарному трансмісійному механізмі Польщі, як і в інших країнах із плаваючим обмінним курсом, основним інструментом грошово-кредитної політики стали офіційні ставки центрального банку. Це відобразилося в моделі монетарного трансмісійного механізму Польщі, за допомогою якої досліджується вплив внутрішньої відсоткової ставки на інфляцію в країні (див. схему 1).

Загалом у забезпеченні дієвості монетарного трансмісійного механізму щодо досягнення цілей грошово-кредитної політики Національного банку Польщі велику роль відіграють її інструменти. До переходу до таргетування інфляції центральний банк напружував ринковий інструментарій грошово-кредитної політики, який нині дає змогу ефективно керувати короткостроковими ринковими ставками на міжбанківському ринку. Національний банк регулює їх переважно через операції на відкритому ринку, а також шляхом випуску цінних паперів власного боргу.

Ефективно діючий інструментарій і трансмісійний механізм грошово-кредитної політики Національного банку Польщі, а також запровадження нового режиму таргетування інфляції дали змогу знизити рівень інфляції в країні до прийнятного рівня, проте з 1999 року жодної короткострокової інфляційної цілі центральний банк не досягнув. Дослідники трансмісійного механізму Польщі висловили з цього приводу примітну заувагу: навіть глибоко-

го розуміння каналів монетарної трансмісії недостатньо для того, щоб центральний банк був спроможний досягти наперед оголошених цілей монетарної політики [14]. Досвід Польщі свідчить: шоки пропозиції, такі як непередбачувані зміни цін на нафту на міжнародних ринках або коливання цін на продукти харчування, що входять до споживчого кошика, мають величезний і невідконтрольний для центрального банку вплив на інфляцію.

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ УГОРЩИНИ

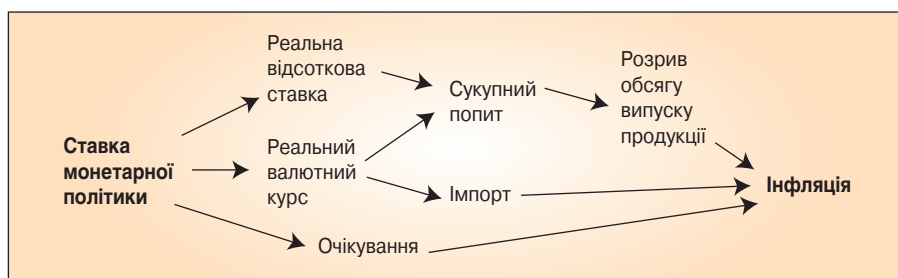
З початком ринкових перетворень Угорщина, як і інші країни з перехідною економікою, запровадила прив'язку обмінного курсу форинта до кошика валют, а з 1995 року — режим повзучої прив'язки, що дало змогу знизити інфляцію з майже 30% у 1995 році до 10% у 1999-му. Ціновий тиск прив'язки обмінного курсу певний час стримувався завдяки контролю за короткостроковими потоками капіталу. Проте в 2000 році інфляція знову почала зростати, загостривши проблеми вузького діапазону курсових коливань та ефективності монетарної політики.

Так, у 1995—2001 рр. простір для заходів монетарної політики визначався режимом вузького валютного коридору. Через нерозвинутість фінансового ринку основними інструментами на початковому етапі становлення грошово-кредитної політики центрального банку Угорщини були валютні інтервенції, резервні вимоги та широкий спектр стерилізаційних операцій (зворотне РЕПО, депозити, векселі центрального банку). Дія стерилізаційних інструментів спрямовувалася на поглинання надлишкової ліквідності, спричиненої надходженням іноземних капіталів у країну, та проведенням центральним банком інтервенцій з метою утримання курсу форинта в межах вузького валютного коридору.

З огляду на зростаючу вартість операцій зі стерилізації надлишкової ліквідності угорських банків виникла необхідність у кардинальній зміні політики центрального банку Угорщини. У травні 2001 року діапазон коливань обмінного курсу форинта стосовно євро було розширено до $\pm 15\%$, одночасно скасовано контроль за рухом капіталу, а в жовтні 2001 року — запроваджено режим таргетування інфляції.

З переходом до режиму таргетування інфляції відбулися зміни в інструментах монетарної політики, зумовлені тим, що

Схема 2. Механізм монетарної трансмісії в Угорщині

Джерело: [15].

активна дезінфляційна політика потребувала ефективного інструментарію. Вагомішу роль стала відігравати процентна політика. Для зниження зайвої волатильності міжбанківських короткострокових відсоткових ставок було звужено коридор офіційних ставок центрального банку за кредитами та депозитами овернайт, у якому утримуються ставки за міжбанківськими операціями овернайт.

На сучасному етапі розвитку банківська система Угорщини має надлишкову ліквідність. Якщо до 2001 р. її причиною були валютні інтервенції центрального банку, то нині — випуск казначейством валютних облігацій, конвертованих центральним банком. З огляду на це він змушений здійснювати постійні депозитні операції без кількісних обмежень. Нині вони є основними в його політиці, а ставка за двотижневими депозитами — ключовою. Зміна ключової ставки центрального банку Угорщини сигналізує про його майбутню поведінку і таким чином впливає через різні канали монетарного трансмісійного механізму на досягнення інфляційної цілі (схема 2).

У сучасній грошово-кредитній політиці центрального банку Угорщини важливе місце відводиться обмінному курсу національної валюти та контролю за його впливом на динаміку інфляції. Основним інструментом регулювання обмінного курсу є офіційні відсоткові ставки, проте валютні інтервенції залишаються важливим монетарним інструментом грошово-кредитної політики. Центральний банк здійснює граничні інтервенції на валютному ринку (за верхньою та нижньою межами широкого валютного коридору ($\pm 15\%$), аби утримувати коливання курсу форинта у визначених межах. Особливістю реалізації грошово-кредитної політики в Угорщині є те, що необхідність дотримання широкого коридору у валютній політиці та режиму таргетування інфляції зумовлює конфлікт цілей монетарної політики. Одним із негативних наслідків подвійного монетарного режиму була спекуля-

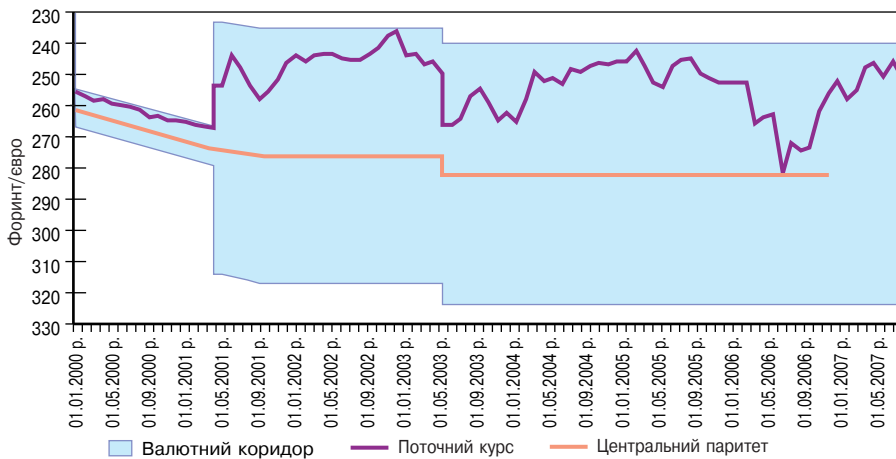
тивна атака у квітні 2003 року. Вона спричинила валютну міні-кризу — девальвацію курсу форинта на 2.27 % (див. графік).

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ СЛОВАЧЧИНИ

Становлення сучасної монетарної політики Національного банку Словаччини умовно можна розподілити на два етапи. Перший (1993—1999 рр.), початковий етап характеризувався використанням успадкованих від колишнього Державного банку Чехословаччини політики, що ґрунтувалася на фіксованому обмінному курсі та комбінації прямих (кредитні ліміти, цільові кредити рефінансування для сільськогосподарських підприємств) і непрямих інструментів. Другий етап (із 2000 року — донині) характеризується кардинальною зміною використовуваних інструментів монетарної політики, що дало змогу здійснити перехід від управління кількісними параметрами грошово-кредитного ринку до управління через відсоткові ставки [4].

Валютна політика протягом 1993—1998 рр. спрямовувалася на підтримання фіксованого валютного курсу. Із 1993 року крона була прив'язана до кошика з п'яти валют, а з 1994 року — з двох: німецької марки (60%) та долара США (40%). Валютний коридор бівалютного кошика мав тенденцію до розширення (на $\pm 0.25\%$ із квітня 1993 року, $\pm 0.5\%$ до липня 1994 року, $\pm 1.5\%$ до січня 1996 року, $\pm 3\%$ до липня 19936 року, $\pm 5\%$ до січня 1997 року, $\pm 7\%$ до жовтня 1998 року). Спекулятивна атака на курс крони, здійснена 1998 року, спричинилася до його виходу за межі валютного коридору. Це спонукало скасувати з 2 жовтня 1998 року прив'язку обмінного курсу до валютного кошика і запровадити керовано-плаваючий валютний курс, який підтримувався до листопада 2005 року. Підставами для такого рішення були очікування стосовно девальвації крони, зменшення зацікавленості іно-

Валютна політика центрального банку Угорщини в 2000–2007 рр.

Джерело: дані офіційного сайту центрального банку Угорщини [7].

земних інвесторів, криза 1998 року, великі заявки комерційних банків щодо купівлі валютних резервів.

За валюту-орієнтир було обрано євро. Запровадження режиму керованого плавання валютного курсу означало, що словацькі банки вже не могли щодня купувати і продавати іноземну валюту на умовах фіксингу, оскільки Національний банк Словаччини перестав здійснювати двосторонні інтервенції і таким чином впливати на валютний ринок. За режиму керованого плавання курс словацької крони почав визначатися попиту і пропозицією на грошовому ринку. Центральний банк впливав на курсоутворення на валютному ринку лише тоді, коли курс виходив за встановлений рівень або мав підвищену волатильність.

У 2004–2005 рр. режим керованого плавання перестав відповідати потребам словацької економіки: ревальвація крони збільшувала потребу в інтервенціях (купівлі валюти) Національного банку. Було здійснено перехід до курсового режиму ERM 2. Він полягає у необхідності утримувати курс національної валюти на рівні центрального паритету, який у листопаді 2006 року становив $38.456 \pm 15\%$. Перехід до такого режиму був пов'язаний із перспективою вступу Словаччини до ЄС.

Зазначимо, що однією з вимог вступу до ЄС є стабільність обмінного курсу впродовж двох років у режимі ERM 2. Стабільність обмінного курсу означає невелику волатильність у межах центрального паритету і відсутність процесів девальвації. Для регулювання валютного ринку в певних випадках використовуються валютні інтервенції, проте якщо їх обсяг перевищує 750 млн. євро, на здійснення подальших інтервенцій необхідно одержати дозвіл Європейського центрального банку.

Нині грошово-кредитна політика

Словаччини функціонує в режимі таргетування інфляції, запровадженому з 2005 року в поєднанні з валютним режимом ERM 2. У Словаччині цінова стабільність як складова макроекономічної стабільності і стратегія запровадження євро є спільними цілями грошово-кредитної та фінансової політик. Подвійний режим грошово-кредитної політики Словаччини зумовив специфіку її трансмісійного механізму, в структурі якого основними є два канали: курсовий і процентний (див. схему 3). Курсовий канал — швидкий і сильний, тоді як процентний — повільніший та слабший. Співвідношення за силою та швидкістю впливу цих каналів становить приблизно 2 : 1. Процентний канал у Словаччині має свої особливості. Вони полягають у тому, що офіційні ставки несуттєво впливають на відсоткові ставки на грошово-кредитному ринку. Найбільший вплив вони мають на ставки за кредитами банків населенню у національній валюті. Проте обсяг цих кредитів, навіть за тенденції до швидкого зростання, є незначним. Переважну кількість позичок словацькі банки надають в іноземній валюті, тож на відсоткові ставки за цими кредитами впливають насамперед офіційні ставки Європейського центрального банку, оскільки більшість словацьких банків — банки з іноземним капіталом. З огляду на це процес доларизації грошово-кредитного ринку є одним із чинників, який знижує дієвість грошово-кредитної політики Національного банку Словаччини [4].

ВИСНОВКИ

Дослідження еволюції монетарної політики країн із сучасним режимом інфляційного таргетування

(Чехія, Польща, Угорщина, Словаччина) дало змогу узагальнити їх досвід удосконалення дії трансмісійного механізму і зробити ряд висновків.

1. Зазначені країни до переходу до нового монетарного режиму інфляційного таргетування мали умови розвитку монетарної політики, подібні до нинішніх в Україні. Основними проблемами становлення ефективної монетарної політики в цих країнах свого часу були відкритість і перехідний етап розвитку економіки, приплив іноземного капіталу та надлишкова ліквідність банківської системи, неузгодженість грошово-кредитної й фінансової політики, доларизація економіки, що позначилося на структурі монетарного трансмісійного механізму, в якому домінував валютний канал, а в монетарному інструментарії — валютні інтервенції центрального банку.

2. Рішення центральних банків цих країн щодо переходу до режиму таргетування інфляції були зумовлені неможливістю в умовах зростаючої відкритості економіки контролювати інфляцію через такі проміжні цілі, як валютний курс чи монетарні агрегати (Польща, Словаччина, Угорщина), а також неможливістю утримувати курс національної валюти в період кризи (Чехія).

3. Зміни в монетарному режимі досліджуваних країн розпочиналися зі змін у валютній політиці центральних банків. Вона пройшла шлях від різних форм штучного підтримання курсу національної валюти до вільного плавання у Чехії та Польщі й режиму широкого ($\pm 15\%$) валютного коридору (ERM 2) в Угорщині та Словаччині. Причому якщо за режиму плаваючого валютного курсу центральні банки Чехії та Польщі у валютній політиці дотримувалися правила невтручання в роботу валютного ринку, то у Словаччині та Угорщині за валютного режиму ERM 2 граничні валютні інтервенції й досі залишаються важливою операцією центрального банку, а валютний канал — важливим каналом у трансмісійному механізмі монетарної політики цих країн.

4. За режиму таргетування інфляції необхідно мати ефективний інструментарій грошово-кредитної політики. При цьому зростає роль процентної політики: офіційні відсоткові ставки центрального банку стають основним інструментом грошово-кредитної політики, а процентний канал — основним каналом монетарного трансмісійного механізму.

Досягнення цільового показника інфляції в країнах із режимом інфля-

ційного таргетування забезпечується впливом центрального банку на рівень відсоткових ставок в економіці. При цьому процентна політика ґрунтується на певних правилах: офіційні відсоткові ставки за інструментами монетарної політики утворюють коридор, у межах якого здійснюється контроль за короткостроковими відсотковими ставками на міжбанківському ринку та їх утримання на рівні, наближеному до ключової ставки центрального банку.

5. Сучасна монетарна політика в досліджуваних країнах проводиться в умовах надлишкової ліквідності банківської системи. Це зумовлює домінуючу роль стерилізаційних операцій, а також визначає ключову ставку центрального банку, тобто ставку, за якою здійснюється найбільший обсяг його операцій. Нею нині є ставка за депозитними операціями із 7—14-денною строковістю.

Проведене дослідження заходів щодо вдосконалення грошово-кредитної політики та монетарних трансмісійних механізмів у Чехії, Польщі, Угорщині, Словаччині дало змогу виділити напрями їх удосконалення в Україні з урахуванням вітчизняних особливостей. Основними з них, на нашу думку, могли б бути:

— підвищення ролі процентної політики в регулюванні грошово-кредитного ринку, що дало б змогу знизити волатильність короткострокових відсоткових ставок на вітчизняному міжбанківському ринку і через криву дохідності впливати на відсоткові ставки на фінансовому ринку, а в подальшому — на попит і пропозицію грошей та інфляцію в країні;

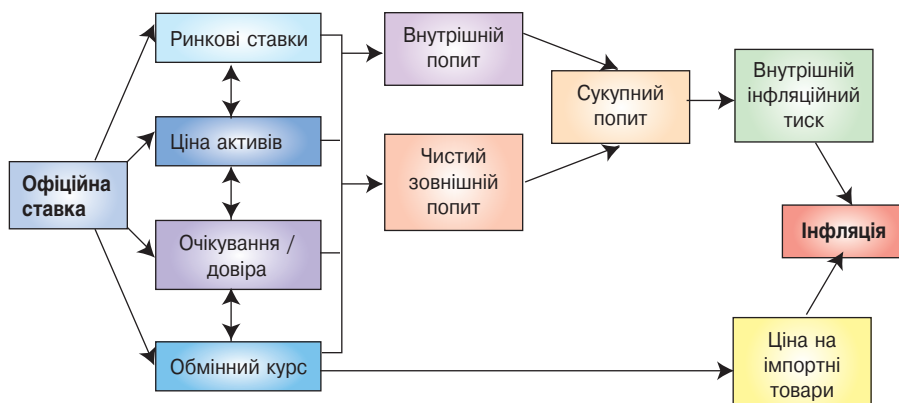
— вирішення проблеми надлишкової ліквідності банківської системи України, що дало б змогу підвищити чутливість грошово-кредитного ринку до змін в грошово-кредитній політиці та ефективність дії монетарного трансмісійного механізму;

— розширення меж валютного коридору та перехід у середньостроковій перспективі до режиму вільного плавання обмінного курсу, що мінімізує присутність НБУ на внутрішньому валютному ринку та зменшить роль валютного каналу у вітчизняному трансмісійному механізмі;

— зниження фінансової доларизації в країні, що дасть змогу зменшити питому вагу іноземної валюти у пропозиції грошей та посилити важелі управління НБУ монетарною сферою¹;

— запровадження у середньостроковій перспективі монетарного режи-

Схема 3. Трансмісійний механізм грошово-кредитної політики у Словаччині

Джерело: [4].

му, що базується на зрозумілій для суб'єктів економіки цілі грошово-кредитної політики — ціновій стабільності. Цьому передуватиме досягнення узгодженості грошово-кредитної і фінансової політики. Їх спільною ціллю має бути забезпечення цінової стабільності, у межах якої центральний банк підтримуватиме загальноєкономічну політику уряду.

Кожен із зазначених напрямів потребує поглибленого вивчення з метою розробки науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення та підвищення ефективності монетарного трансмісійного механізму і грошово-кредитної політики в цілому.

Володимир Міщенко, директор Центру наукових досліджень Національного банку України. Доктор економічних наук, професор.

Анжеліка Сомик, заступник начальника відділу досліджень грошово-кредитної політики та міжнародних валютно-кредитних відносин Центру наукових досліджень Національного банку України. Кандидат економічних наук.

Світлана Шульга, провідний спеціаліст відділу досліджень грошово-кредитної політики та міжнародних валютно-кредитних відносин Центру наукових досліджень Національного банку України.

Література

1. Бакун О. Пряме таргетування інфляції: досвід Чехії // Вісник НБУ. — 2003. — № 3. — С. 60—61.
2. Вожняк П. Досвід подолання інфляції у Польщі: 1990—2004 // www.case-ukraine.kiev.ua.
3. Лисенко Р., Ніколайчук С., Сомик А.

¹ Проблеми доларизації та напрями її вирішення висвітлювалися нами раніше на шпальтах журналу "Вісник Національного банку України" [5].

Монетарний трансмісійний механізм в Україні. Стаття 2. Аналіз дії трансмісійного механізму грошово-кредитної політики // Вісник НБУ. — 2007. — № 11. — С. 18—24.

4. Матеріали семінару "Здійснення монетарної політики". Досвід Національного банку Словаччини. — Навчальний центр НБУ. — 13—15 листопада 2006 р.

5. Міщенко В., Сомик А. Доларизація: причини та наслідки для економіки України // Вісник НБУ. — 2007. — № 5. — С. 28—31.

6. Офіційний сайт центрального банку Польщі // www.nbp.pl.

7. Офіційний сайт центрального банку Угорщини // www.english.mnb.hu.

8. Офіційний сайт центрального банку Чехії // www.cnb.cz.

9. Петрик О. Цілі та основні режими сучасної монетарної політики // Вісник НБУ. — 2006. — № 6. — С. 6—13.

10. Фінансово-банківська система України у європейському вимірі: Збірн. статей — К.: Вид. дім "Козаки", 2002. — 210 с.

11. CNB Monetary strategy document // www.cnb.cz/en/c_dms.php.

12. ěgert B., Komárek L. Foreign Exchange Interventions and Interest Rate Policy in the Czech Republic: Hand in Glove? // CNB working paper series. — 2005. — № 7.

13. Hurlin C., Kierzenkowski R. A Theoretical and Empirical Assessment of the Bank Lending Channel and Loan Market Disequilibrium in Poland. — 2002. — № 22 // <http://www.nbp.pl>.

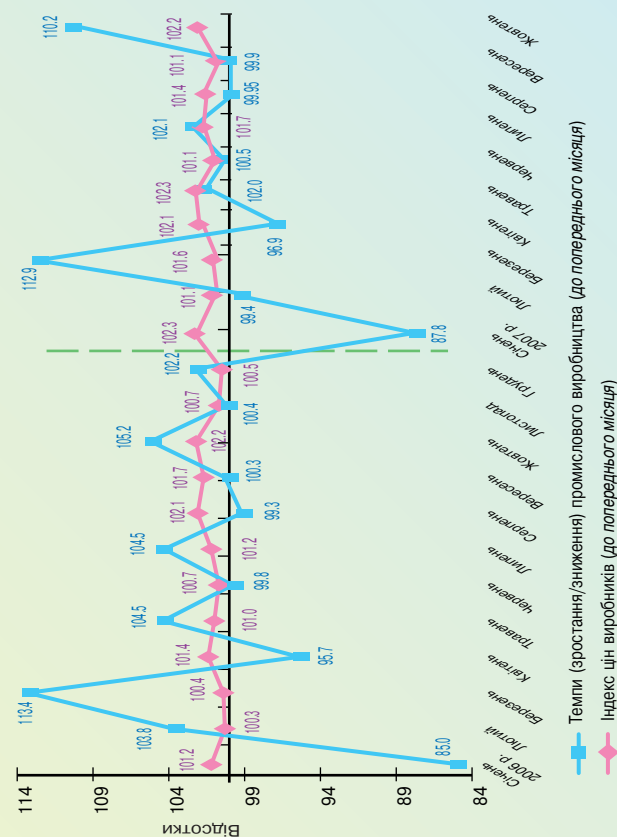
14. Łyziak T. Monetary transmission mechanism in Poland. The strengths and delays // Materiały i Studia Paper 26. — Warsaw. — 2002. — December.

15. Monetary Policy in Hungary. — August 2002 // <http://english.mnb.hu>.

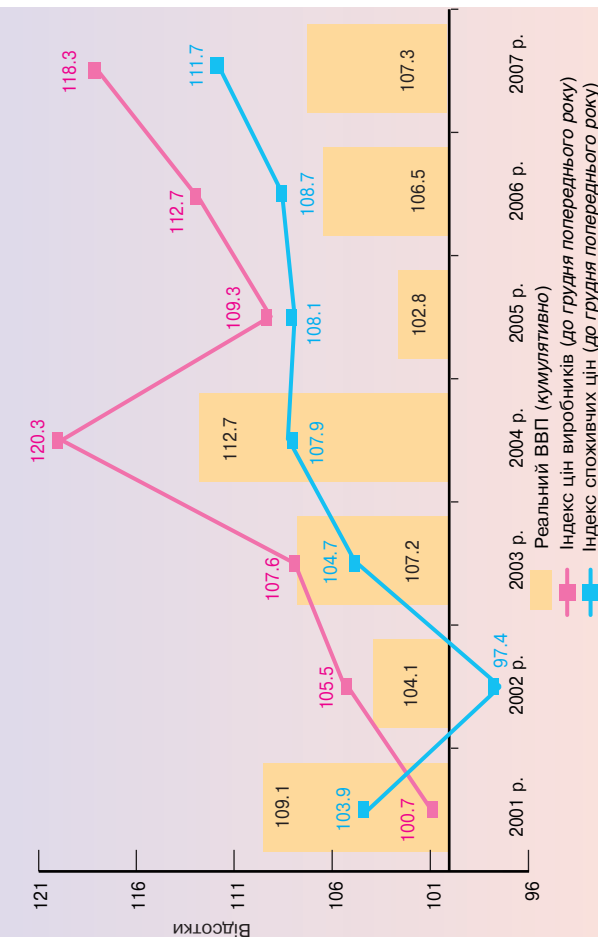
Основні макроекономічні показники розвитку України у жовтні 2001–2007 років

Показники	Жовтень 2001 р.	Жовтень 2002 р.	Жовтень 2003 р.	Жовтень 2004 р.	Жовтень 2005 р.	Жовтень 2006 р.	Жовтень 2007 р.
Реальний ВВП (до відповідного місяця попереднього року)	108.0	103.8	112.3	107.6	102.2	109.0	107.0
Реальний ВВП (кумулятивно)	109.1	104.1	107.2	112.7	102.8	106.5	107.3
Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва (до попереднього місяця)	112.6	110.5	109.2	106.4	107.8	105.2	110.2
Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва (кумулятивно)	116.2	106.0	115.7	113.6	103.0	105.4	111.0
Індекс споживчих цін (до попереднього місяця)	100.2	100.7	101.3	102.2	100.9	102.6	102.9
Індекс споживчих цін (до грудня попереднього року)	103.9	97.4	104.7	107.9	108.1	108.7	111.7
Індекс цін виробників (до попереднього місяця)	99.3	100.2	100.7	101.6	100.0	102.2	102.2
Індекс цін виробників (до грудня попереднього року)	100.7	105.5	107.6	120.3	109.3	112.7	118.3

Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва та індекс цін виробників промислової продукції

Реальний ВВП, індекс споживчих цін та цін виробників промислової продукції у січні – жовтні 2001–2007 років.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту статистики та звітності Національного банку України.

**Петро
Бєленький**

Завідувач відділу Інституту регіональних досліджень Національної академії наук України. Доктор економічних наук, професор

**Олексій
Другов**

Доцент кафедри банківської справи Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи Національного банку України. Кандидат економічних наук

Дослідження

Розвиток системи фінансових посередників України в умовах посилення глобалізаційних процесів

Процеси глобалізації світової економіки стали реальністю сьогодення: відсторонитися від них неможливо. Варто, втім, зауважити неоднозначний ефект глобалізації: позиції економічно розвинутих країн, як правило, зміцнюються, менш розвинуті країни мають рахуватися з потенційними негативними наслідками. Автори пропонують низку заходів, спрямованих на захист українського фінансового ринку та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної системи фінансових посередників.

Поширення світових глобалізаційних процесів суттєво впливає на розвиток фінансових ринків окремих країн: на міждержавному рівні приймаються угоди про універсалізацію вимог до діяльності фінансових інституцій, посилюється вплив транснаціональних фінансових корпорацій, збільшуються обсяги транскордонного переміщення капіталів. Україна як член міжнародної спільноти, країна, яка прагне євроінтегруватися та увійти до Світової організації торгівлі, не може і не повинна відгороджуватися від процесів світової фінансової глобалізації.

Наслідки посилення глобалізаційних процесів на фінансовому ринку першими відчують на собі фінансові посередники: банківські установи, страхові компанії тощо. З огляду на світовий досвід ці наслідки будуть доволі різноплановими. До числа позитивних можна віднести: часткове підвищення рівня конкуренції за рахунок збільшення представництва на ринку іноземних фінансових інституцій, що сприятиме поліпшенню якості послуг; зростання обсягів залученого іноземного капіталу, що також стимулюватиме розвиток економіки; прогнозоване зниження рівня ставок на позичкові ресурси тощо.

Проте слід зважати також на низку можливих негативних наслідків глобалізаційних процесів, які можуть поширитись і на український ринок: збільшення залежності внутрішнього ринку фінансових послуг від загальносвітової кон'юнктури, що може негативно впливати на стабільність його роботи; посилення залежності фінансових посередників від інтересів іно-

земних інвесторів, що в разі їх "незбігання" з інтересами розвитку вітчизняної економіки негативно позначатиметься на темпах економічного зростання; витіснення з внутрішнього ринку фінансових послуг вітчизняних фінансових інституцій через їх порівняно нижчу конкурентоспроможність, що загрожує монополізацією вітчизняного ринку іноземними інвесторами (як це сталося у Польщі).

Така неоднозначність світового досвіду зумовлює актуальність дослідження особливостей розвитку системи фінансових посередників України в умовах посилення світових глобалізаційних зв'язків з метою максимізації можливих позитивних ефектів та мінімізації потенційних ризиків.

Проблеми та перспективи розвитку системи вітчизняних фінансових посередників (зокрема банківської її ланки) доволі ґрунтовно розглянуто у працях вітчизняних науковців і практиків В.М.Гейця, В.І.Мищенка, Т.С.Смолженко, А.А.Пересади, С.М.Козьменка, М.І.Савлука, В.С.Степанаха, А.М.Мороза, М.І.Крупки. Розвитку процесів глобалізації та їх впливу на вітчизняну економіку присвячено праці О.Г.Білоруса, В.М.Гейця, А.С.Гальчинського, М.І.Долішного та інших. Однак питання щодо розвитку фінансових посередників як системи в умовах посилення глобалізаційних процесів висвітлено недостатньо.

Мета дослідження — вивчення сучасних умов діяльності системи фінансових посередників; розгляд основних проблем, що стримують її розвиток в Україні, та напрямів подальшої розбудови, адекватних світовим глобалізаційним процесам, які сприятимуть

підвищенню рівня її конкурентоспроможності і найповніше відповідатимуть інтересам вітчизняної економіки.

Особливістю сучасного етапу розвитку системи фінансових посередників в Україні, як і в більшості європейських країн, є домінування її банківської ланки. Так, активи вітчизняної банківської системи за станом на кінець серпня 2007 року становили суму, еквівалентну понад 90 млрд. доларів США, тоді як активи страхових компаній — менше 10 млрд. доларів. Інвестиційні фонди і компанії, лізингові компанії, недержавні пенсійні фонди та інші фінансові посередники розвинуті ще слабше.

Усе це дає підстави для висновку, що український фінансовий ринок та його інфраструктура розвивається за проєвропейською банкоорієнтованою моделлю. На відміну від проамериканської, у якій ядром системи та місцем, де в основному залучаються кредитні ресурси, слугує ринок цінних паперів, у банкоорієнтованій моделі ядром та основним місцем обороту кредитних ресурсів є банківський сектор, від ступеня розвитку якого залежить і ринок кредитних ресурсів, а разом з ним — функціонування всього фінансового ринку [1].

Із поширенням світових глобалізаційних процесів у фінансовій сфері умови функціонування системи фінансових посередників істотно змінилися. Вони визначаються низкою нових чинників, до яких належать:

1. Взаємопроникнення капіталу фінансового та виробничого секторів економіки;

2. Стирання кордонів фінансової діяльності на світовому ринку, що сприяло активізації обміну капіталами між різними країнами;

3. Домінування на світовому фінансовому ринку групи світових лідерів із числа фінансових посередників країн Європи та США;

4. Поглинання фінансових систем країн, менш конкурентоспроможних на світовому фінансовому ринку, більш розвинутими, яке здійснюється через механізми купівлі та створення фінансових установ.

Ці умови та особливості слід враховувати, розробляючи напрями і рекомендації щодо розвитку українського фінансового ринку.

За результатами аналізу праць вітчизняних авторів [2–4] можна окреслити низку найгостріших проблем, які гальмують зростання рівня конкурентоспроможності української системи фінансових посередників та перешкоджають їм належним чином забезпечувати потреби економіки, а саме:

1. Брак чітких пріоритетів розвитку: на що він повинен бути орієнтований, які етапи належить пройти і яких результатів має бути досягнуто по їх завершенні;

2. Недосконалість організаційних засад розвитку: нерозвинута ланка інвестиційних посередників — венчурних та інвестиційних фондів; фактично не функціонує система недержавного пенсійного забезпечення, що значно знижує потенціал усієї фінансової системи. Слабким за світовими мірками є страховий бізнес — обсяги страхового ринку становлять менше 5% від ВВП. За деякими розрахунками, в Україні застраховано лише 10% ризиків, тоді як в економічно розвинутих країнах — понад 90%. Це зумовлено браком фінансових ресурсів у економіці та високим рівнем ризиків. Найрозвинутішою ланкою фінансової сфери є банківська система, однак і вона має чимало недоліків. Основний з них, на нашу думку, — нерозвинутість організаційної інфраструктури. У країні фактично немає спеціалізованих банків, що зумовлено чинним законодавством (для них встановлено вищі норми економічних нормативів порівняно з універсальними банками). З унесенням змін до Закону України “Про банки і банківську діяльність” стосовно мінімального розміру статутного капіталу для діючих і новостворених банків (він тепер має становити не менше 10 млн. євро) фактично зникли економічні стимули для створення і роботи регіональних банків;

3. Брак політичної стабільності у країні, що стримує іноземних інвесторів від вкладення коштів у фінансову систему, а через її механізми — у розвиток економіки;

4. Відносно низький рівень конкурентоспроможності українських фінансових посередників порівняно із зарубіжними, що може призвести до поступового витіснення або викупу вітчизняних фінансових інституцій європейськими та американськими. З одного боку, це спричиниться, як зазначалося, до ряду позитивних тенденцій на українському фінансовому ринку, з іншого — призведе до зменшення відносної частки українських банків, страхових компаній та інших інституцій та появи у діяльності фінансової системи низки нових потенційних ризиків [8];

5. Недосконалість регіональної інфраструктури: за станом на кінець березня 2007 року більше половини банків — юридичних осіб здійснюють свою діяльність у м. Києві, а в одинад-

цяти областях не зареєстровано жодного банку — юридичної особи. Аналогічна ситуація і стосовно страхових компаній, недержавних пенсійних фондів тощо. Це спричиняє незначну, та все ж помітну диференціацію рівня надання фінансово-банківських послуг у різних регіонах та призводить до відпливу фінансових ресурсів з окремих регіонів, як, скажімо, зі Львівської області, де за станом на початок 2007 року через мережу банківської системи відійшло понад 4 млрд. гривень;*

6. Недостатність рівня капіталізації, що не дає змоги вітчизняним фінансовим посередникам витримувати конкурентну боротьбу з аналогічними іноземними інституціями;

7. Відносно низький (за європейськими мірками) рівень якості послуг, що надаються, та їх відносно висока вартість.

Без розв’язання перелічених проблем вітчизняна система фінансових посередників і надалі буде неспроможна належним чином задовольняти потреби економіки у фінансових ресурсах та послугах, і не витримуватиме конкурентної боротьби із закордонними інституціями без додаткових протекціоністських заходів держави (застосування яких, у свою чергу, стримуватиме розвиток фінансового ринку).

Передумовою вирішення або принаймні часткового послаблення гостроти зазначених проблем розвитку фінансового ринку України, на нашу думку, є розробка стратегії розвитку системи фінансових посередників. Основним її завданням має стати сприяння підвищенню конкурентоспроможності системи вітчизняних фінансових посередників та посилення рівня підтримки нею вітчизняної економіки. Для цього, по-перше, слід визначити чіткі пріоритети розвитку системи фінансових посередників:

1. Першочергове завдання — розвиток вітчизняних фінансових інституцій. Цей пріоритет доцільно реалізовувати переважно економічними заходами, забезпечуючи сприятливі законодавчі умови для діяльності фінансових посередників шляхом удосконалення законодавчої бази, створення механізму рефінансування їх кредитних портфелів тощо;

2. Централізація фінансової інфраструктури навколо банківської системи, а саме: створення сприятливих законодавчих умов для розвитку фінансових груп, до складу яких, крім банків, вхо-

* Розраховано за даними “Бюлетеня Національного банку України”, № 1 за 2007 рік.

дитимуть страхові організації, компанії з управління активами, інвестиційні фонди тощо;

3. Розвиток організаційної інфраструктури банківської системи. Для цього доцільно розвивати регіональні, кооперативні та спеціалізовані банківські установи. Регіональні банки мають низку переваг перед всеукраїнськими, зокрема — більше шансів для виживання в умовах посилення конкурентної боротьби з іноземними банківськими установами [5]. Функціонуючи на обмеженій території, вони напрацьовують тісніші зв'язки з клієнтами, застосовуючи індивідуальний підхід, обслуговуючи тих клієнтів, які з огляду на малі обсяги діяльності мало цікавлять великі банки. Спеціалізовані банки відповідно до мети своєї діяльності повинні підтримувати (фінансувати й обслуговувати) окремі галузі економіки та сегменти банківського ринку, що дає їм змогу підвищити свою конкурентоспроможність і за рахунок спеціалізації отримати додаткові переваги у конкурентній боротьбі зі спеціалізованими та іноземними банками. Необхідно активізувати також діяльність кооперативних банків, покликаних забезпечувати потреби населення в банківському обслуговуванні.

По-друге, для посилення рівня підтримки системою фінансових посередників економіки України, а особливо рівня її конкурентоспроможності, необхідно сприяти розвитку водночас двох процесів: забезпеченню роботи ланок економіки, що продукують нові знання, та їх реалізації на ринку у формі інновацій. Для цього у сфері законодавства потрібно:

- запровадити систему оподаткування, сприятливу для фінансування процесу створення нових знань та реалізації на ринку інноваційних розробок;

- розробити й реалізувати систему заходів щодо першочергової державної фінансової підтримки державних науково-дослідних інститутів;

- максимально сприяти духовному та професійному розвитку працівників, зайнятих у сферах інтелектуальних розробок, шляхом запровадження системи соціальної підтримки, надання пільгових кредитів тощо;

- спрямувати функціонуючі фінансові установи (передусім банки) на підтримку розвитку знаннєвої економіки, для чого потрібно переорієнтувати їх кредитно-інвестиційну діяльність із короткострокового кредитування підприємств добувної промисло-

вості й торгівлі на підтримку наукомістких проектів. Для цього слід розробити систему державних стимулів, таких як зниження відповідних ставок оподаткування, застосування механізму державних гарантій, надання кредитів рефінансування банкам, які інвестують потрібні для розвитку економіки проекти.

Важливим кроком у цьому напрямі було б створення фінансово-інноваційних комплексів, до складу яких входили б недержавні пенсійні фонди (як акумулятори фінансових ресурсів), науково-дослідні установи, вищі навчальні заклади та виробничі об'єднання. Для цього необхідно прийняти закон України про фінансово-інноваційні комплекси (групи), який би передбачав розробку відповідних механізмів фінансової підтримки таких організацій, надання пільг з оподаткування, відстрочення сплати податків до часу окупності проектів, державні гарантії щодо залучених інвестицій, кредитів рефінансування тощо [6].

Крім пріоритетів розвитку фінансового посередництва в Україні, у запропонованій стратегії слід зазначити:

- ♦ результати ґрунтового порівняльного аналізу сучасного стану розвитку систем вітчизняної та зарубіжних фінансових посередників;

- ♦ конкретні числові критерії та цілі, яких планується досягнути впродовж періоду дії стратегії (наприклад, показники розміру активів та капіталу банківської системи на кінець 2011 року, значення яких мають розраховуватися, виходячи із завдання підвищення рівня конкурентоспроможності банківської системи до рівня європейських країн). Цей період, як свідчить світовий досвід, має бути не коротшим п'яти, але не довшим десяти років;

- ♦ проміжні етапи та цілі реалізації стратегії;

- ♦ перелік установ та організацій, відповідальних за виконання певних напрямів стратегії.

Стратегічно важливим питанням, від розв'язання якого залежатиме подальший розвиток системи вітчизняних фінансових посередників, є визначення на державному рівні єдиної позиції стосовно залучення на фінансовий ринок України іноземних фінансових інституцій та іноземного капіталу. Цей процес можна розглянути на прикладі банківської системи України.

Президент Асоціації українських банків О.А.Сугоняко, оцінюючи сучасний стан розвитку вітчизняної банківської системи, твердить про її поглинання іноземним капіталом [7]. Академік НАН України В.М.Геєць зазна-

чає, що основними причинами входження іноземних банків на східні та центральноєвропейські ринки були регуляторні мотиви та прагнення опанувати нові ринки. Він також попереджає: крім чинників, які свідчать про корисність розширення допуску іноземного капіталу до вітчизняної банківської системи, його прихід несе й серйозні проблеми — не лише для банківської системи, а й для вітчизняної економіки, — у тому числі ризики “залежного розвитку”, загрозу обвальної глобалізації та втрати економічного суверенітету тощо [8].

Аналізуючи наукову дискусію навколо питання збільшення участі іноземних інвесторів у діяльності банківської системи України, доходимо такого висновку. Ми не в змозі зупинити глобалізаційні процеси, що набувають усе більшого розвитку, тож створювати бар'єри на шляху іноземного капіталу недоцільно. Завданнями же Національного банку та інших регулюючих органів за цих умов мають стати:

1. Подальше утримання фінансової стабільності з урахуванням нових потенційних загроз, таких як вплив наслідків світових фінансових криз на вітчизняні економічні реалії;

2. Стимулювання іноземних інвесторів до сприяння розвитку української економіки;

3. Розробка заходів щодо мінімізації потенційних фінансових ризиків, при внесених у роботу банківської системи іноземним капіталом.

Актуальним уже сьогодні є питання про спроможність вітчизняних банків успішно конкурувати з іноземними банківськими установами з огляду на істотну різницю в рівні капіталізації і ресурсної бази європейських та українських банків. Скажімо, капітал найбільшого європейського банку Дойче Банк (Німеччина) становив на початку нинішнього століття 51.5 млрд. доларів США, активи — 732.5 млрд. доларів, тоді як капітал усієї банківської системи України у кілька разів менше. Суттєва різниця у вартості ресурсної бази, спектрі фінансових послуг обумовлює потенційно вищий рівень конкурентоспроможності європейських банків. Отож у перспективі самостійні, не продані іноземним інвесторам українські банки мають розробити й використати свої унікальні конкурентні переваги на ринку. Шляхами до отримання таких переваг є спеціалізація та регіоналізація їх діяльності, що дасть їм змогу зайняти на ринку власну надійну нішу.

ВИСНОВКИ

1. Зважаючи на посилення глобалізаційних процесів в Україні, потрібно вживати заходів щодо розвитку та підвищення конкурентоспроможності системи фінансових посередників.

2. Наразі рівень конкурентоспроможності системи фінансових посередників України є доволі низьким за світовими мірками, що пояснюється низкою відомих проблем та недоліків. Передумовою їх вирішення або принаймні часткового послаблення їх гостроти є розробка стратегії розвитку системи фінансових посередників, основними пріоритетами якої повинні стати: пріоритетність розвитку вітчизняних фінансових інституцій, централізація фінансової інфраструктури навколо банківської системи, розвиток організаційної інфраструктури системи фінансових посередників.

3. Стратегічно важливими для розвитку системи фінансових посередників в Україні є:

— створення умов для роботи фінансово-інноваційних груп, для чого потрібно розробити та прийняти закон України про діяльність фінансово-інноваційних груп;

— визначення єдиної державної позиції щодо залучення до системи фінансових посередників (банків) України іноземних установ, механізму стимулювання їх інвестиційної діяльності і шляхів мінімізації привнесених ними ризиків.

Література

1. Полищук А.И. Кредитная система: опыт, новые явления, прогнозы и пер-

спективы. — М.: Финансы и статистика, 2005. — 216 с.

2. Смовженко Т.С. Взаємодія банківського сектору з реальним сектором економіки / Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Економічні проблеми ринкової трансформації України (Збірник наук. праць) / НАН України. Інститут регіональних досліджень. — Львів, 2003. — Вип. 1 (XXXIX). — С. 4—7.

3. Міщенко В.І. Проблеми консолідації банківської системи України: Виступ на Всеукраїнській науково-практичній конференції “Банківська система України в умовах глобалізації фінансових ринків”. — Черкаси, 18—20 жовтня 2006 р.

4. Кіреєв О.І., Набок Р.М. Розвиток банківської системи України. Місце та роль малих і середніх банків // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Мале та середнє банківництво в умовах становлення ринкової системи в Україні.

(Збірник наук. праць) / НАН України. Інститут регіональних досліджень; Редкол.: Відп. ред. акад. НАН України М.І.Долішній. — Львів, 2004. — Вип. 6. (L). — С. 4—13.

5. Смовженко Т., Другов О. Проблеми та перспективи розвитку банківської системи в умовах євроінтеграції України. Організаційний аспект // Вісник Національного банку України. — 2005. — № 11. — С. 34—37.

6. Долішній М., Другов О. Проблеми та перспективи підтримки банками розвитку економіки регіонів // Економіка України. — 2005. — № 9. — С. 4—11.

7. Сугоняко О.А. Доповідь на засіданні круглого столу “Вплив іноземного капіталу на роботу банківської системи України” в Національному банку України. — Київ, 28 вересня 2006 р.

8. Гесць В.М. Іноземний капітал у банківській системі України // Дзеркало тижня. — № 26 (605). — 2006 р.

Офіційна інформація/

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів¹

За станом на 30.09.2007 р., млрд. доларів США

Заборгованість за довгостроковими кредитами (А + Б)	46.7 ²
А. Заборгованість за кредитами, залученими або гарантованими державою	12.7
у тому числі за кредитами МВФ	0.5
Б. Заборгованість за приватними не гарантованими державою кредитами	33.9

¹ Довгостроковий кредит — кредит із первісним або подовженим терміном погашення понад один рік.

² У загальній сумі зовнішнього довгострокового боргу враховано прострочену заборгованість за основною сумою та відсотками.

Матеріал підготовлено департаментом валютного регулювання НБУ.

ОФІЦІЙНИЙ КУРС ГРИВНІ ЩОДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ, ЯКИЙ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ ОДИН РАЗ НА МІСЯЦЬ (за жовтень 2007 року)*

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс	№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс
1	100 BGL	100 левів (Болгарія)	366.1366	17	434 LYD	100 лівійських динарів	402.7113
2	986 BRL	100 бразильських реалів	271.3595	18	470 MTL	100 мальтійських лір	1668.0410
3	051 AMD	10000 вірменських драмів	150.0342	19	484 MXN	100 мексиканських нових песо	46.0994
4	410 KRW	1000 вонів Республіки Корея	5.4880	20	496 MNT	10000 монгольських тугриків	42.4548
5	704 VND	10000 в'єтнамських донгів	3.1211	21	554 NZD	100 новозеландських доларів	379.6469
6	981 GEL	100 грузинських ларі	304.3819	22	586 PKR	100 пакистанських рупій	8.3313
7	344 HKD	100 доларів Гонконгу	65.0926	23	604 PEN	100 перуанських нових сол	162.3011
8	818 EGP	100 єгипетських фунтів	90.0178	24	642 ROL	100 румунських лейв	212.1685
9	376 ILS	100 ізраїльських нових шекелів	124.8424	25	682 SAR	100 саудівських ріялів	134.9726
10	356 INR	1000 індійських рупій	126.5347	26	760 SYP	100 сирійських фунтів	9.8537
11	364 IRR	1000 іранських ріалів	0.5424	27	901 TWD	100 нових тайваньських доларів	15.3235
12	368 IQD	100 іракських динарів	0.4091	28	972 TJS	100 таджицьких сомоні	146.6105
13	196 CYP	100 кіпрських фунтів	1225.7617	29	952 XOF	1000 франків КФА	10.8501
14	417 KGS	100 киргизьких сомів	13.5224	30	152 CLP	1000 чилійських песо	9.8642
15	414 KWD	100 кувейтських динарів	1797.7928	31	191 HRK	100 хорватських кун	98.2992
16	422 LBP	1000 ліванських фунтів	3.3388	32	255	100 доларів США за розр. із Індією	404.0000

На замовлення “Вісника НБУ” матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

* Курс встановлено з 01.10.2007 р.

Офіційний курс гривні який встановлюється Національним банком

№ п/п	Код валюти	Назва валюти						
			01.10.2007 р.	02.10.2007 р.	03.10.2007 р.	04.10.2007 р.	05.10.2007 р.	
1	036 AUD	100 австралійських доларів	445.4921	448.5807	447.8666	449.1526	446.9074	
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	1027.6112	1030.6388	1031.0356	1030.5456	1027.3297	
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	593.2801	593.4195	593.4892	593.5590	593.6288	
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	
5	208 DKK	100 датських крон	96.0560	96.4085	95.9585	96.1643	95.6035	
6	840 USD	100 доларів США	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	
7	233 EEK	100 естонських крон	45.7633	45.9343	45.7181	45.8149	45.5373	
8	352 ISK	100 ісландських крон	8.1489	8.1580	8.1734	8.2141	8.2152	
9	124 CAD	100 канадських доларів	507.0383	508.2138	506.5377	507.2872	505.9683	
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	4.1749	4.1746	4.1742	4.1742	4.1742	
11	428 LVL	100 латвійських латів	1017.3906	1020.9034	1016.6750	1019.4077	1012.5117	
12	440 LTL	100 литовських літів	207.3794	208.1545	207.1746	207.6134	206.3556	
13	498 MDL	100 молдовських лейв	43.8844	43.9096	44.0056	43.9922	43.9849	
14	578 NOK	100 норвезьких крон	92.7693	93.4915	92.9426	93.1092	92.6172	
15	985 PLN	100 польських злотих	189.7799	190.6408	189.7836	189.9387	188.9381	
16	643 RUB	10 російських рублів	2.0241	2.0299	2.0274	2.0257	2.0191	
17	702 SGD	100 сингапурських доларів	339.9029	341.3355	340.7156	341.2260	340.9928	
18	703 SKK	100 словацьких крон	21.1364	21.1867	21.0671	20.9427	20.8110	
19	792 TRL	100 турецьких лір	417.2968	418.3446	417.6880	418.6949	418.5540	
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	28.5627	28.5863	28.4653	28.4350	28.2057	
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.3961	0.3961	0.3958	0.3958	0.3958	
23	203 CZK	100 чеських крон	26.0075	26.0991	26.0168	25.9803	25.8763	
24	752 SEK	100 шведських крон	77.7062	78.1723	77.6160	77.8869	77.6529	
25	756 CHF	100 швейцарських франків	431.3231	432.8832	429.7324	430.9791	428.5484	
26	156 CNY	100 юанів женьміньбі (Китай)	67.2786	67.2785	67.2786	67.2787	67.2783	
27	392 JPY	1000 японських єн	43.7811	43.6220	43.6391	43.4822	43.3107	
28	978 EUR	100 євро	716.0395	718.7160	715.3325	716.8475	712.5045	
29	960 XDR	100 СПЗ	786.1085	787.1573	785.3505	785.8112	783.5240	
			16.10.2007 р.	17.10.2007 р.	18.10.2007 р.	19.10.2007 р.	20.10.2007 р.	21.10.2007 р.
1	036 AUD	100 австралійських доларів	458.0255	448.6000	450.9779	449.7941	449.7941	449.7941
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	1030.7956	1025.9512	1028.3952	1034.5265	1034.5265	1034.5265
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	593.8382	593.9080	593.9080	594.0478	594.0478	594.0478
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
5	208 DKK	100 датських крон	96.4170	95.8801	96.2047	96.8754	96.8754	96.8754
6	840 USD	100 доларів США	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
7	233 EEK	100 естонських крон	45.9150	45.6697	45.8310	46.1506	46.1506	46.1506
8	352 ISK	100 ісландських крон	8.4182	8.2849	8.4088	8.4417	8.4417	8.4417
9	124 CAD	100 канадських доларів	519.2721	514.8977	517.0151	517.6341	517.6341	517.6341
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	4.1853	4.1825	4.1812	4.1822	4.1822	4.1822
11	428 LVL	100 латвійських латів	1021.7793	1016.4651	1020.2020	1028.6318	1028.6318	1028.6318
12	440 LTL	100 литовських літів	208.0668	206.9552	207.6865	209.1345	209.1345	209.1345
13	498 MDL	100 молдовських лейв	43.9872	44.0513	44.0548	44.0198	44.0198	44.0198
14	578 NOK	100 норвезьких крон	93.7754	93.2135	93.4698	94.1398	94.1398	94.1398
15	985 PLN	100 польських злотих	193.8618	192.1107	193.7009	194.5993	194.5993	194.5993
16	643 RUB	10 російських рублів	2.0262	2.0280	2.0259	2.0302	2.0302	2.0302
17	702 SGD	100 сингапурських доларів	345.1751	344.0916	345.1080	346.0983	346.0983	346.0983
18	703 SKK	100 словацьких крон	21.4138	21.2122	21.3264	21.5244	21.5244	21.5244
19	792 TRL	100 турецьких лір	418.0952	412.7151	419.3813	416.5558	416.5558	416.5558
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	28.7262	28.4635	28.6336	28.7368	28.7368	28.7368
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.3950	0.3950	0.3950	0.3950	0.3950	0.3950
23	203 CZK	100 чеських крон	26.1023	25.9600	26.1334	26.3089	26.3089	26.3089
24	752 SEK	100 шведських крон	79.0133	78.0632	78.4093	78.8921	78.8921	78.8921
25	756 CHF	100 швейцарських франків	427.8305	426.5355	427.6853	432.4726	432.4726	432.4726
26	156 CNY	100 юанів женьміньбі (Китай)	67.0793	67.1719	67.1952	67.2340	67.2340	67.2340
27	392 JPY	1000 японських єн	42.8852	43.2630	43.1286	43.7636	43.7636	43.7636
28	978 EUR	100 євро	718.4130	714.5750	717.1000	722.0995	722.0995	722.0995
29	960 XDR	100 СПЗ	786.0583	784.3856	784.8098	787.8082	787.8082	787.8082

щодо іноземних валют, України щоденно (за жовтень 2007 року)

Офіційний курс

	06.10.2007 p.	07.10.2007 p.	08.10.2007 p.	09.10.2007 p.	10.10.2007 p.	11.10.2007 p.	12.10.2007 p.	13.10.2007 p.	14.10.2007 p.	15.10.2007 p.
	446.9074	446.9074	450.5036	453.7592	451.7964	453.3687	456.1093	456.1093	456.1093	455.3031
	1027.3297	1027.3297	1030.3356	1029.2868	1024.5985	1031.4366	1028.7654	1028.7654	1028.7654	1024.6764
	593.6288	593.6288	593.6288	593.6986	593.6986	593.7684	593.8382	593.8382	593.8382	593.8382
	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
	95.6035	95.6035	95.7981	95.4808	95.1233	95.8671	96.2353	96.2353	96.2353	96.0604
	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
	45.5373	45.5373	45.6245	45.4728	45.3050	45.6568	45.8278	45.8278	45.8278	45.7439
	8.2152	8.2152	8.2767	8.2954	8.3230	8.3435	8.4230	8.4230	8.4230	8.3820
	505.9683	505.9683	511.8434	513.2327	511.1172	514.6780	516.8297	516.8297	516.8297	516.2182
	4.1742	4.1742	4.1756	4.1770	4.1756	4.1749	4.1760	4.1760	4.1760	4.1798
	1012.5117	1012.5117	1013.5851	1009.3552	1005.6299	1015.3113	1018.3916	1018.3916	1018.3916	1018.2622
	206.3556	206.3556	206.7505	206.0631	205.3025	206.8967	207.6719	207.6719	207.6719	207.2916
	43.9849	43.9849	43.9681	43.9593	43.9490	43.9432	43.9505	43.9505	43.9505	43.9750
	92.6172	92.6172	93.2795	92.7633	91.9951	92.8119	93.3476	93.3476	93.3476	93.5726
	188.9381	188.9381	189.8131	189.9091	188.9913	190.6774	191.8784	191.8784	191.8784	191.5885
	2.0191	2.0191	2.0215	2.0216	2.0152	2.0213	2.0265	2.0265	2.0265	2.0264
	340.9928	340.9928	342.4320	343.2032	342.6638	344.6914	345.3330	345.3330	345.3330	344.9333
	20.8110	20.8110	21.0506	21.1352	21.1117	21.2725	21.3662	21.3662	21.3662	21.2846
	418.5540	418.5540	425.4532	425.7642	425.0066	425.6781	425.5234	425.5234	425.5234	422.1140
	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
	28.2057	28.2057	28.4636	28.4769	28.3343	28.6115	28.7717	28.7717	28.7717	28.6066
	0.3958	0.3958	0.3958	0.3954	0.3954	0.3954	0.3954	0.3954	0.3954	0.3954
	25.8763	25.8763	25.9305	25.8603	25.7930	25.9866	26.1002	26.1002	26.1002	26.0438
	77.6529	77.6529	77.7228	77.6190	77.3621	78.0463	78.7162	78.7162	78.7162	78.5272
	428.5484	428.5484	429.4459	426.5810	425.2616	427.2566	428.5242	428.5242	428.5242	425.9576
	67.2783	67.2783	67.2788	67.2776	67.1811	67.2300	67.2825	67.2825	67.2825	67.2211
	43.3107	43.3107	43.3699	42.9932	43.0818	43.0216	42.9474	42.9474	42.9474	42.9846
	712.5045	712.5045	713.8680	711.4945	708.8685	714.3730	717.0495	717.0495	717.0495	715.7365
	783.5240	783.5240	784.4368	784.4368	781.4591	784.4368	785.3310	785.3310	785.3310	784.4124
	22.10.2007 p.	23.10.2007 p.	24.10.2007 p.	25.10.2007 p.	26.10.2007 p.	27.10.2007 p.	28.10.2007 p.	29.10.2007 p.	30.10.2007 p.	31.10.2007 p.
	452.8898	443.7860	451.3588	453.8717	456.9686	456.9686	456.9686	461.6703	464.3148	463.7643
	1034.7684	1025.6387	1034.6058	1033.2351	1035.7694	1035.7694	1035.7694	1036.2225	1039.7675	1043.5363
	594.1176	594.1876	594.1876	594.2575	594.3274	594.3274	594.3274	594.3274	594.4673	594.6073
	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
	96.7957	95.9614	96.5589	96.4040	96.9340	96.9340	96.9340	97.4382	97.4895	97.5979
	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
	46.1151	45.7213	46.0053	45.9279	46.1828	46.1828	46.1828	46.4249	46.4475	46.4991
	8.4431	8.1665	8.3507	8.2914	8.3365	8.3365	8.3365	8.3638	8.3755	8.3897
	522.5172	515.9260	524.1204	520.8487	524.1962	524.1962	524.1962	525.2292	525.7890	528.6300
	4.1891	4.1836	4.1818	4.1815	4.1815	4.1815	4.1815	4.1815	4.1812	4.1791
	1028.2799	1019.9358	1025.6868	1023.2308	1028.0331	1028.0331	1028.0331	1034.5991	1034.9551	1035.5159
	208.9736	207.1892	208.4763	208.1253	209.2807	209.2807	209.2807	210.3777	210.4800	210.7141
	43.9957	43.9758	43.9497	43.9417	43.9367	43.9367	43.9367	43.9528	43.9444	43.9501
	94.0551	92.5044	93.6056	92.7784	93.4805	93.4805	93.4805	94.2204	94.1136	94.2305
	195.8588	193.9338	196.8461	196.6169	199.2018	199.2018	199.2018	200.0584	200.5036	199.9817
	2.0322	2.0357	2.0263	2.0288	2.0321	2.0321	2.0321	2.0386	2.0447	2.0426
	345.3025	344.2983	344.6457	345.4714	346.8724	346.8724	346.8724	347.1076	347.9415	348.1450
	21.5605	21.2324	21.4534	21.4916	21.7194	21.7194	21.7194	21.8195	21.8386	21.8150
	420.4557	405.8220	416.5907	416.4918	422.0574	422.0574	422.0574	423.2807	424.2035	423.5133
	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
	28.7984	28.2147	28.6032	28.5936	28.8131	28.8131	28.8131	28.7965	28.9944	28.9804
	0.3950	0.3950	0.3947	0.3947	0.3947	0.3947	0.3947	0.3947	0.3943	0.3943
	26.4894	26.2863	26.4818	26.4411	26.6506	26.6506	26.6506	26.9413	26.9945	27.0869
	78.7050	77.6367	78.3272	78.0026	78.4561	78.4561	78.4561	79.1277	79.0628	79.2697
	431.7004	429.6595	430.8535	430.1538	432.6714	432.6714	432.6714	434.1334	433.2055	434.3344
	67.2618	67.2561	67.2912	67.3996	67.4953	67.4953	67.4953	67.3552	67.5628	67.5964
	43.7671	44.3236	44.0261	44.1762	44.1582	44.1582	44.1582	44.1576	43.9998	43.9849
	721.5440	715.3830	719.8270	718.6150	722.6045	722.6045	722.6045	726.3920	726.7455	727.5535
	788.7741	788.7741	788.7741	788.3542	790.2083	790.2083	790.2083	791.4430	792.5286	793.8017

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

**Анна
Крилова**

Аспірант кафедри банківської справи
Львівського інституту банківської
справи Університету банківської
справи Національного банку України

Процеси ринкової трансформації, що охопили майже всі сфери діяльності суспільства, потребують адекватного розвитку фінансової системи — однієї з найважливіших складових ринкової економіки. Автор робить спробу з'ясувати причини, які стримують розвиток вітчизняної фінансової системи та пропонує ряд заходів, яких слід вжити на державному рівні для його прискорення.

Дослідження/

Фінансовий сектор України: сьогодні й завтра

Сьогодні ніхто не заперечуватиме, що країни з розвинутішими фінансовими системами мають вищі темпи економічного зростання — між рівнем їх розвитку та інтенсивністю економічного розвитку країн є тісний зв'язок. Фінансові системи допомагають мобілізувати заощадження, обслуговують трансакції в економіці, розподіляють інвестиційні ресурси, забезпечують страхування, розподіл та диверсифікацію ризиків, сприяють посиленню корпоративного контролю в країні. Через фінансові системи збирають і обробляють інформацію про інвесторів, інвестиційні проекти. Це дає змогу ефективно розподілити кошти, здійснювати нагляд і корпоративний контроль за розподіленими коштами.

Розвинута фінансова система забезпечує однакові умови для зміцнення всіх секторів, вирівнює стартові можливості, розширюючи базу зростання. Ефективні фінансові посередники є конкурентною перевагою для секторів економіки, що залежать від зовнішнього фінансування, зокрема для нових підприємств. Із фінансовим розвитком збільшується приплив капіталу в такі сектори та підвищується їх "якість": на зміну товарному кредиту, державній підтримці тощо приходять банківський кредит чи фондовий ринок. Для України це означає, що зміцнення фінансової системи — необхідна передумова для розширення сектору малих і середніх підприємств.

За часів соціалістичної системи населення України відкривало депозити в єдиному банку — Ощадному, страхуванням займався лише Держстрах, пенсійні ресурси було сконцентровано у державному Пенсійному фонді. Інших фінансових посередників і фінансових ринків не існувало. Кредитні ресурси підприємства отримували за директивним рішенням, а споживче кредитування здійснювалося шляхом розстроченої оплати товару.

Тому на початку реформ єдиним фінансовим посередником для населення були банки. Цілями державної політики тих часів було створення дворівневої банківської системи та

фінансових ринків.

За 16 років незалежності України в її фінансовій системі відбулися значні зміни. Нині створено всі основні фінансові інститути, функціонують фондовий і валютний ринки, ринки банківських і страхових послуг, поряд із державним працюють недержавні пенсійні фонди. Макроекономічна динаміка останніх років позитивно вплинула на розвиток фінансового сектору України.

Чисті активи банківської системи за період із 2002 по 2007 рік зросли у сім разів — майже на 300 млрд. грн. Кредитний портфель банків України за цей час збільшився на 237.6 млрд. грн. (у 8.4 раза), сягнувши за станом на 01.01.2007 р. 269.7 млрд. грн.

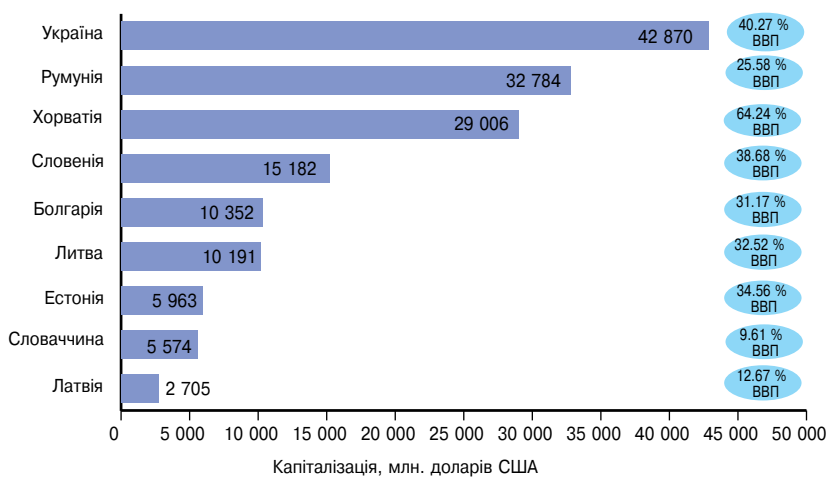
Прискореними темпами розвиваються інші сегменти фінансового сектору. Загальний обсяг активів небанківських фінансових установ лише за два минулих роки зріс в 1.3 раза.

Протягом останніх років постійно зростає фондовий ринок України. Основним джерелом інформації щодо стану розвитку ринків цінних паперів, що розвиваються, є дані, які збирає та розповсюджує міжнародне рейтингове агентство "Стандард енд Пулз" (Standard & Poor's). За класифікацією цього агентства Україну віднесено до групи Frontier¹ (граничний ринок), до якої, крім неї, входить ще 21 країна (Румунія, Словенія, Словаччина, Хорватія, Болгарія, Естонія, Латвія, Литва та інші). Оцінюючи стан розвитку ринків групи Frontier, "Стандард енд Пулз" розраховує для фондового ринку кожної країни низку показників, зокрема — ринкової капіталізації (див. графік 1).

Порівнюючи показники вітчизняного фондового ринку в 2006 році з аналогічними даними нових незалежних держав групи Frontier, пересвідчуємося, що за рівнем капіталізації Україна посідає перше місце в цій групі

¹ Frontier markets — ринки невеликі порівняно з Emerging markets (ринками, що розвиваються). Для інформування інвесторів про ситуацію на таких ринках "Стандард енд Пулз" щомісяця розраховує індекс IFCG Frontier Comp. Для переходу України на наступні рівні світових рейтингів необхідні скоординовані дії, спрямовані на підвищення параметрів ринку — ліквідності, прозорості, капіталізації, відкритості для іноземного інвестування.

Графік 1. Капіталізація ринків країн, що входять до Frontier markets, 2006 р.

Джерело: [1].

(42 869.70 млн. доларів США), значно випереджаючи Румунію (32 784.30 млн.) та Хорватію (29 005.60 млн. доларів). За рівнем відношення капіталізації до ВВП наша країна поступається лише Хорватії [1].

За останній рік зросла кількість небанківських фінансових установ, зокрема кредитних спілок — на 3.1% (до 725), страхових компаній і недержавних пенсійних фондів — на 10.8% (до 452), інших фінансових установ — на 27.6% (до 435) [2]. Значно збільшилися не лише кількість небанківських фінансових установ, а й обсяги послуг, які вони надають. Так, темпи зростання вимог банків за кредитами, наданими суб'єктам господарювання та фізичним особам, нижчі від темпів зростання вимог за кредитами небанківських фінансових установ і становлять відповідно 1.7 і 2.0 раза [2, 3]. За 2006 р. обсяги активів небанківських фінансових установ збільшилися на 4.04 млрд. грн. і на 01.01.2007 р. становили 28.9 млрд. грн. [2, 3]. Цьому, з одного боку, сприяє активізація діяльності страхових компаній і недержавних пенсійних фондів, а з іншого — гальмування розвитку банківської діяльності через недостатню капіталізацію банків.

Утім, сектори фінансової системи

України розвиваються доволі нерівномірно. Незважаючи на те, що створено інститути всіх її секторів, вирішальна роль сьогодні належить банкам. Така деформація спричинена не так високим рівнем розвитку банківської справи, як українським слабким розвитком небанківських фінансових інститутів.

За станом на 01.01.2007 р. активи небанківських фінансових установ були в 12 разів меншими, ніж активи банків, і становили лише 7.81% від загального обсягу активів (див. таблицю 1).

Зрозуміло, за таких умов небанківські фінансові установи не можуть конкурувати з банками. До того ж більшість великих страхових і фінансових компаній входить до складу фінансових груп, які поєднують цю діяльність із банківською.

Спектр фінансових послуг, які надають установи фінансового сектору, є доволі широким і за основними позиціями відповідає загальносвітовим стандартам. Однак детальний аналіз чинного законодавства України щодо фінансових послуг засвідчує, що лише банки є універсальними фінансовими установами. Саме вони сьогодні надають абсолютну більшість послуг, передбачених Законом України “Про фінансові послуги та державне регулю-

вання ринків фінансових послуг”. Інші фінансові установи — це здебільшого спеціалізовані фінансові інститути.

Тобто, як і на початку реформ, основним фінансовим посередником залишається банківська система.

Незважаючи на стрімке зростання, глибина вітчизняної фінансової системи залишається недостатньою для забезпечення стабільного функціонування економіки країни. Основна проблема розвитку фінансового сектору — **невідповідність можливостей трансформувати заощадження в інвестиції** обсягу внутрішніх заощаджень, а також потреби економіки в інвестиціях, яка є дуже високою і продовжує зростати. Нерозвинутість фінансового сектору України стає дедалі помітнішою при порівнянні його з фінансовими секторами інших країн.

Поняття фінансовий розвиток доволі багатогранне. Для його характеристики аналітики використовують декілька загальноприйнятих показників. Найуживанішими щодо характеристики ємності банківської системи і фондового ринку є відношення розміру кредитів приватному сектору до ВВП і капіталізації фондового ринку до ВВП. Приватний кредит відображає суму заощаджень, які спрямовуються приватним компаніям через фінансових посередників. Капіталізація фондового ринку визначає потенційну можливість мобілізації капіталу.

За показником відношення активів банків до ВВП Україна в кілька разів відстає не лише від країн із розвинутою ринковою економікою. Відповідно низьким порівняно з масштабами економіки є відношення обсягу кредитів приватному сектору до ВВП, які надає українська банківська система, — 25.6%. Це в шість разів нижче показника Великобританії, у чотири рази — Німеччини, майже вдвічі — Угорщини і Словенії (див. графік 2).

Домінування короткострокових позик у кредитах, які надає банківська система України, також перешкоджає використанню внутрішнього кредитного ринку для фінансування довгострокових вкладень.

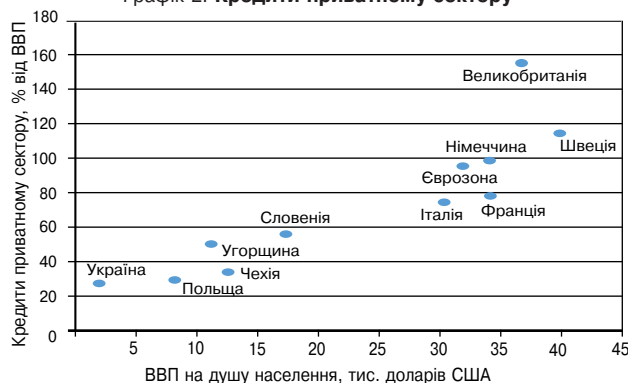
Ліквідність і ємність ринку акцій в Україні також нижчі, ніж у розвинутих країнах. Відношення капіталізації фондового ринку до ВВП у нашій країні у п'ять разів нижче порівняно з капіталізацією фондового ринку у Великобританії і майже вдвічі — ніж у Німеччині (див. графік 3). Через низьку ліквідність фондового ринку українські компанії не мають змоги залучати і розмішувати на ньому значні кошти.

Таблиця 1. Активи банків і небанківських фінансових установ України

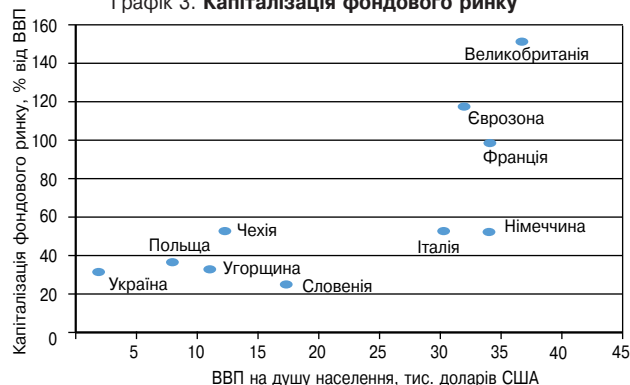
Установи	01.01.2005 р.		01.01.2006 р.		01.01.2007 р.	
	Загальний обсяг, млрд. грн.	Питома вага, %	Загальний обсяг, млрд. грн.	Питома вага, %	Загальний обсяг, млрд. грн.	Питома вага, %
Страхові компанії	20.01	12.83	20.92	8.76	24.00	6.50
Кредитні спілки	0.84	0.54	1.94	0.81	2.90	0.79
Недержавні пенсійні фонди	0.01	0.01	0.05	0.02	0.05	0.01
Фінансові компанії	0.80	0.51	1.90	0.80	1.90	0.51
Банківський сектор	134.35	86.12	213.88	89.61	340.18	92.18

Джерело: [2, 3].

Графік 2. Кредити приватному сектору

Графік 3. Капіталізація фондового ринку

Іншим цікавим показником є глибина фінансової системи, тобто обсяги ліквідних зобов'язань фінансової системи — М2. За цим показником глибина фінансових систем приблизно третини всіх країн світу не перевищує 1 млрд. доларів США, а системи ще однієї третини країн мають розмір близько 10 млрд. доларів.

Безумовно, за цим показником в абсолютному вимірі Україна ніколи не наздожене світових «касірів» — Швейцарію і Великобританію. Навіть порівняно зі Словенією і Чехією відношення розміру М2 до ВВП в Україні є нижчим відповідно в 1.3 і 1.7 раза (див. графік 4).

Якщо не зважати на такі виняткові приклади, як Китай та Індія, більшість країн, що розвиваються, мають невеликі фінансові системи. Це підкреслює значущість заходів державної політики цих країн, спрямованої на збільшення фінансових послуг з боку світового ринку [4].

Для вимірювання ефективності банківської системи використовують показник чистої процентної маржі (відношення чистого процентного прибутку до процентних активів), незважаючи на те, що відмінності у розмірі чистого процентного прибутку можуть відображати різні характеристики банківської діяльності, а не лише відмінності щодо ефективності або конкуренції. Зі зро-

станням доходу країни величина цього показника, як правило, знижується. Це є доказом того, що з розвитком ефективності банків збільшується. На відміну від інших показників, чиста процентна маржа вища у країнах, які мають нижчий ВВП на душу населення. За цим показником Україна значно випереджає інші країни, зокрема країни єврозони майже утричі (див. графік 5).

Висока чиста процентна маржа негативно впливає на обсяги кредитів приватному сектору, тобто стримує розвиток економіки країни. Порівняння співвідношень цих показників за країнами свідчить, що в тих із них, де банки мають велику чисту процентну маржу, обсяги кредитування приватного сектору значно менші. Україна порівняно з країнами єврозони має втричі більшу чисту процентну маржу, проте надає кредитів приватному сектору в півтора раза менше (див. графік 6).

Останнім показником, який характеризує розвиток фінансової системи, є індекс свободи фінансів, котрий розраховується фондом Heritage Foundation та журналом Wall Street Journal у рамках індексу економічної свободи. Цей індекс відображає ступінь втручання держави в роботу фінансового сектору у вигляді участі держави в капіталі фінансових установ і нагляду за ними, якості регулювання і нагляду, державного регулювання процентних ста-

вок, обмеження діяльності фінансових установ і можливості вільного здійснення операцій іноземними фінансовими установами.

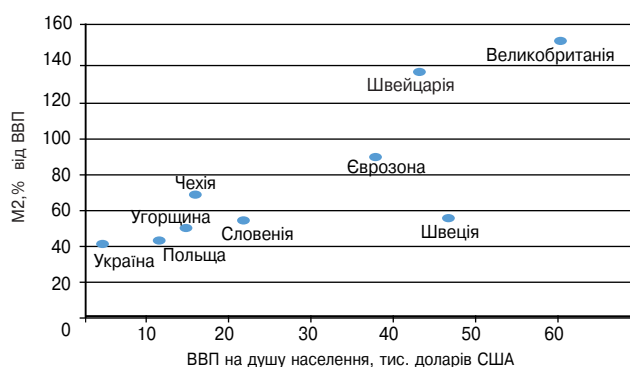
Із 2007 р., розраховуючи цей індекс, використовують масштаб від 0 до 100% (раніше значення даного показника змінювалося від 1 до 5). Значення індексу від 80 до 100% класифікують як «вільний», від 70 до 79.9% — «в основному вільний», 60—69.9% — «помірно вільний», 50—59.9% — «в основному не вільний», 0—49.9% — «пригнічений» [5].

Останніми роками рейтинг України підвищується за такими показниками, як монетарна політика, фінансова політика уряду, втручання уряду в економіку країни. Однак вітчизняну економіку все ще класифікують як «в основному не вільну» (53.3%). За 1999—2007 рр. в індексі економічної свободи Україна поліпшила показник «фінанси» до 50%, проте все ще перебуває на одному з останніх місць (див. графік 7).

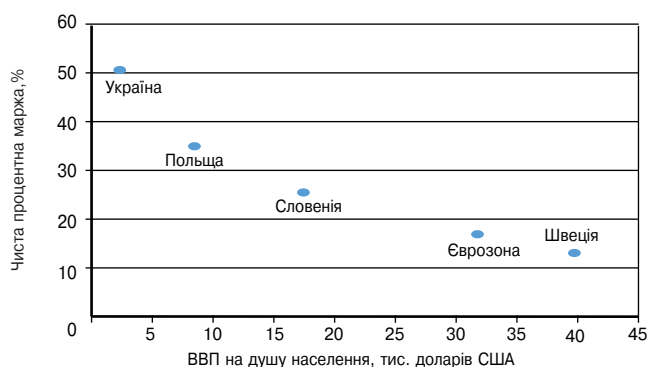
Отже, попри стрімке зростання, фінансову систему України можна охарактеризувати як недостатньо розвинуту, оскільки за такими показниками, як співвідношення активів фінансових установ і ВВП та їх капіталу і ВВП вона відстає від систем більшості країн світу (див. таблицю 2).

Це підтверджують і результати дослідження, проведеного Світовим бан-

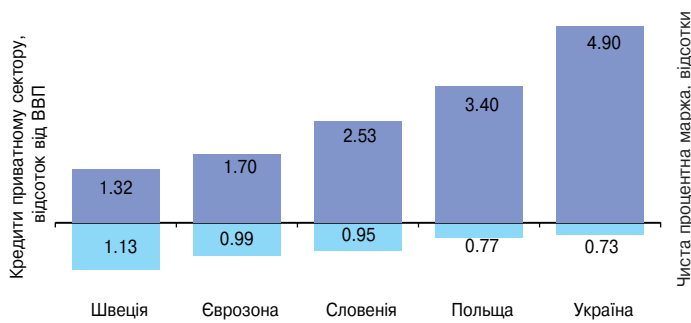
Графік 4. М2, відсоток від ВВП

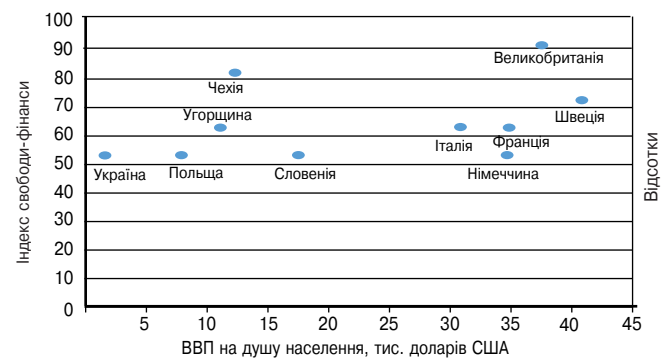
Графік 5. Чиста процентна маржа, відсотки

Графік 6. Чиста процентна маржа та кредити приватному сектору, за країнами світу

Графік 7. Індекс свободи — фінанси

Джерело: [5].

ком [6], яке свідчить: у країнах, які пройшли процес трансформації економіки від директивної до ринкової, фінансові сектори за розміром значно менші, ніж у країнах із розвинутою ринковою економікою. Порівняно з іншими посткомуністичними країнами, які набули членства в ЄС, Україна перебуває на останньому місці за більшістю показників розвитку фінансового сектору.

За індексом банківської реформи, обчислюваним ЄБРР (індекс має шкалу від 1 до 4+, при цьому 4+ — найвищий рейтинг), Україна, яка має значення індексу 3, відстає від Болгарії та Польщі, де він становить 3+ [7]. За індексом розвитку ринку цінних паперів і небанківських фінансових установ у 2005 р. наша країна отримала значення 2+, тоді як у Росії він становить 3-, у Польщі 4- [7].

Якщо порівняти країни за ступенем розвитку фінансового сектору (капіталізацією фондового ринку та кредитуванням приватного сектору у відсотках від ВВП), то Україна належить до країн із недостатнім його рівнем (див. графік 8).

Аналіз сучасного стану вітчизняної фінансової системи засвідчує, що вона не відповідає потребам економіки країни і не в змозі ефективно акумулювати та перерозподіляти кошти між різними її сферами. Нерозвинутість фінансової системи стримує зростання інвестицій, необхідних для структурної перебудови

економіки та підвищення конкурентоспроможності реального сектору.

Незважаючи на загалом позитивні тенденції у діяльності фінансових установ, для них актуальними залишається ряд проблем, які потребують негайного розв'язання.

Зрозуміло, чимало цих проблем лежать поза площиною фінансової системи, тобто є екзогенними. Найважливіші з них:

- ◆ повільні темпи ринкових перетворень реального сектору економіки;
- ◆ слабкий і недостатньо прозорий фінансовий стан значної кількості підприємств;
- ◆ слабкий розвиток ринку землі та нерухомості;
- ◆ незахищеність прав інвесторів на ринках фінансових послуг.

Однак розвиток фінансової системи обмежується і через проблеми, притаманні самій фінансовій системі, — ендегенні. Основні з них:

- ◆ невизначеність моделі розвитку фінансової системи України;
- ◆ недостатній рівень капіталізації інститутів фінансової системи;
- ◆ низька якість і конкурентоспроможність фінансових послуг;
- ◆ невідповідність принципів корпоративного управління фінансових установ міжнародним стандартам;
- ◆ відсутність консолідованого нагляду за фінансовими установами.

В економічній літературі з фінансів

констатується активний вплив фінансових інститутів на економіку за рахунок ефективнішої трансформації заощаджень в інвестиції, тому держава повинна відігравати важливу роль у створенні дієвої фінансової системи, проводити в цій сфері таку політику, яка б сприяла її розвитку.

Стійка, конкурентоспроможна національна фінансова система, яка забезпечуватиме довгострокове економічне зростання країни та її фінансову безпеку, дасть змогу інтегруватись у світову фінансову систему. Стратегія зміцнення вітчизняної фінансової системи включатиме відповідні напрями і завдання, які мають бути спрямовані на розв'язання проблем, що гальмують розвиток фінансової системи, а не на подолання окремих її недоліків.

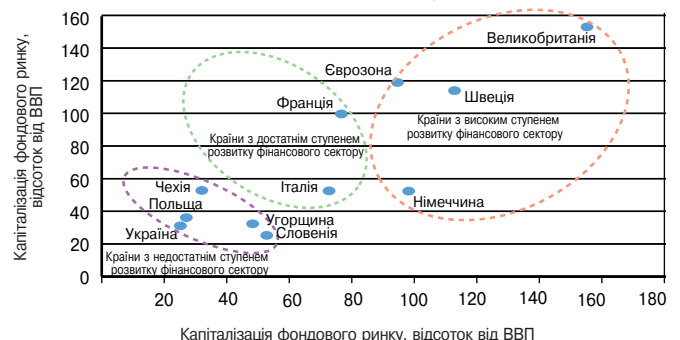
Як свідчить світовий досвід, стабільний і прогнозований розвиток усіх економічних процесів у суспільстві відбувається лише за умови зростання всіх секторів фінансової сфери — банківської системи, фондового і страхового ринку, небанківських фінансових установ, пенсійних фондів тощо. Різні її сектори взаємно впливають один на одного, тому для їх подальшого успішного розвитку слід визначити стратегію розбудови фінансової системи України в цілому. У рамках зазначеної стратегії на подальше зміцнення секторів вітчизняної фінансової системи мають бути спрямовані зусилля всіх гілок влади.

Таблиця 2. Показники фінансового сектору України та Єврозона

Показник	Україна	Єврозона
Приватний кредит, % від ВВП	33	119
Депозити, % від ВВП	44	98
Кредити на душу населення, доларів США	707	16 776
Депозити на душу населення, доларів США	1 546	19 191
Капіталізація фондового ринку, % від ВВП	31	118
M2, % від ВВП	29	88

Джерело: [2, 3].

Графік 8. Розподіл країн із різним ступенем розвитку фінансового сектору

У країнах, що розвиваються, ринок не може самостійно забезпечити розвиток фінансової системи. У забезпеченні ефективного її функціонування основну роль повинна відігравати саме держава. Розвиток фінансової системи та виконання нею основних цілей і головних завдань залежить від таких заходів:

- ◆ забезпечення урядом стабільних політичних і макроекономічних умов;
- ◆ реалізації ефективної макроекономічної політики, яка передбачає збалансовану і виважену фінансову політику;
- ◆ забезпечення правової та інформаційної інфраструктури;
- ◆ координації дій державних органів стосовно регулювання і нагляду фінансової системи.

Політична нестабільність негативно впливає на фінансові системи країн, що розвиваються [8]. Емпіричні дослідження підтвердили, що країни з нижчими і стабільнішими темпами інфляції мають вищі рівні розвитку банківської системи і фондового ринку [9]. Навпаки, високі темпи інфляції та високі процентні ставки пов'язані з системними банківськими кризами [10].

Щодо фінансової політики, то держава через оподаткування фінансових посередників впливає на спектр фінансових послуг, які вони надають [11–14]. Приватні інвестиції можуть скорочуватися з огляду на боргову політику держави. Це відбувається за умов підвищення прибутковості за державними цінними паперами. У цьому разі держава поглинає велику частку заощаджень, які акумулює фінансова сфера. Безумовно, за цих умов банківська система, яка частину своїх активів тримає у державних цінних паперах, не втрачає рентабельності, проте ефективність розподілу ресурсів через фінансову систему різко знижується [15, 16].

Найважливіша заасада успішного розвитку фінансової системи — наявність правової та інформаційної інфраструктури. Інвестори не вкладатимуть кошти, якщо вони не в змозі контролювати і захищати свої інвестиції. Аналіз, проведений щодо країн — нових членів ЄС, засвідчив: участь іноземного капіталу в фінансовому секторі стала суттєво розширюватися лише з адаптацією законодавства до вимог ЄС та наближенні дати вступу до Євросоюзу. Це дає підстави для висновку, що іноземні інвестори надають перевагу ринкам зі стабільним і прозорим законодавчим полем, які мають реальні перспективи приєднатися до великого та розвинутого об'єднання країн.

Дослідження доводять, що з надійні-

шим захистом кредиторів збільшуються обсяги кредитування приватного сектору [17]. Такою ж мірою важливо своєчасно отримувати якісну інформацію, оскільки це дає змогу вирівняти інформаційну асиметрію між позичальниками та кредиторами. У цьому напрямі держава може відігравати важливу роль, сприяючи створенню як державних, так і приватних бюро кредитних історій. Важливу роль відіграє вона також у зміцненні інфраструктури бухгалтерського обліку та звітності, що теж сприяє розвитку фінансової сфери.

Суттєве значення має держава і як орган регулювання фінансової системи. Потребує ґрунтовного вивчення питання доцільності створення єдиного регуляторного органу фінансового сектору, який би об'єднав у одну структуру Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку, Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України та відповідні департаменти Національного банку України.

Безумовно, процеси глобалізації, що відбуваються у світі, спонукають до універсалізації фінансових послуг, потребують регулювання всіх сфер за єдиними правилами. Проте враховуючи сучасні економічні умови України, можемо говорити про передчасність створення єдиного регуляторного органу. Йдеться передусім про невідповідність розвитку різних сегментів фінансової системи. Фондовий ринок не відіграє значної ролі в економіці, а недержавні пенсійні фонди тільки розпочинають діяльність. Створенню єдиного регуляторного органу має передувати досягнення різними складовими фінансової системи однакового за рівнем розвитку. Слід зазначити, що наразі лише Національний банк України має достатню матеріально-технічну базу, розвинуту інфраструктуру та сучасні інформаційні технології, які дають змогу контролювати діяльність банківських установ на щоденній основі, а також висококваліфікований персонал для забезпечення ефективного банківського нагляду. Передача функції банківського нагляду від Національного банку до єдиного регулятора, на нашу думку, зведе нанівець напрацьовані НБУ здобутки у цій сфері.

Водночас створенню єдиного регуляторного органу мають передувати робота з уніфікації та консолідації законодавства у фінансовій сфері, формування цілісного погляду на фінансову систему з боку всіх регуляторів фінансового ринку, а саме: Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Державної комісії з регулювання ринків

фінансових послуг України і Національного банку України, а також поширення елементів мегарегулювання на існуючу наглядову практику.

Наразі актуальним і доцільним є створення координаційної ради регуляторів з метою поглиблення співпраці між регуляторами фінансового ринку, обміну інформацією та вироблення спільних рішень для розв'язання проблем, які стосуються всіх його сегментів. У довгостроковій перспективі можна перейти до розробки механізмів об'єднання наглядових функцій у рамках єдиного регуляторного органу країни.

Не менш гострим є питання державної власності у фінансовому секторі. Дослідження засвідчили, що низький рівень фінансового розвитку, повільне економічне зростання, а також нестабільність фінансової системи є наслідками високого рівня державної власності у фінансовому секторі, зокрема банківському [18, 19]. Виділення кредитів державними банками на політично пріоритетні, проте комерційно нежиттєздатні проекти часто призводить до банкрутства банку або потребує проведення дорогої рекапіталізації [20, 21]. Таким чином, державна власність у фінансовій системі послаблює не лише її саму, й економіку загалом. Тому в довгостроковій перспективі участь держави у капіталі установ фінансового сектору матиме тенденцію до скорочення.

Однак не можна забувати про ризики приватизації державних банків. Приватизація — не панацея, і без усунення недоліків фінансової системи в цілому не приведе до підвищення її ефективності та збільшення її глибини. Необхідно повільно й осмислено просуватися на шляху приватизації державних банків, одночасно готуючи їх до продажу та усуваючи недоліки у загальній системі.

Для України, як і для інших країн, що розвиваються, гострою залишається проблема допуску на свій ринок іноземного капіталу. Уряди висловлюють стурбованість, чи не призведе дозвіл іноземним банкам придбати значну частку капіталу банківської системи до погіршення фінансових та економічних показників. А проте світовий досвід, особливо країн Латинської Америки і Східної Європи, свідчить, що вихід зарубіжних установ на місцеві ринки слід лише вітати. Іноземні банки приносять із собою конкуренцію, підвищують ефективність, поліпшують якість фінансової інфраструктури, розширюють перелік фінансових послуг і доступ до них [22, 23].

Утім, вихід на ринок іноземних банків не може гарантувати швидкого фінансового розвитку, якщо у правовій інфраструктурі та інформаційному середовищі є значні недоліки. Вони не дають змоги країнам, що розвиваються, отримувати вигоду від відкриття своїх ринків для іноземного капіталу. Навпаки, їх досвід спонукає до висновку, що збільшення частки іноземного капіталу у фінансовій системі спричиняється до низького рівня фінансового розвитку [24]. Саме з усуненням зазначених недоліків іноземні фінансові установи стають, як правило, каталізатором фінансового зростання.

Основними напрямками подолання проблем розвитку вітчизняної фінансової системи, які слід включити до стратегії її розвитку, є:

1. **Визначення моделі, за якою розвиватиметься вітчизняна фінансова система.** Враховуючи, що за системою права Україна належить до континентальної правової сім'ї та з огляду на історичний досвід і проголошені напрями євроінтеграційного розвитку країни фінансова система розвиватиметься за європейською моделлю, яка спирається на міцні банки, тобто — за банкоцентричною моделлю;

2. **Підвищення рівня капіталізації фінансового сектору** шляхом залучення до фінансових установ додаткового акціонерного капіталу; стимулювання капіталізації прибутку; впровадження обов'язкового котирування та продажу фінансовими установами власних акцій на фондовій біржі;

3. **Підвищення відповідності міжнародним стандартам корпоративного управління** шляхом розробки власної концепції (стратегії) розвитку та управління фінансовою установою; посилення відповідальності керівників і власників за її безпечність і стабільність; підвищення вимог до кваліфікаційного (професійного) рівня членів спостережних (наглядових) рад фінансових установ і запобігання конфлікту інтересів; підвищення ефективності системи внутрішнього контролю; підвищення якості внутрішнього та зовнішнього аудиту, в тому числі за рахунок забезпечення належної реалізації Міжнародних стандартів аудиту, об'єктивної сертифікації зовнішніх аудиторів; продовження роботи щодо адаптації нормативно-правової бази України з питань діяльності фінансових установ до вимог законодавства Європейського Союзу, зокрема щодо розробки та прийняття Закону України "Про акціонерні товариства";

4. **Впровадження та розвиток ризик-**

менеджменту шляхом удосконалення систем управління ризиками; подальше наближення зовнішнього аудиту до вимог стандартів аудиту та етики Міжнародної федерації бухгалтерів (IFAC); поліпшення правових умов функціонування ринку похідних фінансових інструментів;

5. **Забезпечення захисту прав інвесторів на ринках фінансових послуг** шляхом удосконалення порядку розкриття у звітності публічної інформації фінансових установ щодо їх власників і найбільших акціонерів, створення правових механізмів протидії стосовно недобросовісних осіб, встановлення контролю над ними; визначення критеріїв оцінки ділової репутації засновників фінансових установ; забезпечення сприятливих умов для розвитку сучасних форм фінансових послуг; сприяння становленню широкої мережі рейтингових агентств як незалежних оцінювачів фінансового стану фінансових установ;

6. **Упровадження нагляду за діяльністю фінансових інституцій на консолідованій основі,** включаючи оцінку ризиків, що виникають через взаємини у межах фінансових груп, холдингів тощо, і реально та/або потенційно впливають на об'єкт нагляду (фінансову установу). □

Література

1. Річний звіт ПФТС за 2006 р. // www.pfts.com.ua.
2. Українські ринки фінансових послуг // www.dfp.gov.ua.
3. Основні показники діяльності банків України на 1 травня 2007 року // Вісник Національного банку України. — 2007. — № 6. — С. 70.
4. Demircug-Kunt A. Finance and Economic Development: Policy Choices for Developing Countries // World Bank. — 2006.
5. 2007 Index of Economic Freedom // www.heritage.org.
6. Розвиток небанківських фінансових установ в Україні: стратегія і план заходів з реформування політики сектору // Доповідь Світового банку, березень 2005 р.
7. Transition Report 2005, Business in transition, EBRD, 2005. — 208 p.
8. Detragiache E., Gupta P., Tresselt T. Finance in Lower-Income Countries: An Empirical Exploration // International Monetary Fund Working Paper, WP/05/167. — 2005.
9. Boyd J.H., Levine R., Smith B.D. The Impact of Inflation on Financial Sector Performance // Journal of Monetary Economics. — 2001. — Vol 47. — P. 221—248.
10. Demircug-Kunt A., Detragiache E. Cross-Country Empirical Studies of Systemic Bank Distress: A Survey. In Davis P. Financial Instability, Asset Prices, and

Credit // National Institute Economic Review. — 2005.

11. Bencivenga V.R., Smith B.D. Deficits, Inflation and the Banking System in Developing Countries: The Optimal Degree of Financial Repression // Oxford Economic Papers 44. — 1992. — P. 767—790.

12. Huybens E., Smith R. Inflation, Financial Markets, and Long-Run Real Activity // Journal of Monetary Economics. — 1999. — 43. — P. 283—315.

13. Roubini N., and Sala-i-Martin X. Financial Repression and Economic Growth // Journal of Development Economics. — 1992. — 39. — P. 5—30.

14. Roubini N., and Sala-i-Martin X. A Growth Model of Inflation, Tax Evasion, and Financial Repression // Journal of Monetary Economics 35. — 1995. — P. 275—301.

15. Солнцев О. Финансовый сектор. Перспективы развития и политика национальной конкурентоспособности // Банковское дело в Москве. — 2005. — № 11, 12.

16. Ayyagari M., Demircug-Kunt A., Maksimovic M. How Important Are Financing Constraints? The Role of Finance in the Business Environment. — World Bank. — 2005.

17. Djankov S., McLiesh C., Shleifer A. Private Credit in 129 Countries // NBER Working Paper 11078. — 2005.

18. La Porta R., Lopez-de-Silanes F., Shleifer A. Government Ownership of Commercial Banks // Journal of Finance. — 2002. — Vol. 57. — P. 265—301.

19. Barth J.R., Caprio Jr. G., Levine R. Bank regulation and supervision: What Works Best? // Journal of Financial Intermediation. — 2004. Vol. 13. — P. 205—248.

20. Cole S. Fixing Market Failures or Fixing Elections? Elections, Banks, and Agricultural Lending in India // Harvard Business School. — 2005.

21. Dinc S. Politicians and Banks. Political Influences on Government-Owned Banks in Emerging Countries // Journal of Financial Economics. — 2005. — Vol. 77. — P. 453—479.

22. Claessens S., Demircug-Kunt A., Huizinga H. How Does Foreign Entry Affect Domestic Banking Markets? // Journal of Banking and Finance. — 2001. — Vol. 25. — № 5. — P. 891—911.

23. Clarke G., Cull R., Martinez Peria M., Sanchez S. Foreign Bank Entry: Experience, Implications for Developing Countries and Agenda for Further Research // World Bank Research Observer 18. — 2003. — P. 25—59.

24. Detragiache E., Gupta P., Tresselt T. Finance in Lower-Income Countries: An Empirical Exploration // International Monetary Fund Working Paper, WP/05/167. — 2005.

Структура активів банків України

№ п/п	Назва банку	Кошти в НБУ та готівкові кошти банку	Цінні папери, що рефінансуються НБУ	Резерви під знецінення боргових цінних паперів, що рефінансуються НБУ	Кошти в інших банках	Резерви під заборгованість інших банків	Цінні папери у торговому портфелі банку	Цінні папери в портфелі банку на продаж	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	Кредити, що надані	У тому числі	
											юридичним особам	фізичним особам
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Група I (кількість банків у групі — 15)												
1	ПРИВАТБАНК	2 901 947	20 538	0	5 111 838	67 232	1 058 835	3 634	3 634	40 133 258	22 734 846	17 398 412
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 142 776	2 735 525	0	2 321 192	25 663	67 480	120 359	2 746	32 794 773	17 192 955	15 601 817
3	УКРСИББАНК	1 803 474	603 540	0	1 949 867	44 389	0	1 014 649	7 068	26 475 406	11 053 783	15 421 623
4	УКРСОЦБАНК	2 595 100	265 018	0	505 337	1 540	762 074	15 737	4 464	21 435 801	9 789 676	11 646 126
5	УКРЕКСІМБАНК	1 826 019	384 290	0	2 260 863	6 713	0	678 511	76 182	20 048 719	19 243 171	805 547
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	2 459 851	90 157	0	1 450 881	23 122	0	290 182	1 845	18 953 170	16 872 905	2 080 265
7	"НАДРА"	576 625	15 703	0	2 240 849	2 561	1 061 608	1 343	413	12 065 479	5 448 878	6 616 601
8	ОЩАДБАНК	3 506 689	1 449 615	0	2 311 528	53 786	0	161 124	25 456	7 713 596	3 477 168	4 236 427
9	ОТП БАНК	1 218 827	82 251	0	603 666	6 748	0	261 174	0	12 980 662	6 726 212	6 254 450
10	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	474 274	1 101 263	0	2 262 802	13 961	0	848 433	0	6 349 607	5 048 348	1 301 259
11	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	594 762	8 817	0	748 831	1 861	495 053	118 159	166	9 476 287	5 778 234	3 698 054
12	"ФОРУМ"	329 388	0	0	2 207 328	6 560	358 764	49 972	2 959	8 332 253	6 567 575	1 764 679
13	КРЕДИТПРОМБАНК	615 659	498	0	1 532 788	9 310	0	570 162	0	7 110 826	5 047 587	2 063 239
14	УКРПРОМБАНК	813 351	28 048	0	638 308	147	0	0	0	8 020 341	6 516 481	1 503 861
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	503 099	99 666	0	1 590 448	2 409	0	261 953	12 457	5 665 205	5 046 080	619 125
Група II (кількість банків у групі — 18)												
16	АЛЬФА-БАНК	588 503	2 387	0	1 511 170	26 611	0	213 980	1 272	11 029 634	8 833 724	2 195 910
17	УКРГАЗБАНК	523 480	376	0	3 087 711	6 765	57 290	346 746	26	4 221 869	3 028 160	1 193 709
18	РОДОВІД БАНК	339 885	6 728	0	1 022 753	471	120 171	236 025	0	5 258 711	3 337 502	1 921 210
19	"ПІВДЕННИЙ"	799 905	0	0	419 248	1 050	0	63 279	139	5 209 040	4 592 358	616 682
20	ТАС-КОМЕРЦБАНК	217 850	20 743	0	626 386	4 918	27 656	25 911	859	5 179 285	2 943 460	2 235 825
21	ВТБ БАНК	458 695	0	0	803 264	664	0	102 721	2 420	4 405 849	3 833 429	572 420
22	ВІЕЙБІ БАНК	331 430	58 813	0	1 110 507	807	12 999	170 761	5	3 916 355	2 929 672	986 684
23	ПРАВЕКС-БАНК	422 399	0	0	1 203 989	1 032	0	58	0	3 536 443	482 354	3 054 089
24	ДОНГОРБАНК	187 639	46 781	0	1 308 496	927	0	303 085	0	2 692 277	2 130 966	561 311
25	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	69 325	19 741	0	998 084	30 368	217 051	0	0	3 291 800	3 289 076	2 724
26	"ХРЕЩАТИК"	204 166	290 538	0	668 481	537	0	139 444	25	2 715 828	2 146 515	569 313
27	КРЕДОБАНК	419 929	146 929	0	112 740	1 009	0	100 032	68	3 100 822	2 324 579	776 243
28	ІНДУСТРІАЛБАНК	296 913	3 075	0	851 932	706	0	257 514	5 193	2 239 035	1 848 934	390 101
29	ІНГ БАНК УКРАЇНА	497 759	83 407	0	264 554	4 907	451 887	26	0	2 317 142	2 288 094	29 048
30	ІМЕКСБАНК	204 539	0	0	851 963	2 671	9 611	35	0	2 128 330	1 522 334	605 996
31	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	137 069	223 292	0	519 406	1 185	46 453	0	0	1 939 551	1 920 609	18 942
32	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	199 210	1	0	697 239	2 279	0	123 611	845	1 547 622	811 424	736 198
33	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	116 205	49 807	0	448 986	1 102	0	935	0	1 792 765	1 788 926	3 840
Група III (кількість банків у групі — 25)												
34	ЕРСТЕ БАНК	88 030	103 086	0	2 724 154	16 838	0	126 918	0	1 376 043	396 375	979 668
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	114 183	0	0	439 763	6 707	11 522	8 051	0	2 367 848	1 337 305	1 030 543
36	"КИЇВ"	126 922	0	0	70 763	144	0	103 834	1 524	1 922 184	1 605 524	316 660
37	"ДЕЛЬТА"	79 060	0	0	333 130	1 266	10 003	40 925	0	1 617 650	258 717	1 358 933
38	ЕКСПРЕС-БАНК	461 907	1 101	0	522 841	1 019	80 515	11 991	0	984 529	450 850	533 679
39	ПРОКРЕДИТ БАНК	116 931	0	0	199 804	690	0	250	0	1 784 795	544 609	1 240 186
40	ВНШТОРГБАНК	104 580	0	0	109 336	446	0	61 111	4 073	1 886 032	1 847 979	38 053
41	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	63 913	0	0	350 424	4 349	39 000	74 818	5 823	1 583 754	1 388 745	195 009
42	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	155 999	0	0	206 267	1 771	0	20 043	1	1 367 322	1 001 726	365 595
43	МЕГАБАНК	90 671	0	0	115 606	95	0	151 054	360	1 254 617	890 079	364 539
44	АКТИВ БАНК	80 656	16 496	0	255 003	422	20 223	51 406	0	1 198 705	857 128	341 577
45	"НРБ-УКРАЇНА"	58 593	0	0	210 346	852	0	107 363	0	1 239 335	717 756	521 579
46	УКРІНБАНК	98 375	495	0	87 680	229	0	383	207	951 492	679 003	272 489
47	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	153 259	2 508	0	190 305	6 135	0	19 039	13 265	963 787	737 813	225 974

за станом на 01.10.2007 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	Резерви під заборгованість за кредитами	Цінні папери, що утримуються до погашення	Резерви під знецінення цінних паперів, що утримуються до погашення	Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	Основні засоби	Нематеріальні активи	Нараховані доходи до отримання	У тому числі		Резерви під заборгованість за нарахованими доходами	Відстрочений податковий актив	Інші активи	Резерви під інші активи	Довгострокові активи, призначені для продажу	Резерви під зменшення корисності інвестицій в АК та ДК... ¹	Усього активів
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
	4 033 779	45 452	2	412 299	1 463 397	3 515	898 637	253 174	96 673	156 618	66 861	590 169	24 195	0	0	48 424 920
	1 098 494	4 036	3	8 955	1 677 049	3 986	238 689	45 455	29 147	61 212	20 864	432 093	12 939	22 025	21 976	41 366 770
	991 314	0	0	112 724	1 160 599	53 709	332 262	38 255	4 952	35 930	0	322 317	18 822	13 902	0	32 744 925
	460 297	8 354	8 354	6 786	1 590 175	13 716	254 714	36 973	7 045	37 823	0	268 911	8 453	8 225	0	27 209 018
	601 324	0	0	6 633	1 041 610	9 430	196 798	888	8 911	9 361	0	228 566	18 521	0	0	25 969 337
	1 105 706	498	498	13 645	1 956 120	14 656	35 903	1 488	16 669	17 231	0	70 961	1 898	0	0	24 185 726
	495 491	0	0	0	736 052	5 537	349 190	67 552	15 530	66 419	0	682 838	7 147	0	0	17 163 194
	362 219	543 328	753	550	1 660 287	7 062	105 354	12 397	41 569	50 901	0	105 027	8 669	9 499	0	17 071 874
	513 628	0	0	3 088	162 079	20 371	78 751	5 485	9 820	12 411	27 536	86 923	3 649	0	0	14 988 891
	201 104	0	0	0	584 431	14 362	51 597	953	205	639	0	59 025	6 130	0	0	11 523 960
	314 117	0	0	0	137 355	4 376	155 577	7 184	10 154	14 302	0	93 928	277	70	0	11 502 492
	251 996	0	0	0	323 330	2 909	86 815	13 160	1 270	9 588	0	69 870	135	0	0	11 489 392
	187 937	0	0	0	204 556	43	84 849	7 136	5 597	10 838	0	55 617	826	0	0	9 966 087
	381 106	0	0	25 201	239 113	602	77 364	3 930	620	3 030	3 143	208 616	4 104	0	0	9 665 703
	176 895	0	0	0	505 964	5 179	146 144	8 274	14 359	21 450	687	134 883	27 468	369	0	8 672 919
	337 315	0	0	0	251 116	6 483	39 396	9 504	1 159	7 651	2 349	36 077	1 128	0	0	13 307 119
	149 557	0	0	0	471 171	1 542	44 072	3 523	6 317	8 756	12 868	158 612	1 496	0	0	8 759 137
	62 562	0	0	0	252 074	426	69 460	12 115	10	11 034	0	114 970	2 320	0	0	7 344 816
	172 125	0	0	66 020	465 924	1 304	10 449	893	146	1 010	904	30 436	1 525	449	0	6 891 109
	278 029	0	0	215 858	351 748	12 230	139 270	17 731	14 190	23 929	16 075	70 645	118	8 373	0	6 604 177
	78 858	0	0	0	396 135	1 971	46 639	35 391	2 152	32 804	5 917	66 444	293	1 140	0	6 173 736
	44 001	0	0	26 739	185 187	28 141	56 653	27 987	72	21 127	0	68 526	2 155	0	0	5 898 015
	109 785	0	0	0	448 207	3 366	140 338	91 936	654	80 874	0	149 677	3 654	0	0	5 709 132
	98 374	2 000	2 000	0	233 612	2 272	21 516	939	527	1 163	1 215	18 366	167	0	0	4 714 627
	130 448	0	0	0	1 909	233	12 442	425	6	407	0	4 573	0	0	0	4 453 935
	24 801	0	0	0	226 464	5 946	7 889	230	608	689	855	52 197	3 043	0	0	4 282 713
	100 609	295	295	0	253 588	9 902	24 599	6 938	4 064	8 672	9 485	44 822	15 945	21 483	0	4 118 029
	127 036	141 392	4 319	6 101	190 386	4 682	28 707	819	2 839	3 132	1 472	42 873	1 055	0	0	3 922 639
	16 337	0	0	0	10 055	120	28 374	3 285	0	2 001	7 146	21 751	5	0	0	3 658 971
	34 749	0	0	0	298 861	9 012	7 856	625	1 398	1 695	0	48 976	5	0	0	3 520 064
	48 263	0	0	0	37 129	1 093	13 995	11	0	2	0	5 934	174	0	0	2 874 299
	226 944	20	20	90	256 535	7 095	54 814	22 979	12 317	32 005	6 005	24 487	1 254	9 116	0	2 662 497
	17 082	0	0	0	34 120	872	8 799	0	0	0	0	1 531	10	0	0	2 435 826
	44 583	0	0	0	302 441	2 496	33 563	68	0	6	0	30 629	79	0	0	4 725 855
	209 432	0	0	0	32 336	75	77 696	10 458	1 513	2 959	1 371	620	15	0	0	2 834 353
	104 181	0	0	0	263 356	1 229	51 065	5 490	9 339	14 074	265	70 846	11 085	1 917	0	2 481 373
	77 509	0	0	0	80 050	4 900	140 427	62 991	33	52 108	11 477	47 758	1 392	0	0	2 233 107
	34 618	0	0	200	121 633	786	19 069	3 625	3 498	6 774	374	11 397	13	0	0	2 173 919
	61 090	0	0	0	78 101	6 487	16 889	3 115	22	2 744	10 254	17 714	1 780	0	0	2 164 920
	75 025	0	0	0	10 895	196	6 446	580	0	563	0	4 122	1	0	0	2 102 610
	124 895	0	0	1	14 140	3 322	23 133	5 060	2 130	6 676	502	26 764	61	1 000	0	2 038 967
	65 028	0	0	0	82 416	784	25 639	5 211	678	3 029	0	6 443	5	0	0	1 795 079
	24 704	0	0	37	108 970	284	12 684	2 747	1 025	3 249	1 237	9 765	0	0	0	1 716 517
	28 089	0	0	0	62 863	2 169	8 119	1 604	0	1 349	2	17 679	71	0	0	1 683 389
	98 098	0	0	0	88 099	21	19 007	229	4 846	5 011	0	3 811	288	0	0	1 622 326
	38 970	67	67	0	307 571	1 493	20 916	11 708	3 626	14 436	0	15 918	1 885	1 025	0	1 429 623
	93 319	0	0	0	66 285	1 239	3 359	421	669	909	0	8 953	20	0	0	1 295 087

¹ Резерви під зменшення корисності інвестицій в АК та ДК, що утримуються з метою продажу.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
48	ХОУМ КРЕДІТ БАНК	235 419	4 882	0	145 456	41	0	4 071	4 000	838 162	126 231	711 931
49	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	35 418	0	0	266 293	1 134	0	64 293	0	790 942	682 983	107 958
50	ЗАХІДІНКОМБАНК	96 672	0	0	59 972	281	0	0	0	1 152 245	884 492	267 753
51	СЕБ БАНК	57 383	64 740	0	221 742	187	0	1 133	6	683 038	532 188	150 849
52	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	90 243	18 471	0	452 442	37 474	0	34 672	4	630 358	394 576	235 782
53	"ТАВРИКА"	68 875	0	0	116 162	3 243	0	23 285	0	923 759	741 912	181 847
54	ФАКТОРІАЛ-БАНК	53 078	0	0	140 675	33	0	75 956	169	687 562	376 920	310 642
55	ЕКСПОБАНК	43 080	0	0	153 249	11 082	0	1 017	3	779 109	637 549	141 560
56	"АРКАДА"	224 313	0	0	1 613	0	0	64 358	8 580	568 671	398 187	170 484
57	"ДНІСТЕР"	82 790	0	0	93 702	355	0	2 545	0	677 578	542 224	135 35
58	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	97 218	0	0	39 924	2 536	0	3 413	2 000	544 442	462 452	81 989
Група IV (кількість банків у групі — 115)												
59	УНІКРЕДИТ БАНК	348 594	103 598	0	755 527	19 220	80 636	8 770	26	3 547 458	3 025 774	521 684
60	"УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	97 917	10 050	0	401 448	1 183	4 797	12	0	1 304 932	217 236	1 087 696
61	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	32 780	0	0	727 069	92	0	72 953	1 017	986 683	926 213	60 470
62	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	28 598	0	0	207 957	1 876	114 297	909	0	737 304	614 766	122 538
63	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	17 619	0	0	852 791	300	0	72 439	0	119 995	110 745	9 250
64	ТРАНСБАНК	112 442	47 433	0	62 698	548	0	12 923	61	833 139	702 878	130 261
65	"ДІАМАНТ"	80 949	0	0	185 943	757	0	19 754	3 128	673 746	549 368	124 379
66	ЕЛЕКТРОН БАНК	48 667	0	0	122 913	458	0	1 517	1	781 407	377 072	404 336
67	БМ БАНК	138 786	0	0	212 361	122	0	58 669	0	614 967	530 539	84 428
68	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	55 367	0	0	242 979	396	0	33 466	5	564 182	380 919	183 263
69	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	165 986	20 950	0	30 228	68	0	33	2	675 280	582 054	93 226
70	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	91 795	0	0	86 779	3 550	0	64 349	15 119	758 469	753 224	5 245
71	"БАЗИС"	71 837	0	0	29 833	215	0	7 759	2	648 462	499 027	149 436
72	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	41 430	0	0	69 584	56	0	44 762	450	627 228	407 288	219 940
73	МІСТО-БАНК	32 876	0	0	102 134	279	44 155	6 500	2 041	586 567	447 905	138 662
74	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	32 772	0	0	313 559	2 154	0	250	250	480 648	0	480 648
75	АВТОАЗБАНК	32 056	14 053	0	22 350	140	16 828	15 046	1	676 674	344 316	332 358
76	БТА БАНК	31 075	0	0	210 945	88	0	15 179	50	448 225	250 869	197 356
77	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	106 669	0	0	40 694	187	0	0	0	605 829	158 551	447 279
78	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	57 305	0	0	5 505	92	0	0	0	673 394	359 945	313 450
79	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	39 024	0	0	239 026	127	0	37 624	3 327	462 137	388 404	73 734
80	"ДЕМАРК"	57 653	0	0	99 548	3 395	0	34 500	1 896	596 910	525 405	71 505
81	ЕНЕРГОБАНК	39 741	0	0	108 697	64	0	74 679	238	460 704	371 408	89 296
82	"КАПІТАЛ"	44 399	6 100	0	142 104	1	56 823	14	0	467 626	306 080	161 546
83	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	21 377	0	0	270 428	993	25 278	34 079	2 301	332 582	222 742	109 839
84	ІНПРОМБАНК	92 421	0	0	18 574	4	0	0	0	554 588	434 859	119 729
85	ПОЛТАВА БАНК	168 559	0	0	20 528	10	0	3 745	3 271	465 508	399 363	66 145
86	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	58 962	0	0	56 515	396	0	39 476	18	582 943	362 147	220 796
87	"МЕРКУРІЙ"	37 338	0	0	21 949	28	30 344	50	50	560 477	365 454	195 023
88	"СИНТЕЗ"	135 517	0	0	222 988	2 078	0	121	121	317 057	76 187	240 870
89	"ДАНІЕЛЬ"	16 430	0	0	102 834	13	24 874	23 720	552	401 165	239 590	161 575
90	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	57 434	0	0	103 733	22	1 965	19 776	264	430 351	329 433	100 918
91	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	34 228	0	0	223 973	1 080	0	0	0	411 656	0	411 656
92	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	16 151	0	0	205 487	497	0	0	0	392 135	339 903	52 232
93	"ПІВДЕНКОМБАНК"	85 233	2 000	0	123 842	324	0	16 265	0	381 643	362 065	19 578
94	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	81 578	0	0	30 033	2	0	0	0	499 907	412 812	87 095
95	ІПОБАНК	8 401	0	0	122 247	91	7 913	0	0	428 445	422 707	5 738
96	"МЕТАЛУРГ"	108 431	0	0	23 333	49	7 286	2 111	2 104	396 820	221 370	175 450
97	"АРМА"	21 787	938	0	132 385	1 355	47 026	0	0	280 435	218 613	61 822
98	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	45 705	0	0	58 388	62	0	25 216	1 852	335 747	243 629	92 118
99	"КАМБІО"	42 770	0	0	44 909	735	0	0	0	382 254	275 447	106 808
100	АРТЕМ БАНК	19 692	0	0	207 388	8 729	0	38 963	90	200 339	140 184	60 156
101	ФІНБАНК	33 737	0	0	17 373	1	0	14 572	2 931	323 565	316 923	6 643
102	"АВТОКРАЗБАНК"	35 244	0	0	11 503	4 005	27 215	6 277	747	379 423	332 997	46 426
103	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	37 618	0	0	112 616	674	14 090	17 568	109	280 635	270 784	9 851
104	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	19 938	0	0	14 685	5	0	17 898	0	412 927	382 931	29 996
105	ФІНЕКСБАНК	253 856	0	0	25 354	20	0	0	0	174 577	138 393	36 184
106	"СТОЛИЦЯ"	18 874	0	0	99 199	1 138	0	34 519	194	249 113	212 327	36 786
107	СОЦКОМБАНК	50 121	0	0	43 910	33	425	0	0	325 775	231 954	93 822
108	"ІНТЕГРАЛ"	39 247	0	0	120 286	9 047	0	41 749	86	264 700	220 076	44 624
109	"НОВИЙ"	31 865	0	0	64 931	253	31 383	7	5	298 843	252 722	46 121
110	УКРКОМУНБАНК	70 019	0	0	8 486	2	8 320	0	0	264 480	154 174	110 307

БАНКИ УКРАЇНИ

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
	23 002	0	0	0	45 724	1 561	32 202	3 595	896	3 275	1 492	10 482	657	0	0	1 288 475
	21 680	0	0	0	36 220	224	17 256	1 199	190	1 033	32	65 240	587	0	0	1 251 483
	96 167	0	0	0	16 536	250	1 578	58	185	199	0	20 974	519	0	0	1 251 061
	9 789	6	6	3 538	122 331	1 020	5 276	251	198	247	1 072	30 912	440	0	0	1 181 514
	50 145	0	0	0	10 307	1 108	13 745	162	234	308	30	14 098	59	0	0	1 177 484
	43 159	0	0	0	8 830	457	4 900	242	1 239	1 348	0	3 542	58	0	0	1 102 001
	15 221	0	0	0	108 670	7 486	12 515	3 073	3 203	5 515	417	35 786	1 037	0	0	1 100 172
	53 285	0	0	0	137 497	887	11 282	297	914	1 101	542	4 156	41	0	0	1 065 306
	48 689	0	0	6 081	208 579	174	14 239	162	0	111	56	14 918	3 787	0	0	1 041 834
	20 343	0	0	0	53 469	1 584	7 577	500	557	752	269	12 939	994	0	0	910 009
	16 967	0	0	0	10 826	1 179	19 392	13 009	1 381	13 403	373	20 564	2 761	0	0	699 663
	69 135	0	0	2 757	86 521	3 613	37 107	1 235	157	586	0	71 841	2 008	0	0	4 955 449
	44 773	0	0	0	46 201	458	18 846	4 579	412	3 032	361	22 346	68	0	0	1 858 313
	45 117	2 115	2 115	0	26 029	144	12 006	76	197	231	222	6 579	177	0	0	1 817 833
	22 502	0	0	0	15 692	166	5 246	660	12	466	260	4 800	167	0	0	1 090 219
	664	0	0	0	7 269	1 141	1 770	3	1	2	0	13 688	0	0	0	1 085 747
	25 972	1	1	0	27 484	780	7 044	947	862	1 006	75	5 668	327	0	0	1 081 772
	22 355	1 229	246	1 261	120 506	750	2 620	78	4	41	156	10 080	383	0	0	1 070 085
	19 996	24 089	458	0	89 428	1 108	1 426	159	183	315	540	3 089	1	0	0	1 052 954
	3 935	0	0	0	3 388	781	2 898	32	12	13	0	3 322	4	0	0	1 031 098
	23 009	0	0	0	73 451	1 254	6 954	228	1 487	1 634	26	31 653	407	0	0	983 884
	7 214	1	1	0	61 312	676	8 633	112	1 049	1 153	75	4 479	51	350	0	959 514
	37 024	0	0	0	2 632	258	633	0	382	382	0	4 761	131	0	0	953 470
	6 473	6 085	577	0	79 372	379	5 715	1 339	75	1 086	243	9 200	40	1 378	0	851 872
	7 001	0	0	0	29 360	190	2 330	136	450	501	241	20 360	190	0	0	827 287
	28 802	0	0	0	60 944	905	14 951	591	2 035	2 222	0	4 376	407	0	0	819 656
	38 743	0	0	0	17 108	655	4 261	638	1 249	1 502	2 997	1 320	0	0	0	810 924
	18 122	0	0	0	42 509	913	7 024	2 942	572	2 380	0	1 994	27	0	0	808 778
	8 120	0	0	0	50 100	1 315	3 180	572	214	479	248	10 142	0	1 394	0	763 066
	13 415	0	0	0	19 983	268	458	28	0	28	0	2 167	49	0	0	762 390
	13 285	0	0	0	9 458	770	9 585	3 262	1 433	4 086	55	11 767	12	0	0	750 362
	55 643	0	0	0	16 008	481	25 822	15 149	1 051	16 135	445	3 500	1 002	0	0	747 832
	72 338	0	0	0	25 779	549	6 223	2 163	967	2 648	0	927	28	0	0	741 785
	20 380	0	0	0	58 342	1 462	7 131	597	1 532	1 837	0	13 768	762	0	0	741 242
	19 462	0	0	0	30 524	327	5 427	435	690	1 035	0	4 920	279	0	0	737 487
	22 934	3 015	625	0	65 433	561	7 233	4 767	934	5 579	2 149	5 048	2	0	0	734 749
	12 939	0	0	0	57 765	456	3 395	254	219	226	12	19 609	49	0	0	733 600
	18 502	0	0	0	82 033	427	5 548	3 557	543	3 631	132	12 751	225	0	0	733 591
	21 632	710	3	0	1 547	116	6 823	270	2 941	3 041	0	428	0	0	0	722 429
	3 219	0	0	0	57 929	372	5 905	55	0	26	0	5 050	3	0	0	716 089
	12 134	0	0	0	7 076	542	2 708	737	239	867	134	1 239	63	0	0	672 117
	6 462	0	0	0	42 047	215	3 170	158	88	107	0	60 397	4	0	0	667 712
	8 478	5 355	0	0	25 792	1 072	1 968	23	632	643	69	6 695	6	0	0	644 797
	63 012	0	0	0	10 331	2 467	24 859	1 493	3 664	4 021	0	5 439	46	0	0	644 794
	7 177	0	0	0	9 038	249	767	0	0	0	0	1 419	0	0	0	617 573
	9 718	0	0	0	10 051	635	3 981	177	1 956	1 998	0	5 407	150	0	0	616 866
	12 557	0	0	0	10 327	854	1 556	232	1 156	1 185	0	2 393	156	0	0	612 748
	20 963	0	0	0	3 383	525	693	1	0	1	0	759	1	0	0	551 311
	35 737	33	33	0	26 506	511	9 711	1 688	2 865	4 027	4	9 786	126	0	0	542 455
	5 836	0	0	0	31 935	116	5 246	902	44	220	175	3 478	10	0	0	516 100
	13 866	164	164	0	41 954	328	3 281	132	182	184	0	13 311	115	0	0	507 850
	8 218	0	0	0	16 468	439	4 227	251	101	119	0	5 800	5	0	0	487 789
	5 419	0	0	0	22 568	145	973	5	36	41	0	570	8	0	0	476 350
	8 536	0	0	0	81 599	595	33	0	1	1	1 813	1 186	9	0	0	462 996
	13 569	0	0	0	13 472	442	3 696	1 974	360	2 097	442	5 873	363	0	0	462 806
	10 560	0	0	0	2 691	125	1 788	182	17	20	0	1 041	2	0	0	456 806
	22 026	0	0	0	7 989	197	3 189	32	36	53	0	1 298	0	0	0	456 037
	11 734	0	0	0	4 480	170	2 565	3	0	2	165	1 201	4	0	0	450 608
	14 157	0	0	0	53 433	850	11 471	7 043	159	6 173	0	2 846	14	0	0	448 629
	6 626	6 686	547	28	18 960	118	4 163	126	38	81	0	5 684	230	0	0	448 353
	22 186	0	0	0	3 167	191	1 322	129	159	216	0	5 184	0	0	0	444 310
	19 239	0	0	0	19 515	411	4 602	102	2 721	2 820	645	1 563	42	0	0	431 407
	17 509	0	0	0	53 109	445	7 906	2 965	186	2 701	830	4 017	594	55	0	396 862

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
111	ФОРТУНА БАНК	33 856	0	0	19 181	13	0	0	287 815	256 474	31 341
112	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	16 817	0	0	117 927	327	34 370	7 932	86	175 371	138 124
113	ПАРТНЕР БАНК	76 078	0	0	67 519	30	0	11 290	0	203 730	149 915
114	ПРОМЕКОНОМБАНК	35 421	0	0	40 986	84	0	14 792	0	285 824	192 493
115	УКРГАЗПРОМБАНК	9 903	0	0	121 733	6 431	0	775	6	233 779	225 660
116	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	59 328	0	0	61 264	186	0	3 326	814	223 610	121 442
117	ЛЕГБАНК	42 325	0	0	115 480	1 043	0	28 086	3 565	179 228	159 406
118	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	38 821	0	0	156 054	390	0	3 759	189	139 229	105 778
119	"ЛЬВІВ"	15 074	2 000	0	11 800	1	13 121	310	0	268 922	181 934
120	"ПРИКАРПАТТЯ"	52 063	0	0	141 986	190	0	32	19	129 056	46 750
121	"КОНТРАКТ"	24 163	0	0	46 358	1 509	18 097	0	0	225 579	204 395
122	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	3 892	0	0	210 826	807	0	0	0	118 393	0
123	ОДЕСА-БАНК	6 793	0	0	50 925	128	13 126	12 280	2 396	262 794	227 331
124	"ГРАНТ"	22 757	0	0	15 353	11	0	3 658	223	263 845	188 707
125	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	11 586	722	0	109 122	1 024	0	1	0	186 603	182 851
126	"ПОРТО-ФРАНКО"	20 935	0	0	53 300	0	4 992	0	0	198 923	74 492
127	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	36 439	0	0	17 131	62	0	117	102	145 348	135 197
128	ФІНРОСТБАНК	16 217	0	0	20 777	0	11 544	0	0	257 924	242 047
129	СТАРОКІВСЬКИЙ БАНК	47 300	0	0	6 493	55	0	16 734	25	196 189	131 611
130	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	27 548	0	0	9 604	24	26 949	1 490	0	234 460	230 397
131	КООПІНВЕСТБАНК	25 746	0	0	52 597	15	0	210	50	194 130	157 364
132	"ЮНЕКС"	75 955	0	0	50 779	491	1 800	0	0	141 777	139 489
133	ІНТЕРБАНК	15 160	0	0	48 676	1 010	21 525	10 278	78	142 427	114 421
134	ТАС-БІЗНЕСБАНК	7 869	0	0	43 056	8	2 501	4 708	2 714	192 798	125 596
135	"ТК КРЕДИТ"	26 863	0	0	89 160	20	0	24 985	0	134 945	110 154
136	ПОЛКОМБАНК	12 966	0	0	19 215	94	0	2 378	41	172 165	159 487
137	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	11 021	0	0	113 139	669	0	0	0	138 424	98 240
138	ЄВРОГАЗБАНК	4 577	0	0	88 122	303	16 904	0	0	120 240	72 355
139	РЕАЛ БАНК	8 917	0	0	54 200	986	0	17 585	66	142 713	136 499
140	ІНВЕСТБАНК	17 064	0	0	53 774	13	0	0	0	144 342	112 100
141	"МОРСЬКИЙ"	17 183	0	0	49 968	205	0	6 865	0	134 596	87 642
142	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	18 347	11 261	0	90 601	6 063	3 844	52	34	98 919	85 916
143	РЕГІОН БАНК	26 005	0	0	8 243	788	0	27	16	153 659	105 490
144	ІКАР-БАНК	45 720	0	0	20 866	8	0	26	0	95 143	5 481
145	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	8 037	0	0	36 102	29	9 117	0	0	125 319	104 059
146	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	5 289	0	0	30 531	30	13 564	6 057	0	127 838	91 854
147	"ПРЕМІУМ"	116 350	0	0	0	0	0	0	0	30 000	30 000
148	"ФАМІЛЬНИЙ"	14 353	8 608	0	6 735	125	0	1 406	1 405	125 257	12 223
149	"УКООПСПІЛКА"	21 813	0	0	2 058	0	0	25	0	107 937	84 361
150	РД БАНК	11 329	0	0	60 585	806	3 285	0	0	91 233	80 813
151	"КОНКОРД"	1 404	0	0	20 009	0	0	14 532	2 253	139 636	138 644
152	СИГМАБАНК	3 667	0	0	75 766	0	0	8 114	1 561	78 981	77 992
153	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	35 592	0	0	77 825	1 058	0	0	0	31 303	28 299
154	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	4 786	0	0	14 806	0	0	17 677	3 429	120 889	77 106
155	ТММ-БАНК	23 394	12	0	57 629	10	0	0	0	44 522	31 444
156	УНІКОМБАНК	68 332	0	0	11 355	250	0	1 000	0	64 226	59 878
157	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	12 958	0	0	8 739	48	0	1 740	0	106 854	78 436
158	ДІАЛОГБАНК	7 164	0	0	2 997	30	0	13 293	3 702	134 481	127 045
159	АКЦЕНТ-БАНК	685	0	0	97 187	8	0	25 139	12 774	16 682	16 409
160	ПРАЙМ-БАНК	5 551	0	0	62 878	1 572	10 055	0	0	47 840	40 705
161	ЄВРОБАНК	14 295	0	0	20 500	8	0	12 899	0	68 901	46 287
162	"СТОЛИЧНИЙ"	2 914	0	0	1 430	1 300	0	1 728	157	109 161	107 682
163	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	6 347	0	0	13 500	30	20 416	0	0	40 287	19 310
164	КРЕДИТВЕСТ БАНК	7 914	0	0	23 179	105	0	0	0	68 035	62 222
165	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	3 996	0	0	13 754	13	1 400	948	948	62 501	58 201
166	"ВЕЛЕС"	11 670	500	0	4 430	135	7 477	10	10	64 607	59 571
167	УКРБУДІНВЕСТБАНК	3 517	0	0	8 014	77	0	0	0	59 514	42 300
168	"ПРИВАТІНВЕСТ"	417	0	0	73 233	0	0	0	0	0	0
169	БАНК "БОГУСЛАВ"	3 486	0	0	14 853	0	0	0	0	56 530	53 265
170	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	6 807	0	0	14 754	0	0	0	0	54 768	54 486
171	РАДАБАНК	9 142	0	0	16 747	163	0	2 400	2 400	39 810	39 164
172	"АЛЪЯНС"	3 132	0	0	5 872	58	0	0	0	58 083	27 969
173	КЛАСИКБАНК	17 112	0	0	144	0	0	8	0	35 399	21 952

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
	18 057	0	0	0	56 901	88	1 470	0	1 311	1 311	355	9 999	0	0	0	390 284
	6 830	447	447	0	33 478	584	3 883	645	0	529	79	1 412	43	975	0	385 012
	1 457	0	0	0	19 749	96	1 107	7	7	8	0	2 215	1	0	0	380 288
	8 196	0	0	0	6 699	555	2 678	289	1 235	1 423	695	2 321	0	0	0	380 268
	28 038	0	0	0	26 206	140	4 028	182	0	76	31	10 292	18	0	0	372 317
	8 012	0	0	0	23 909	682	1 230	69	232	289	89	3 961	114	0	0	367 985
	11 345	0	0	0	4 500	194	6 566	1 700	803	2 477	0	8 119	1 862	0	0	364 205
	9 343	0	0	0	34 635	261	565	6	337	338	0	202	23	0	0	363 245
	3 935	2 500	64	0	47 273	530	1 029	5	379	382	0	2 174	375	2 841	0	362 814
	3 873	0	0	0	30 321	335	1 891	130	635	635	0	1 755	9	0	0	352 713
	8 462	0	0	0	41 180	48	2 970	2	261	263	0	1 719	1 264	0	0	348 617
	27 952	0	0	0	15 732	106	11 349	7 903	0	6 474	0	14 032	61	0	0	339 036
	13 865	0	0	0	4 347	5	2 983	25	79	93	0	807	14	0	0	337 565
	2 052	0	0	511	18 035	155	555	160	0	129	19	3 963	5	0	0	326 432
	8 004	0	0	0	19 100	315	2 276	957	641	1 264	0	2 604	47	0	0	321 989
	3 660	0	0	0	41 669	327	2 766	433	457	615	251	2 236	77	0	0	321 047
	23 832	0	0	0	84 127	187	6 532	0	30	30	253	45 727	8	0	0	311 827
	6 863	0	0	0	4 972	3	2 552	83	0	49	0	883	49	0	0	307 910
	4 128	0	0	0	28 764	353	2 013	83	91	94	0	10 857	1 428	0	0	302 973
	16 935	0	0	0	2 512	461	1 101	3	328	329	12	2 279	0	0	0	289 129
	14 839	0	0	0	20 546	700	2 020	296	1 417	1 714	0	3 153	181	0	0	282 302
	2 781	0	0	0	12 509	309	541	6	6	11	0	1 355	1	0	0	281 742
	1 928	0	0	0	37 953	387	1 733	35	7	16	0	1 156	85	0	0	276 179
	14 264	0	0	0	35 240	228	6 011	3 438	444	3 815	0	1 562	47	0	0	273 126
	12 333	0	0	0	2 045	75	7 255	1	6 709	6 709	2 125	4 647	11	0	0	273 027
	19 061	0	0	0	61 838	577	5 406	2	347	348	0	1 458	31	0	0	256 427
	19 257	0	0	0	9 467	57	1 016	155	0	30	0	1 427	0	0	0	254 597
	1 134	0	0	0	1 704	189	1 415	0	0	0	0	172	0	0	0	231 886
	655	0	0	32	7 098	329	56	0	3	3	1	2 032	2	0	0	231 251
	4 691	0	0	0	15 468	410	510	0	124	124	74	2 903	6	0	0	229 711
	4 086	2 725	169	0	13 433	449	755	31	274	286	0	1 237	5	0	0	222 460
	4 606	0	0	0	4 459	27	2 068	0	635	635	424	2 787	368	0	0	221 084
	2 770	64	64	0	11 964	171	378	0	212	212	92	1 354	0	0	0	198 107
	2 980	0	0	0	36 820	256	339	25	47	66	2	990	456	38	0	196 690
	14 869	0	0	0	29 529	86	929	19	386	393	5	776	40	0	0	194 570
	2 417	0	0	0	9 580	245	1 813	562	283	778	0	2 324	0	0	0	194 016
	247	0	0	0	43 748	43	71	0	0	0	0	452	0	0	0	190 416
	4 620	0	0	34	34 693	213	3 361	675	409	579	0	740	0	0	0	188 672
	3 468	0	0	0	41 430	365	860	126	501	599	11	363	3	0	0	170 792
	6 987	0	0	0	1 705	95	700	0	0	0	0	8 152	0	0	0	169 291
	5 381	0	0	0	309	10	0	0	0	0	0	156	0	0	0	168 422
	3 349	0	0	0	266	296	12	0	0	0	0	267	0	0	0	162 459
	1 559	0	0	675	9 289	336	665	0	0	0	0	712	0	0	0	153 780
	11 476	0	0	3 400	3 551	13	1 707	224	196	400	0	1 144	0	0	0	152 668
	5 414	0	0	0	21 302	74	818	0	204	204	0	1 112	0	0	0	143 235
	8 598	0	0	0	4 810	120	1 105	0	518	518	0	127	0	0	0	141 709
	1 002	0	0	0	6 137	272	310	2	0	0	11	1 412	0	0	0	137 384
	24 649	2 122	425	0	419	4	4 978	1 779	843	2 396	150	502	0	821	0	135 729
	10 582	0	0	0	5 753	49	19 520	8 492	0	8 492	0	64	0	0	0	133 222
	6 795	0	0	0	8 751	127	642	0	0	0	0	321	7	0	0	127 789
	484	0	0	0	497	53	294	5	0	3	0	1 384	0	0	0	118 328
	8 793	0	0	0	2 879	74	2 206	0	287	287	4	81	0	0	0	109 941
	1 693	0	0	0	25 228	29	411	0	56	56	0	1 379	0	0	0	105 817
	1 122	0	0	0	1 156	391	267	0	0	0	0	116	0	0	0	99 830
	1 856	2 625	330	0	9 717	47	1 398	474	220	435	125	362	41	0	0	93 251
	6 921	0	0	0	4 883	277	781	67	101	145	56	214	0	0	0	87 693
	157	0	0	0	3 805	149	145	0	0	0	99	8 670	0	0	0	83 678
	0	0	0	0	488	59	7	0	0	0	4	58	0	0	0	74 266
	2 805	0	0	0	894	131	56	0	0	0	0	439	0	0	0	73 585
	5 718	0	0	0	2 201	25	421	129	219	347	8	116	10	0	0	73 024
	2 025	3 500	713	0	1 050	106	734	103	363	465	0	1 788	1	0	0	69 511
	5 820	0	0	0	1 457	69	1 160	42	991	992	0	292	0	0	0	63 195
	2 615	0	0	0	5 892	15	6 243	0	372	372	51	183	13	0	0	62 047

Структура зобов'язань банків України за станом на 01.10.2007 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

№ п/п	Назва банку	Кошти банків	Кошти юридич- них осіб	Кошти фізичних осіб	Ощадні (депозитні) сертифікати, емітовані банком	Боргові цінні папери, емітовані банком	Нараховані витрати, що мають бути сплачені	Відстро- чені по- даткові зобов'я- зання	Інші зобов'я- зання	Усього зобов'я- зань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Група I (кількість банків у групі — 15)										
1	ПРИВАТБАНК	5 049 094	14 631 424	20 198 227	3 515	2 118 458	685 589	2 369	1 277 399	43 966 074
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	11 202 027	6 816 025	15 427 431	0	869 739	344 198	194 698	2 863 721	37 717 839
3	УКРСИББАНК	16 649 051	5 006 150	4 586 526	3	1 349 330	451 868	12 857	1 748 809	29 804 593
4	УКРСОЦБАНК	7 627 250	8 222 559	6 592 231	2 250	1 388 786	246 192	231 104	77 381	24 387 752
5	УКРЕКСІМБАНК	10 086 096	6 964 102	3 964 226	0	1 274 851	365 342	169 661	967 778	23 792 057
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	1 558 423	10 178 093	9 130 419	158 355	0	58 055	341 149	108 423	21 532 916
7	"НАДРА"	6 002 997	2 976 730	5 908 881	4 076	250 000	220 311	33 505	108 705	15 505 205
8	ОЩАДБАНК	1 154 903	2 796 994	10 105 153	288	0	224 404	293 348	532 169	15 107 259
9	ОТП БАНК	8 392 961	2 657 564	2 166 649	31	0	127 910	12 080	404 278	13 761 473
10	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	4 031 984	3 203 442	1 602 247	320	300 133	98 542	56 199	795 543	10 088 411
11	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	2 166 404	4 149 512	3 863 568	0	0	152 150	4 076	205 919	10 541 630
12	"ФОРУМ"	2 992 119	3 515 800	3 368 898	2 126	97 544	135 799	12 930	59 683	10 184 899
13	КРЕДИТПРОМБАНК	2 256 120	2 669 997	2 409 044	25 250	1 150 185	158 236	32 051	373 599	9 074 482
14	УКРПРОМБАНК	1 280 045	1 706 642	5 419 556	0	0	150 388	0	9 897	8 566 529
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	2 094 315	3 356 588	1 913 562	0	0	55 810	58 211	25 002	7 503 487
Група II (кількість банків у групі — 18)										
16	АЛЬФА-БАНК	5 270 158	5 025 622	370 640	0	576 668	135 415	36 912	368 496	11 783 911
17	УКРГАЗБАНК	3 166 991	1 530 284	2 640 681	38 850	414 369	93 015	39 272	200 220	8 123 682
18	РОДОВІД БАНК	1 998 494	1 566 096	2 197 636	42 000	301 175	73 248	83	56 602	6 235 334
19	"ПІВДЕННИЙ"	1 209 086	2 954 603	1 800 602	133 702	0	67 688	19 257	18 486	6 203 425
20	ТАС-КОМЕРЦБАНК	2 471 333	1 053 284	1 428 901	51	480 080	44 411	18 586	530 471	6 027 117
21	ВТБ БАНК	2 993 354	1 451 992	961 177	2 382	0	40 262	826	241 543	5 691 536
22	ВІЕЙБІ БАНК	2 034 128	1 576 219	1 479 782	0	15 066	83 753	125	62 196	5 251 270
23	ПРАВЕКС-БАНК	1 294 068	638 946	2 755 963	1	70 000	136 150	30 993	95 763	5 021 884
24	ДОНГОРБАНК	891 538	2 154 554	1 029 373	0	70 000	31 234	25 186	15 474	4 217 358
25	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	1 599 710	1 486 697	66 598	0	50 007	5 199	379	6 233	3 214 823
26	"ХРЕЩАТИК"	721 716	1 620 677	1 134 786	5	100 000	19 267	11 669	10 144	3 618 264
27	КРЕДОБАНК	568 362	1 122 383	1 785 544	0	25 018	52 720	0	123 726	3 677 753
28	ІНДУСТРІАЛБАНК	372 189	2 331 695	700 732	0	0	20 391	7 117	40 497	3 472 620
29	ІНГ БАНК УКРАЇНА	1 425 284	1 554 368	43 459	0	0	23 182	0	44 072	3 090 365
30	ІМЕКСБАНК	583 458	842 856	1 548 950	0	100 000	14 386	0	49 240	3 138 890
31	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	167 754	2 336 617	3 483	0	0	2 025	855	15 794	2 526 529
32	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	439 653	493 330	1 141 383	657	0	51 342	0	127 590	2 253 955
33	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	583 706	1 423 909	18 934	0	50 000	16 055	0	84 814	2 177 418
Група III (кількість банків у групі — 25)										
34	ЕРСТЕ БАНК	3 948 116	10 226	97 513	0	0	9 151	422	353 224	4 418 652
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	1 003 272	846 716	407 656	0	178 083	34 584	0	77 025	2 547 336

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
36	"КИЇВ"	98 915	812 688	1 228 785	0	0	28 534	7 266	74 564	2 250 753
37	"ДЕЛЬТА"	315 875	157 897	130 189	101 000	1 097 642	23 667	4 927	37 490	1 868 686
38	ЕКСПРЕС-БАНК	41 888	1 174 680	584 451	0	34 124	5 702	7 234	18 670	1 866 750
39	ПРОКРЕДИТ БАНК	118 063	699 666	810 817	0	224 929	45 108	0	65 479	1 964 062
40	ВНЄШТОРГБАНК	600 242	343 222	6 673	0	0	27 788	178	808 758	1 786 862
41	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	171 075	734 276	570 399	1 472	100 537	17 331	39	48 397	1 643 527
42	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	145 890	644 152	784 044	0	2 610	11 487	9 318	98 213	1 695 715
43	МЕГАБАНК	128 212	489 244	657 636	0	25 000	20 594	11 919	64 543	1 397 148
44	АКТИВ БАНК	319 853	516 227	420 147	0	20 000	25 703	445	5 063	1 307 437
45	"НРБ-УКРАЇНА"	397 756	547 455	375 596	0	35 147	24 295	475	108 476	1 489 200
46	УКРІНБАНК	42 755	358 166	536 335	0	0	3 219	52 287	5 988	998 751
47	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	30 000	633 048	465 036	0	0	11 124	1 465	13 034	1 153 708
48	ХОУМ КРЕДІТ БАНК	87 456	323 775	516 683	0	0	31 586	0	11 734	971 235
49	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	220 568	286 143	445 211	78 393	0	17 411	198	43 166	1 091 091
50	ЗАХІДІНКОМБАНК	101 361	427 369	555 185	1 746	0	9 268	0	35 065	1 129 995
51	СЕБ БАНК	445 925	303 225	206 273	0	0	11 504	20 792	10 354	998 074
52	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	167 040	342 982	446 731	0	39 800	12 458	742	9 982	1 019 734
53	"ТАВРИКА"	59 896	368 106	496 789	0	4 000	19 975	339	44 192	993 296
54	ФАКТОРІАЛ-БАНК	73 631	432 911	435 158	0	0	10 956	1 361	6 587	960 605
55	ЕКСПОБАНК	216 137	196 168	350 338	77 197	0	13 680	25 348	14 465	893 333
56	"АРКАДА"	135 000	402 382	282 970	0	0	3 681	2 298	13 874	840 205
57	"ДНІСТЕР"	147 195	262 638	343 823	41 772	0	13 965	4 065	17 951	831 411
58	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	25 688	294 102	259 966	0	0	6 574	33	35 544	621 906
Група IV (кількість банків у групі — 115)										
59	УНІКРЕДИТ БАНК	2 379 577	1 315 913	168 942	0	77 449	48 676	617	175 402	4 166 577
60	"УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	658 067	156 622	435 116	0	0	8 700	2 823	512 544	1 773 873
61	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	80 273	1 141 948	151 183	0	0	2 849	1 939	643	1 378 835
62	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	242 272	254 843	329 114	0	50 000	3 497	0	4 886	884 613
63	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	738 389	2 972	1 895	0	0	4 100	0	456	747 812
64	ТРАНСБАНК	122 802	456 703	376 010	0	0	13 625	0	31 476	1 000 617
65	"ДІАМАНТ"	185 820	298 693	415 793	0	0	7 116	338	23 305	931 065
66	ЕЛЕКТРОН БАНК	367 057	162 588	323 942	0	0	7 860	8 417	74 262	944 125
67	БМ БАНК	290 100	469 099	53 532	0	45 000	4 749	32	788	863 300
68	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	107 429	383 353	316 920	35	4 469	8 905	140	30 258	851 510
69	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	129 734	269 156	462 164	0	0	11 976	452	5 070	878 551
70	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	291 803	322 443	64 303	43 938	0	3 708	1 587	13 025	740 808
71	"БАЗИС"	21 190	301 182	321 064	70 965	0	10 923	6 077	33 350	764 751
72	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	96 968	273 102	342 645	0	0	11 746	3 362	22 595	750 417
73	МІСТО-БАНК	189 525	336 081	183 892	0	0	3 920	0	20 566	733 983
74	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	32 310	345 653	28 606	0	0	2 768	0	308 213	717 549
75	АВТОЗАБАНК	32 550	461 560	178 253	0	0	2 459	4 631	21 371	700 824
76	БТА БАНК	228 318	252 316	88 434	0	0	4 934	2 451	123 865	700 318
77	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	159 573	376 295	119 210	0	0	2 414	2 397	46 631	706 521
78	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	15 000	357 690	286 921	0	0	4 178	0	7 633	671 422
79	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	253 175	143 046	126 570	0	0	1 613	192	15 983	540 580
80	"ДЕМАРК"	21 847	216 857	319 317	0	0	9 694	1 564	43 062	612 341
81	ЕНЕРГОБАНК	59 413	295 193	166 792	0	0	4 020	8 339	115 125	648 881
82	"КАПІТАЛ"	149 860	165 389	298 253	0	25 000	7 879	758	25 918	673 057

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
83	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	148 704	146 688	301 959	0	0	3 323	18	24 266	624 956
84	ІНПРОМБАНК	18 489	255 043	280 046	70 025	0	6 562	12	3 648	633 826
85	ПОЛТАВА БАНК	9 000	285 749	253 222	0	0	8 299	11 489	40 737	608 495
86	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	68 622	267 042	224 392	70 659	0	5 606	0	28 306	664 627
87	"МЕРКУРІЙ"	12 900	262 286	337 135	0	0	13 987	5	19 404	645 717
88	"СИНТЕЗ"	82 315	167 493	322 140	0	0	2 711	8	7 931	582 597
89	"ДАНІЕЛЬ"	159 311	278 409	137 623	0	0	4 605	7 274	1 596	588 817
90	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	145 415	194 144	197 540	14 383	0	4 693	2 052	22 316	580 542
91	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	290 572	189 025	16 591	0	0	3 230	36	646	500 100
92	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	259 334	159 217	32 246	0	0	1 748	0	922	453 467
93	"ПІВДЕНКОМБАНК"	85 699	158 783	217 884	7 723	0	9 528	0	13 554	493 171
94	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	0	332 380	212 307	0	0	1 020	0	1 925	547 631
95	ІПОБАНК	257 548	85 280	5 700	0	0	1 038	0	465	350 030
96	"МЕТАЛУРГ"	3 839	103 590	317 741	0	0	11 740	1 529	4 721	443 160
97	"АРМА"	141 093	150 202	133 303	0	0	5 685	0	1 910	432 192
98	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	28 500	215 449	178 307	0	0	5 287	8 518	1 404	437 466
99	"КАМБІО"	19 855	196 643	185 143	17 809	0	7 342	0	729	427 520
100	АРТЕМ БАНК	87 000	128 057	156 294	0	0	3 029	146	25 611	400 137
101	ФІНБАНК	22 100	163 037	110 398	0	50 048	4 535	11 248	1 053	362 419
102	"АВТОКРАЗБАНК"	52 501	175 886	160 725	0	0	3 269	442	1 518	394 340
103	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	13 250	209 636	80 464	0	0	2 182	71	659	306 263
104	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	14 854	58 978	205 118	59 387	0	3 737	0	492	342 567
105	ФІНЕКСБАНК	25 175	309 885	50 883	0	0	1 537	0	16 511	403 991
106	"СТОЛИЦЯ"	24 190	156 213	144 171	0	0	3 544	2 521	26 887	357 526
107	СОЦКОМБАНК	61 030	160 838	146 027	0	0	2 114	0	417	370 426
108	"ІНТЕГРАЛ"	89 075	115 114	142 840	0	0	5 666	75	419	353 189
109	"НОВИЙ"	2 530	186 258	170 538	0	0	4 497	0	4 965	368 788
110	УКРКОМУНБАНК	8 619	147 958	157 478	0	0	5 792	3 786	12 945	336 578
111	ФОРТУНА БАНК	22 600	122 106	136 808	0	0	2 013	8 425	1 067	293 018
112	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	113 970	120 913	76 627	369	0	1 671	4 264	1 757	319 571
113	ПАРТНЕР БАНК	92 671	161 523	63 310	0	0	1 962	0	30	319 497
114	ПРОМЕКОНОМБАНК	24 289	123 287	156 455	99	10 000	4 253	0	4 035	322 418
115	УКРГАЗПРОМБАНК	113 096	69 878	64 777	0	0	962	0	12 542	261 254
116	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	0	156 888	144 009	0	0	3 008	1 632	7 358	312 896
117	ЛЕГБАНК	35 411	172 748	80 970	1 378	0	2 151	0	9 015	301 672
118	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	102 012	68 284	111 774	0	0	1 954	6 303	421	290 748
119	"ЛЬВІВ"	13 132	139 591	73 769	0	0	5 024	0	4 320	235 836
120	"ПРИКАРПАТТЯ"	24 034	29 946	129 092	0	0	2 359	0	128 563	313 995
121	"КОНТРАКТ"	84 652	62 174	127 936	0	0	3 673	5 875	4 469	288 779
122	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	133 451	47 591	4 725	0	100 000	6 060	0	20 703	312 529
123	ОДЕСА-БАНК	80 427	73 839	87 184	0	0	1 712	199	32	243 392
124	"ГРАНТ"	24 446	82 168	145 502	0	0	375	889	6 918	260 297
125	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	77 212	87 618	89 181	0	0	2 794	1 580	288	258 673
126	"ПОРТО-ФРАНКО"	53 628	58 790	146 292	0	0	430	0	3 952	263 092
127	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	24 124	44 155	10 950	0	0	15	4	47 037	126 284

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
128	ФІНРОСТБАНК	47 595	128 865	63 409	0	0	2 008	0	13 912	255 789
129	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	0	133 423	118 090	0	0	2 333	2 884	983	257 713
130	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	3 003	45 879	109 500	1 855	6 279	4 302	4 017	6 744	181 580
131	КООПІНВЕСТБАНК	49 105	36 403	119 681	0	0	424	324	1 015	206 952
132	"ЮНЕКС"	0	197 606	2 886	0	0	178	0	18 696	219 365
133	ІНТЕРБАНК	41 084	55 003	95 302	0	0	3 021	0	20 241	214 652
134	ТАС-БІЗНЕСБАНК	11 500	67 738	93 129	0	0	3 228	2 914	5 356	183 867
135	"ТК КРЕДИТ"	111 456	106 768	8 307	0	0	450	0	3 543	230 523
136	ПОЛКОМБАНК	24 635	44 576	90 927	0	0	1 206	0	762	162 106
137	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	100 335	63 686	25 825	0	0	556	0	16 633	207 035
138	ЄВРОГАЗБАНК	79 579	20 557	35 665	0	20 000	1 266	0	282	157 348
139	РЕАЛ БАНК	65 434	39 919	44 421	0	0	892	185	1 223	152 073
140	ІНВЕСТБАНК	39 015	65 624	79 396	0	0	44	1 035	6 924	192 038
141	"МОРСЬКИЙ"	12 008	92 236	49 205	0	0	1 744	0	16 161	171 356
142	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	33 080	51 533	62 762	0	0	1 171	449	15 338	164 334
143	РЕГІОН БАНК	12 868	54 463	76 436	0	0	2 157	1 878	1 622	149 424
144	ІКАР-БАНК	0	47 681	73 051	0	0	356	5 828	5 336	132 252
145	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	40 442	9 944	65 413	0	0	2 602	3 444	18 740	140 585
146	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	50 458	13 585	60 485	0	0	1 299	2 331	17 154	145 312
147	"ПРЕМІУМ"	15 000	105 979	1	0	0	13	0	0	120 993
148	"ФАМІЛЬНИЙ"	9 650	14 490	69 015	0	25 000	1 292	3 575	17 606	140 628
149	"УКООПСПІЛКА"	0	49 736	38 032	0	0	1 155	9 797	2 778	101 498
150	РД БАНК	55 442	21 546	25 027	0	0	314	0	134	102 463
151	"КОНКОРД"	0	96 774	1 830	0	0	10	0	1	98 614
152	СИГМАБАНК	21 547	1 967	1 776	0	0	635	0	68 087	94 012
153	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	11 500	55 041	8 768	0	0	983	0	13 338	89 629
154	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	25 028	17 549	45 413	0	0	1 074	0	3 326	92 389
155	ТММ-БАНК	0	72 446	28 526	0	0	48	73	91	101 185
156	УНІКОМБАНК	0	67 713	10 403	0	0	94	0	237	78 447
157	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	1 010	32 304	53 468	0	7 685	1 197	609	2 321	98 595
158	ДІАЛОГБАНК	5 016	34 503	28 957	0	0	779	27	104	69 387
159	АКЦЕНТ-БАНК	785	10 613	23 353	0	0	2 610	175	30	37 567
160	ПРАЙМ-БАНК	22 660	24 524	32 673	3 800	0	1 061	1 097	688	86 502
161	ЄВРОБАНК	15 130	34 700	29 544	0	0	1 354	18	10 179	90 925
162	"СТОЛИЧНИЙ"	4 450	7 100	38 053	0	0	1 542	0	119	51 264
163	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	9 000	13 756	0	0	0	154	0	12 858	35 768
164	КРЕДИТВЕСТ БАНК	12 450	7 075	4 836	0	0	145	0	1	24 507
165	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	13 760	20 549	9 225	0	0	572	0	11 356	55 462
166	"ВЕЛЕС"	7 600	20 893	2 779	0	0	34	0	48	31 354
167	УКРЕБУДІНВЕСТБАНК	0	19 460	3 824	0	0	325	0	216	23 824
168	"ПРИВАТІНВЕСТ"	0	231	60	0	0	22	0	23 631	23 945
169	БАНК "БОГУСЛАВ"	6 591	8 238	18 129	0	0	196	4	41	33 200
170	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	14 400	9 699	8 740	0	0	155	2	4 353	37 349
171	РАДАБАНК	0	4 269	26 420	0	0	456	920	339	32 404
172	"АЛЬЯНС"	0	10 107	7 726	0	0	45	125	393	18 396
173	КЛАСИКБАНК	0	6 643	8 359	8	0	337	5	123	15 474

Структура власного капіталу банків

№ п/п	Назва банку	Статутний капітал	Власні акції (частки, паї), що викуплені в акціонерів (учасників)	Емісійні різниці	Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	Резерви переоцінки основних засобів
1	2	3	4	5	6	
Група I (кількість банків у групі — 15)						
1	ПРИВАТБАНК	2 713 250	0	0	333 665	289 072
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 099 935	0	73 603	299 213	611 835
3	УКРСИББАНК	2 575 000	0	0	227 322	9 571
4	УКРСОЦБАНК	1 020 000	0	1 011	848 086	703 571
5	УКРЕКСІМБАНК	1 286 000	0	0	85 816	486 471
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	200 175	0	0	1 214 978	996 944
7	“НАДРА”	389 863	0	634 612	295 769	81 562
8	ОЩАДБАНК	722 000	0	0	13 508	899 215
9	ОТП БАНК	654 585	0	2 754	119 975	0
10	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	755 274	0	98 129	160 369	166 599
11	“ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ”	519 000	0	0	161 534	16 142
12	“ФОРУМ”	1 121 000	0	1 036	32 865	41 451
13	КРЕДИТПРОМБАНК	650 000	0	1 061	152 102	59 311
14	УКРПРОМБАНК	942 000	0	0	29 288	0
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	800 000	0	0	38 534	233 557
Група II (кількість банків у групі — 18)						
16	АЛЬФА-БАНК	1 370 000	0	6	23 471	110 738
17	УКРГАЗБАНК	400 000	0	2 025	73 881	102 009
18	РОДОВІД БАНК	435 000	0	535 500	45 333	54 898
19	“ПІВДЕННИЙ”	523 500	0	0	13 975	44 857
20	ТАС-КОМЕРЦБАНК	482 600	0	0	47 044	39 060
21	ВТБ БАНК	368 784	242	0	112 474	399
22	ВІЕЙБІ БАНК	241 424	0	338 456	15 772	1 619
23	ПРАВЕКС-БАНК	371 499	0	672	14 059	207 570
24	ДОНГОРБАНК	270 150	0	3 531	21 639	45 096
25	“ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА”	1 200 000	0	0	18 616	0
26	“ХРЕЩАТИК”	540 000	0	0	48 762	38 689
27	КРЕДОБАНК	396 049	0	38	38 403	0
28	ІНДУСТРІАЛБАНК	309 877	92	8 051	83 598	10 956
29	ІНГ БАНК УКРАЇНА	304 761	0	0	193 462	0
30	ІМЕКСБАНК	295 000	0	0	49 867	8 123
31	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	50 000	0	17 090	191 340	0
32	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	400 000	0	0	31 140	0
33	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	170 000	0	0	19 518	0
Група III (кількість банків у групі — 25)						
34	ЕРСТЕ БАНК	300 000	0	0	366	0
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	230 518	0	0	4 888	5 178
36	“КИЇВ”	120 000	0	847	69 415	26 844
37	“ДЕЛЬТА”	360 000	0	0	3 576	0
38	ЕКСПРЕС-БАНК	75 613	0	0	164 381	40 443
39	ПРОКРЕДИТ БАНК	150 000	0	778	38 796	0
40	ВНЕШТОРГБАНК	275 000	0	0	1 666	0
41	“КРЕДИТ-ДНІПРО”	275 000	0	0	96 703	0
42	“КИЇВСЬКА РУСЬ”	50 330	0	0	11 407	32 121
43	МЕГАБАНК	200 000	0	138	54 156	36 086
44	АКТИВ БАНК	312 750	0	0	47 562	0
45	“НРБ-УКРАЇНА”	75 573	0	0	43 996	0
46	УКРІНБАНК	204 423	0	12	9 009	209 427
47	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	50 000	0	14 016	43 350	26 292
48	ХОУМ КРЕДИТ БАНК	307 350	0	0	489	0
49	“БІГ ЕНЕРГІЯ”	100 000	0	0	36 318	87
50	ЗАХІДІНКОМБАНК	89 680	0	0	2 888	9 650

України за станом на 01.10.2007 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	У тому числі		Резерви переоцінки цінних паперів	Прибуток/збиток минулих років	Прибуток/збиток поточного року	Усього власного капіталу	Усього пасивів
	резерви переоцінки нерухомості	резерви переоцінки нематеріальних активів					
	7	8	9	10	11	12	13
	187 398	0	0	518 758	604 101	4 458 847	48 424 920
	607 806	0	407	18 113	545 825	3 648 932	41 366 770
	6 376	292	14 062	17 550	96 826	2 940 331	32 744 925
	702 431	0	-13	4 208	244 403	2 821 266	27 209 018
	486 344	0	4 514	78	314 401	2 177 279	25 969 337
	992 638	0	24 180	349	216 184	2 652 809	24 185 726
	81 562	0	0	227	255 956	1 657 989	17 163 194
	895 269	0	2 039	156 544	171 309	1 964 615	17 071 874
	0	0	2 121	304 269	143 712	1 227 417	14 988 891
	166 398	0	3 080	200 601	51 497	1 435 549	11 523 960
	12 782	0	80 166	347	183 674	960 862	11 502 492
	41 451	0	1 075	70 314	36 752	1 304 493	11 489 392
	59 311	0	4 081	0	25 049	891 605	9 966 087
	0	0	0	68 029	59 857	1 099 174	9 665 703
	233 557	0	0	45 078	52 263	1 169 432	8 672 919
	110 738	0	-3	0	18 995	1 523 208	13 307 119
	101 731	0	0	-1 132	58 672	635 455	8 759 137
	49 188	0	85	0	38 666	1 109 482	7 344 816
	44 857	0	-1 294	43 500	63 147	687 684	6 891 109
	39 060	0	0	0	8 356	577 060	6 604 177
	0	0	677	82	25	482 200	6 173 736
	1 619	0	-1 658	51 000	132	646 745	5 898 015
	204 604	0	0	74 146	19 301	687 248	5 709 132
	45 096	0	6 706	115 822	34 326	497 268	4 714 627
	0	0	0	0	20 496	1 239 112	4 453 935
	38 689	0	4 330	0	32 668	664 449	4 282 713
	0	0	-139	0	5 925	440 276	4 118 029
	3 618	0	1 106	5 811	30 711	450 019	3 922 639
	0	0	0	0	70 383	568 606	3 658 971
	8 123	0	0	0	28 184	381 174	3 520 064
	0	0	6 354	0	82 986	347 771	2 874 299
	0	0	1 613	-47 863	23 653	408 542	2 662 497
	0	0	0	0	68 890	258 408	2 435 826
	0	0	1 305	0	5 532	307 203	4 725 855
	5 178	0	0	0	46 432	287 017	2 834 353
	26 602	0	-2	0	13 516	230 620	2 481 373
	0	0	421	0	424	364 421	2 233 107
	40 442	0	0	0	26 733	307 170	2 173 919
	0	0	0	0	11 284	200 858	2 164 920
	0	0	9	20 128	18 945	315 748	2 102 610
	0	0	2 138	0	21 599	395 440	2 038 967
	32 121	0	46	249	5 213	99 365	1 795 079
	36 086	0	13 062	0	15 927	319 369	1 716 517
	0	0	-439	0	16 078	375 952	1 683 389
	0	0	462	0	13 094	133 125	1 622 326
	209 427	0	0	-1 527	9 527	430 871	1 429 623
	26 292	0	1 103	407	6 210	141 379	1 295 087
	0	0	-51	8 936	517	317 240	1 288 475
	0	0	2 631	14 852	6 504	160 392	1 251 483
	9 650	0	0	233	18 616	121 067	1 251 061

1	2	3	4	5	6	
51	СЕБ БАНК	63 077	0	0	49 736	64 001
52	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	140 000	0	0	3 534	0
53	"ТАВРИКА"	51 352	0	0	47 569	0
54	ФАКТОРІАЛ-БАНК	102 112	0	2	11 146	24 238
55	ЕКСПОБАНК	88 895	0	0	3 237	75 194
56	"АРКАДА"	146 445	0	13	28 386	0
57	"ДНІСТЕР"	41 500	0	0	13 373	10 576
58	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	44 865	0	124	28 416	0
Група IV (кількість банків у групі — 115)						
59	УНІКРЕДИТ БАНК	653 508	0	2 018	90 279	54
60	"УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	55 000	0	0	21 013	599
61	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	415 000	0	0	9 310	0
62	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	180 000	0	9 540	8 239	95
63	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	329 088	0	2 160	0	0
64	ТРАНСБАНК	40 042	34	0	11 419	1 886
65	"ДІАМАНТ"	100 000	0	0	33 721	0
66	ЕЛЕКТРОН БАНК	48 500	0	2 436	7 401	41 170
67	БМ БАНК	163 908	0	0	47	0
68	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	87 000	0	3 365	8 493	16 132
69	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	52 600	0	0	15 125	1 988
70	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	197 526	0	7 000	5 134	1 313
71	"БАЗИС"	46 567	0	0	13 936	20 559
72	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	64 683	0	0	9 128	0
73	МІСТО-БАНК	75 800	0	0	9 361	0
74	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	112 917	0	0	0	0
75	АВТОАЗБАНК	56 000	26	41	41 032	3 372
76	БТА БАНК	48 096	245	3	5 486	7 353
77	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	42 160	0	17	4 373	6 313
78	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	75 000	0	0	961	1
79	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	150 000	0	17 924	35 145	0
80	"ДЕМАРК"	102 000	0	393	13 717	8 710
81	ЕНЕРГОБАНК	69 451	0	0	10 557	15 370
82	"КАПІТАЛ"	48 656	0	1 049	4 333	2 275
83	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	100 000	0	0	3 304	6 153
84	ІНПРОМБАНК	43 648	0	0	19 890	31 116
85	ПОЛТАВА БАНК	40 500	0	60	33 656	44 732
86	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	31 000	0	0	18 895	0
87	"МЕРКУРІЙ"	53 372	0	0	3 645	7 765
88	"СИНТЕЗ"	72 800	0	0	689	0
89	"ДАНІЕЛЬ"	49 310	0	0	290	21 510
90	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	45 000	0	0	9 535	5 764
91	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	143 400	0	0	59	0
92	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	150 000	0	0	2 259	0
93	"ПІВДЕНКОМБАНК"	85 000	0	0	22 712	4 520
94	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	28 085	131	0	32 154	0
95	ІПОБАНК	200 000	0	0	233	0
96	"МЕТАЛУРГ"	16 551	0	1 612	71 318	5 225
97	"АРМА"	75 000	0	0	4 227	0
98	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	34 160	0	0	9 951	23 726
99	"КАМБІО"	58 738	0	0	271	0
100	АРТЕМ БАНК	69 000	0	0	3 749	0
101	ФІНБАНК	60 050	0	44	9 587	28 574
102	"АВТОКРАЗБАНК"	50 000	0	1 525	14 444	965
103	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	132 000	0	2 295	1 238	0
104	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	103 000	0	0	5 064	0
105	ФІНЕКСБАНК	39 974	0	0	4 027	0
106	"СТОЛИЦЯ"	77 548	0	0	734	7 060
107	СОЦКОМБАНК	66 000	0	0	7 704	0
108	"ІНТЕГРАЛ"	62 700	0	14	13 947	0
109	"НОВИЙ"	55 000	0	0	2 000	2 396
110	УКРКОМУНБАНК	40 700	0	0	284	14 359
111	ФОРТУНА БАНК	60 000	0	0	9 607	25 275

	7	8	9	10	11	12	13
	63 977	0	182	1 007	5 437	183 441	1 181 514
	0	0	321	5 959	7 937	157 750	1 177 484
	0	0	2 872	258	6 655	108 705	1 102 001
	24 238	0	338	0	1 732	139 568	1 100 172
	75 122	0	0	8	4 639	171 973	1 065 306
	0	0	3	11 035	15 746	201 629	1 041 834
	10 576	0	-33	3 993	9 189	78 598	910 009
	0	0	2	0	4 350	77 758	699 663
	0	0	-112	20 856	22 270	788 872	4 955 449
	599	0	0	100	7 728	84 440	1 858 313
	0	0	-4	0	14 691	438 998	1 817 833
	0	0	0	0	7 733	205 606	1 090 219
	0	0	-206	0	6 893	337 935	1 085 747
	1 701	0	3 715	18 763	5 364	81 156	1 081 772
	0	0	0	0	5 299	139 020	1 070 085
	40 970	0	-114	0	9 437	108 830	1 052 954
	0	0	695	0	3 148	167 798	1 031 098
	16 132	0	0	10 671	6 712	132 373	983 884
	1 988	0	0	5 270	5 980	80 963	959 514
	1 313	0	0	0	1 689	212 662	953 470
	20 559	0	-152	0	6 210	87 120	851 872
	0	0	69	439	2 552	76 870	827 287
	0	0	0	0	511	85 673	819 656
	0	0	0	-19 708	165	93 374	810 924
	1 964	0	29	116	7 392	107 955	808 778
	7 353	0	-42	579	1 518	62 748	763 066
	6 313	0	0	0	3 005	55 868	762 390
	0	0	0	637	2 341	78 940	750 362
	0	0	-156	3	4 336	207 252	747 832
	8 562	0	0	0	4 624	129 444	741 785
	15 370	0	111	-8 406	5 277	92 361	741 242
	2 275	0	0	4 473	3 645	64 430	737 487
	6 153	0	296	0	40	109 793	734 749
	31 110	0	0	0	5 120	99 774	733 600
	44 732	0	0	0	6 148	125 095	733 591
	0	0	1 471	0	6 437	57 803	722 429
	7 765	0	0	166	5 425	70 373	716 089
	0	0	0	11 778	4 254	89 520	672 117
	21 510	0	439	4 236	3 110	78 895	667 712
	5 764	0	402	0	3 555	64 256	644 797
	0	0	0	1 127	108	144 694	644 794
	0	0	0	0	11 847	164 106	617 573
	4 421	0	0	0	11 463	123 695	616 866
	0	0	0	0	5 008	65 117	612 748
	0	0	0	0	1 049	201 281	551 311
	4 681	0	93	7	4 489	99 295	542 455
	0	0	0	0	4 680	83 908	516 100
	23 726	0	1	0	2 547	70 385	507 850
	0	0	0	0	1 260	60 269	487 789
	0	0	0	0	3 464	76 213	476 350
	28 574	0	0	360	1 963	100 577	462 996
	965	0	0	0	1 531	68 466	462 806
	0	0	305	11 050	3 655	150 543	456 806
	0	0	18	0	5 388	113 470	456 037
	0	0	0	0	2 616	46 617	450 608
	7 060	0	-130	0	5 889	91 102	448 629
	0	0	0	0	4 223	77 927	448 353
	0	0	10 884	0	3 577	91 122	444 310
	2 359	0	0	125	3 098	62 619	431 407
	14 359	0	0	4 357	583	60 283	396 862
	25 275	0	0	0	2 383	97 265	390 284

1	2	3	4	5	6	7
112	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	36 100	0	1	11 706	13 842
113	ПАРТНЕР БАНК	60 400	0	0	190	0
114	ПРОМЕКОНОМБАНК	50 700	0	0	5 124	943
115	УКРГАЗПРОМБАНК	22 117	331	5	55 095	0
116	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	44 007	0	0	5 543	4 897
117	ЛЕГБАНК	46 000	0	0	13 264	153
118	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	46 014	0	0	3 317	18 893
119	"ЛЬВІВ"	80 305	0	230	5 227	38 023
120	"ПРИКАРПАТТЯ"	22 000	0	0	5 114	10 896
121	"КОНТРАКТ"	36 226	0	0	3 887	17 513
122	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	40 000	0	0	0	0
123	ОДЕСА-БАНК	86 260	0	0	2 740	1 221
124	"ГРАНТ"	40 000	0	0	13 084	12 486
125	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	57 661	0	0	1 514	2 959
126	"ПОРТО-ФРАНКО"	49 154	0	0	7 209	255
127	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	153 000	100	0	5 447	13 394
128	ФІНРОСТБАНК	46 000	0	0	699	1 941
129	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	26 500	0	0	2 867	11 475
130	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	85 000	0	0	16 171	0
131	КООПІНВЕСТБАНК	69 080	0	0	3 722	1 298
132	"ЮНЕКС"	54 000	0	4 161	1 302	9 536
133	ІНТЕРБАНК	36 050	10	0	22 831	313
134	ТАС-БІЗНЕСБАНК	85 000	0	0	0	13 975
135	"ТК КРЕДИТ"	31 829	0	5	9 303	248
136	ПОЛІКОМБАНК	24 000	0	0	6 671	62 265
137	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	33 250	0	0	4 027	8 288
138	ЄВРОГАЗБАНК	73 390	0	0	0	0
139	РЕАЛ БАНК	63 000	0	0	9 221	791
140	ІНВЕСТБАНК	27 680	0	0	2 328	6 742
141	"МОРСЬКИЙ"	40 461	0	0	3 955	5 581
142	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	45 000	0	609	7 035	1 348
143	РЕГІОН БАНК	36 310	0	12	1 798	6 278
144	ІКАР-БАНК	35 000	0	3	1 402	17 443
145	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	35 860	0	0	6 381	10 331
146	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	37 141	0	0	4 570	5 866
147	"ПРЕМІУМ"	70 000	0	0	0	0
148	"ФАМІЛЬНИЙ"	32 070	0	0	3 929	10 725
149	"УКООСПІЛКА"	35 626	356	0	401	29 785
150	РД БАНК	65 950	0	0	0	0
151	"КОНКОРД"	68 000	0	0	1	0
152	СИГМАБАНК	68 000	0	0	10	0
153	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	49 245	0	0	2 067	0
154	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	56 650	1 040	7	3 109	0
155	ТММ-БАНК	31 000	0	95	7 722	0
156	УНІКОМБАНК	60 087	0	0	446	0
157	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	35 660	0	0	1 052	0
158	ДІАЛОГБАНК	62 450	0	0	379	123
159	АКЦЕНТ-БАНК	125 560	0	41	0	3 075
160	ПРАЙМ-БАНК	28 600	0	3 920	4 613	3 291
161	ЄВРОБАНК	26 670	0	0	16	0
162	"СТОЛИЧНИЙ"	58 335	0	0	1 689	5
163	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	72 000	0	0	0	0
164	КРЕДИТВЕСТ БАНК	72 175	0	2 902	0	0
165	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	25 688	20	0	1 003	7 468
166	"ВЕЛЕС"	40 730	0	5 200	6 718	3 536
167	УКРБУДІНВЕСТБАНК	58 000	0	0	955	0
168	"ПРИВАТІНВЕСТ"	38 000	47	27	767	0
169	БАНК "БОГУСЛАВ"	40 000	0	0	2	0
170	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	33 456	0	0	1 503	0
171	РАДАБАНК	32 314	0	0	1 243	462
172	"АЛЬЯНС"	39 990	0	0	3 526	0
173	КЛАСИКБАНК	40 635	0	0	885	4 522

7	8	9	10	11	12	13
13 842	0	268	0	3 524	65 441	385 012
0	0	0	0	201	60 791	380 288
943	0	1	0	1 081	57 849	380 268
0	0	227	26 823	7 127	111 063	372 317
4 897	0	0	0	642	55 089	367 985
0	0	963	0	2 153	62 533	364 205
18 893	0	0	2 000	2 273	72 497	363 245
38 023	0	0	0	3 192	126 978	362 814
10 896	0	0	0	708	38 718	352 713
17 513	0	0	0	2 212	59 838	348 617
0	0	0	-1 961	-11 533	26 506	339 036
1 221	0	0	0	3 951	94 172	337 565
12 068	0	0	5	559	66 134	326 432
2 959	0	-7	80	1 109	63 316	321 989
0	0	0	1 006	330	57 955	321 047
13 394	0	0	7 650	6 152	185 543	311 827
0	0	0	2 719	762	52 121	307 910
11 475	0	920	1 278	2 220	45 260	302 973
0	0	25	0	6 354	107 549	289 129
1 298	0	0	0	1 251	75 350	282 302
9 536	0	0	-9 750	3 128	62 377	281 742
313	0	-6	0	2 350	61 527	276 179
13 975	0	-6	-13 628	3 918	89 259	273 126
0	0	5	77	1 038	42 504	273 027
62 265	0	0	559	826	94 321	256 427
8 288	0	0	0	1 996	47 562	254 597
0	0	0	0	1 147	74 537	231 886
558	0	1 017	4 145	1 003	79 177	231 251
6 742	0	0	0	923	37 673	229 711
5 581	0	0	0	1 108	51 105	222 460
1 348	0	0	0	2 758	56 750	221 084
6 104	0	0	11	4 274	48 683	198 107
17 443	0	0	8 157	2 433	64 439	196 690
10 331	0	0	0	1 414	53 986	194 570
5 866	0	0	0	1 127	48 704	194 016
0	0	0	0	-577	69 423	190 416
10 725	0	0	0	1 320	48 044	188 672
29 785	0	0	2 183	1 654	69 294	170 792
0	0	0	0	879	66 829	169 291
0	0	0	0	1 806	69 808	168 422
0	0	0	0	437	68 446	162 459
0	0	0	38	12 800	64 151	153 780
0	0	0	95	1 458	60 279	152 668
0	0	0	0	3 234	42 050	143 235
0	0	0	0	2 729	63 262	141 709
0	0	-33	0	2 110	38 789	137 384
0	0	31	1 598	1 761	66 342	135 729
3 075	0	0	-2 045	-30 976	95 655	133 222
3 291	0	0	0	863	41 287	127 789
0	0	313	-85	489	27 402	118 328
0	0	0	-1 417	66	58 677	109 941
0	0	0	-2 962	1 011	70 049	105 817
0	0	0	0	246	75 323	99 830
7 443	0	0	2 810	841	37 789	93 251
3 536	0	0	0	154	56 338	87 693
0	0	0	0	899	59 854	83 678
0	0	0	11 542	32	50 322	74 266
0	0	0	0	383	40 385	73 585
0	0	0	327	389	35 675	73 024
462	0	0	1 562	1 525	37 106	69 511
0	0	0	793	490	44 799	63 195
4 522	0	0	334	196	46 573	62 047

Фінансові результати діяльності банків України

№ п/п	Назва банку	Процентний дохід	Процентні витрати	Чистий процентний дохід	Комісійний дохід	Комісійні витрати	Чистий комісійний дохід	Торговельний дохід	Дохід у вигляді дивідендів	Дохід від участі в капіталі	Інший дохід	Усього доходів
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Група I (кількість банків у групі — 15)												
1	ПРИВАТБАНК	3 915 110	-2 013 023	1 902 087	1 471 931	-125 315	1 346 615	246 456	745	0	-51 174	3 444 729
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 940 011	-1 374 452	1 565 559	742 899	-110 352	632 547	108 139	18	231	26 995	2 333 490
3	УКРСИББАНК	2 164 287	-1 229 146	935 141	388 618	-18 854	369 765	83 311	132	0	-1 593	1 386 756
4	УКРСОЦБАНК	1 761 989	-1 140 164	621 825	374 089	-21 884	352 205	132 701	200	0	69 792	1 176 724
5	УКРЕКСІМБАНК	1 707 358	-1 040 273	667 085	266 240	-22 888	243 353	99 245	5	0	29 151	1 038 838
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	1 741 668	-1 045 282	696 386	492 343	-26 115	466 228	49 029	38	0	46 168	1 257 849
7	"НАДРА"	1 170 028	-681 443	488 585	314 728	-34 291	280 438	322 909	0	0	25 705	1 117 637
8	ОЩАДБАНК	940 570	-329 706	610 864	401 033	-64 964	336 069	47 715	4	0	55 473	1 050 125
9	ОТП БАНК	1 078 751	-529 141	549 610	94 400	-19 885	74 516	35 083	0	0	14 125	673 334
10	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	588 622	-325 380	263 241	132 217	-32 540	99 677	19 174	0	0	-13 766	368 326
11	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	780 678	-568 934	211 744	223 753	-18 320	205 433	244 716	1 255	0	8 237	671 385
12	"ФОРУМ"	788 934	-498 337	290 597	76 120	-10 539	65 582	33 961	3	0	3 699	393 841
13	КРЕДИТПРОМБАНК	701 740	-478 194	223 545	65 483	-8 320	57 163	12 006	0	0	8 507	301 222
14	УКРПРОМБАНК	883 883	-572 320	311 563	81 419	-13 645	67 774	18 304	0	0	3 983	401 624
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	514 700	-339 661	175 038	85 046	-9 414	75 632	17 039	1 894	0	5 948	275 552
Група II (кількість банків у групі— 18)												
16	АЛЬФА-БАНК	732 384	-424 240	308 145	198 041	-6 750	191 291	25 676	0	0	25 011	550 122
17	УКРГАЗБАНК	487 119	-318 986	168 133	92 654	-12 591	80 063	33 870	12	0	45 733	327 811
18	РОДОВІД БАНК	395 237	-310 985	84 252	79 170	-7 594	71 577	34 283	2	0	12 256	202 370
19	"ПІВДЕННИЙ"	393 620	-243 250	150 369	97 456	-13 322	84 135	27 284	0	9 957	2 305	274 050
20	ТАС-КОМЕРЦБАНК	504 463	-286 781	217 682	85 697	-7 718	77 979	13 785	43 283	0	6 822	359 551
21	ВТБ БАНК	323 199	-186 429	136 770	71 741	-3 570	68 171	10 724	0	0	1 156	216 821
22	ВІЕЙБІ БАНК	364 853	-251 713	113 141	74 082	-9 482	64 600	21 732	1	0	24 831	224 304
23	ПРАВЕКС-БАНК	403 550	-212 190	191 360	290 264	-2 488	287 775	64 575	0	0	32 731	576 441
24	ДОНГОРБАНК	276 271	-160 571	115 701	34 264	-7 251	27 013	5 739	0	0	1 145	149 598
25	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	284 317	-149 448	134 870	3 154	-469	2 685	1 595	0	0	188	139 337
26	"ХРЕЩАТИК"	337 758	-219 223	118 535	52 921	-4 670	48 250	9 041	0	0	3 705	179 531
27	КРЕДОБАНК	332 684	-209 992	122 692	58 341	-5 856	52 485	9 335	9	0	7 051	191 572
28	ІНДУСТРІАЛБАНК	257 748	-131 734	126 013	70 413	-7 189	63 224	4 097	0	0	3 621	196 955
29	ІНГ БАНК УКРАЇНА	190 747	-48 963	141 785	54 044	-19 381	34 663	5 121	0	0	3 190	184 758
30	ІМЕКСБАНК	277 102	-199 762	77 340	69 642	-4 111	65 531	12 392	0	0	12 095	167 357
31	СІТБАНК (УКРАЇНА)	145 787	-52 993	92 794	8 570	-3 235	5 336	50 287	0	0	1 685	150 102
32	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	212 429	-141 671	70 758	70 515	-5 805	64 710	8 635	0	0	235 156	379 259
33	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	110 848	-37 031	73 817	39 897	-9 682	30 215	25 892	0	0	13	129 937
Група III (кількість банків у групі — 25)												
34	ЕРСТЕ БАНК	134 362	-33 362	100 999	5 509	-927	4 582	42 316	0	0	770	148 667
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	238 036	-119 331	118 705	6 383	-1 357	5 026	30 103	0	0	2 203	156 037
36	"КИЇВ"	226 956	-143 776	83 180	31 097	-1 189	29 907	3 096	0	0	31 915	148 099
37	"ДЕЛЬТА"	147 315	-166 644	-19 329	232 388	-14 616	217 772	-1 221	0	0	75 579	272 801
38	ЕКСПРЕС-БАНК	129 394	-64 075	65 318	110 916	-3 752	107 165	19 054	0	0	7 057	198 594
39	ПРОКРЕДИТ БАНК	249 928	-113 128	136 800	28 011	-2 621	25 390	3 966	0	0	3 476	169 633
40	ВНЄШТОРГБАНК	153 866	-57 588	96 278	12 448	-5 066	7 382	2 680	0	0	-157	106 183
41	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	159 568	-76 662	82 906	29 710	-4 477	25 233	1 233	10	0	309	109 691
42	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	149 708	-85 440	64 268	20 381	-1 588	18 793	9 138	0	0	1 560	93 758
43	МЕГАБАНК	118 072	-73 469	44 603	51 909	-1 423	50 486	1 890	198	0	2 841	100 019
44	АКТИВ БАНК	119 694	-76 234	43 459	17 184	-1 412	15 773	5 681	4	0	249	65 165
45	"НРБ-УКРАЇНА"	121 471	-67 773	53 697	11 660	-2 264	9 396	3 190	0	0	56	66 339
46	УКРІНБАНК	98 948	-45 363	53 586	36 440	-8 418	28 022	10 776	1	0	6 014	98 399
47	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	101 356	-42 765	58 591	37 588	-2 817	34 772	6 037	0	0	1 184	100 584
48	ХОУМ КРЕДИТ БАНК	91 424	-60 907	30 517	55 623	-9 330	46 293	1 949	0	0	43 117	121 875
49	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	106 656	-72 106	34 550	11 426	-1 721	9 705	832	2	0	6 506	51 595
50	ЗАХІДІНКОМБАНК	118 052	-72 415	45 638	26 183	-3 284	22 899	5 406	0	0	92	74 034

за станом на 01.10.2007 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	Загальні адміністративні витрати	Витрати на персонал	Втрати від участі в капіталі	Інші витрати	Прибуток від операцій	Чисті витрати на формування резервів	Дохід/збиток від довгострокових активів, призначених для продажу	Прибуток до оподаткування	Витрати на податок на прибуток	Прибуток після оподаткування	Чистий прибуток/збиток від продажу довгострокових активів, призначених для продажу	Чистий прибуток/збиток банку
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	-632 002	-891 077	0	-224 438	1 697 212	-1 103 468	0	593 743	10 358	604 101	0	604 101
	-405 248	-728 218	0	-171 001	1 029 023	-358 603	0	670 419	-124 594	545 825	0	545 825
	-224 473	-423 040	0	-141 995	597 249	-456 104	0	141 146	-44 319	96 826	0	96 826
	-239 298	-366 395	0	-38 145	532 886	-210 836	0	322 050	-77 631	244 419	-16	244 403
	-105 796	-271 067	0	-15 977	645 999	-201 949	0	444 051	-129 650	314 401	0	314 401
	-297 023	-405 885	0	-84 524	470 417	-172 150	0	298 267	-82 083	216 184	0	216 184
	-174 530	-230 917	0	-170 005	542 185	-242 949	0	299 236	-43 280	255 956	0	255 956
	-159 202	-579 714	0	-55 984	255 224	-24 375	0	230 849	-59 540	171 309	0	171 309
	-88 715	-154 196	0	-60 183	370 240	-140 338	0	229 902	-86 190	143 712	0	143 712
	-72 548	-80 831	0	-17 175	197 772	-131 395	0	66 376	-14 880	51 497	0	51 497
	-87 104	-162 732	0	-61 638	359 910	-160 347	0	199 563	-15 889	183 674	0	183 674
	-74 672	-124 611	0	-36 812	157 747	-109 544	0	48 204	-11 452	36 752	0	36 752
	-71 421	-92 541	0	-42 496	94 764	-63 706	0	31 057	-6 009	25 049	0	25 049
	-81 434	-150 822	0	-16 863	152 505	-72 160	0	80 344	-20 487	59 857	0	59 857
	-53 115	-84 392	0	-12 496	125 548	-53 212	0	72 336	-20 073	52 263	0	52 263
	-60 474	-153 541	0	-40 964	295 144	-256 086	0	39 058	-20 063	18 995	0	18 995
	-72 400	-109 563	0	-22 245	123 603	-69 645	0	53 958	4 715	58 672	0	58 672
	-40 394	-55 091	0	-29 554	77 331	-33 906	0	43 426	-4 760	38 666	0	38 666
	-61 099	-87 167	0	-25 124	100 661	-23 009	0	77 652	-14 505	63 147	0	63 147
	-66 203	-111 957	0	-48 989	132 400	-132 165	0	236	8 120	8 356	0	8 356
	-44 187	-106 268	0	-26 969	39 397	-31 186	0	8 211	-8 186	25	0	25
	-66 752	-89 703	0	-34 927	32 922	-30 522	0	2 401	-2 269	132	0	132
	-108 607	-244 989	0	-56 753	166 092	-131 861	0	34 231	-14 930	19 301	0	19 301
	-24 019	-25 956	0	-6 402	93 221	-35 391	0	57 831	-23 505	34 326	0	34 326
	-4 818	-2 870	0	-11 691	119 958	-98 895	0	21 063	-567	20 496	0	20 496
	-36 867	-72 334	0	-17 372	52 958	-5 085	0	47 874	-15 206	32 668	0	32 668
	-63 614	-64 061	0	-35 920	27 976	-12 779	0	15 197	-8 512	6 685	-760	5 925
	-44 671	-53 658	0	-10 015	88 612	-33 376	0	55 236	-24 526	30 710	1	30 711
	-21 524	-34 171	0	-8 160	120 904	-18 171	0	102 732	-32 349	70 383	0	70 383
	-47 002	-50 668	0	-19 423	50 265	-17 072	0	33 193	-5 009	28 184	0	28 184
	-10 433	-20 725	0	-7 310	111 634	-1 002	0	110 632	-27 645	82 986	0	82 986
	-60 915	-122 213	0	-29 975	166 156	-138 959	0	27 197	-3 544	23 653	0	23 653
	-6 203	-15 433	0	-4 823	103 477	-10 671	0	92 807	-23 917	68 890	0	68 890
	-23 167	-39 026	0	-23 504	62 971	-57 440	0	5 532	0	5 532	0	5 532
	-5 935	-27 526	0	-3 648	118 928	-67 277	0	51 651	-5 219	46 432	0	46 432
	-23 295	-32 673	0	-7 462	84 668	-64 394	0	20 275	-6 759	13 516	0	13 516
	-55 766	-121 767	0	-32 020	63 248	-53 930	0	9 318	-8 894	424	0	424
	-50 074	-71 091	0	-21 464	55 965	-15 788	0	40 177	-13 444	26 733	0	26 733
	-44 870	-66 000	0	-24 651	34 111	-16 938	0	17 173	-5 889	11 284	0	11 284
	-4 824	-11 967	0	-7 712	81 680	-55 471	0	26 209	-7 264	18 945	0	18 945
	-16 075	-25 293	-3	-7 658	60 662	-32 129	0	28 534	-6 241	22 293	-694	21 599
	-17 786	-31 946	0	-12 740	31 286	-24 628	0	6 658	-1 445	5 213	0	5 213
	-21 571	-33 830	-9	-14 411	30 198	-9 180	0	21 018	-5 092	15 927	0	15 927
	-13 125	-17 652	0	-5 545	28 844	-6 996	0	21 848	-5 770	16 078	0	16 078
	-6 686	-11 683	0	-9 428	38 543	-19 356	0	19 187	-6 093	13 094	0	13 094
	-24 048	-41 978	0	-7 925	24 448	-12 914	0	11 534	-2 007	9 527	0	9 527
	-23 584	-38 573	0	-17 974	20 453	-9 468	0	10 985	-4 775	6 210	0	6 210
	-23 701	-55 649	0	-20 875	21 651	-17 510	0	4 140	-3 623	517	0	517
	-11 173	-18 948	0	-10 896	10 578	-3 484	0	7 094	-590	6 504	0	6 504
	-15 119	-9 589	0	-10 854	38 471	-14 560	0	23 911	-5 295	18 616	0	18 616

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
51	СЕБ БАНК	55 690	-25 776	29 914	18 073	-1 884	16 188	4 961	0	0	1 048	52 112
52	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	94 225	-50 361	43 864	13 550	-2 162	11 388	3 337	0	0	1 601	60 190
53	"ТАВРИКА"	112 079	-69 726	42 354	10 635	-245	10 390	2 532	0	0	453	55 728
54	ФАКТОРІАЛ-БАНК	70 717	-53 991	16 727	24 343	-1 712	22 630	5 086	0	0	4 852	49 295
55	ЕКСПОБАНК	78 953	-42 847	36 106	17 443	-948	16 495	5 163	20	0	3 729	61 512
56	"АРКАДА"	72 740	-44 416	28 325	82 313	-169	82 144	2 398	0	0	525	113 392
57	"ДНІСТЕР"	70 588	-45 585	25 003	14 232	-504	13 729	2 241	0	0	2 354	43 326
58	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	71 216	-38 216	33 000	32 737	-2 990	29 747	3 097	0	0	829	66 674
Група IV (кількість банків у групі – 115)												
59	УНІКРЕДИТ БАНК	272 707	-107 184	165 523	48 428	-7 998	40 430	4 087	0	0	4 652	214 692
60	"УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	91 113	-44 319	46 794	10 923	-911	10 012	22 202	145	0	2 550	81 702
61	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	75 733	-28 746	46 987	22 707	-544	22 163	3 455	0	0	1 345	73 950
62	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	74 459	-46 009	28 451	10 520	-877	9 643	4 184	0	0	-1 026	41 252
63	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	33 867	-12 797	21 070	2 331	-157	2 174	1 690	0	0	2	24 936
64	ТРАНСБАНК	91 491	-53 343	38 148	20 051	-3 629	16 422	2 059	0	0	1 404	58 034
65	"ДІАМАНТ"	83 770	-55 001	28 769	17 672	-1 137	16 535	4 612	0	0	731	50 647
66	ЕЛЕКТРОН БАНК	71 044	-45 522	25 522	16 321	-578	15 743	3 034	1	0	3 099	47 399
67	БМ БАНК	46 424	-25 656	20 768	10 359	-6 186	4 172	839	0	0	-706	25 073
68	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	68 607	-51 727	16 880	21 280	-11 322	9 958	3 347	0	0	11 129	41 314
69	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	79 257	-57 232	22 026	23 268	-2 476	20 792	5 650	0	0	1 071	49 539
70	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	45 224	-21 137	24 087	5 366	-1 714	3 652	515	0	0	170	28 425
71	"БАЗИС"	71 419	-43 689	27 730	20 055	-1 179	18 876	1 773	1	0	738	49 117
72	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	71 990	-50 640	21 351	12 636	-968	11 668	2 177	0	0	-387	34 808
73	МІСТО-БАНК	62 494	-39 572	22 922	8 550	-921	7 629	6 269	7	0	648	37 475
74	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	55 036	-14 619	40 417	9 087	-643	8 444	288	0	0	903	50 052
75	АВТОАЗБАНК	73 202	-41 775	31 427	7 267	-249	7 019	1 567	0	0	471	40 483
76	БТА БАНК	42 589	-17 765	24 823	8 181	-410	7 771	2 928	0	0	664	36 186
77	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	38 110	-26 861	11 248	8 096	-2 328	5 768	9 278	0	0	178	26 472
78	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	69 261	-57 577	11 684	16 287	-828	15 459	6 338	0	0	394	33 876
79	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	58 194	-27 990	30 204	9 792	-924	8 868	2 062	0	0	1 295	42 429
80	"ДЕМАРК"	90 609	-35 276	55 333	8 841	-94	8 747	1 179	0	0	620	65 879
81	ЕНЕРГОБАНК	44 946	-23 167	21 779	11 302	-1 085	10 217	1 219	0	0	1 140	34 354
82	"КАПІТАЛ"	58 176	-37 114	21 062	6 672	-863	5 809	403	0	0	61	27 335
83	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	64 055	-42 813	21 242	3 240	-633	2 607	7 291	9	0	2 177	33 326
84	ІНПРОМБАНК	65 340	-49 542	15 798	16 995	-4 615	12 380	3 933	0	0	514	32 625
85	ПОЛТАВА БАНК	50 349	-34 354	15 995	17 534	-444	17 090	3 241	0	0	547	36 872
86	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	62 492	-36 991	25 501	7 145	-2 408	4 737	3 924	0	0	362	34 524
87	"МЕРКУРІЙ"	60 264	-42 720	17 543	13 848	-247	13 600	2 262	0	0	105	33 510
88	"СИНТЕЗ"	32 963	-17 346	15 616	7 759	-3 839	3 920	10 870	0	0	134	30 540
89	"ДАНІЕЛЬ"	37 132	-21 665	15 468	7 878	-712	7 166	2 674	0	0	1 458	26 765
90	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	39 415	-27 226	12 190	17 403	-2 086	15 318	3 320	17	0	198	31 042
91	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	23 824	-6 520	17 304	25 127	-291	24 836	-428	0	0	74 826	116 539
92	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	41 438	-16 487	24 951	1 396	-86	1 310	385	0	0	1	26 647
93	"ПІВДЕНКОМБАНК"	49 275	-28 369	20 906	17 139	-5 933	11 206	1 237	0	0	850	34 198
94	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	51 670	-24 246	27 424	15 516	-1 313	14 202	1 754	0	0	243	43 624
95	ІПОБАНК	40 751	-12 954	27 798	290	-45	246	3 136	0	0	11	31 190
96	"МЕТАЛУРГ"	53 521	-28 695	24 826	16 158	-385	15 773	1 251	0	0	1 422	43 271
97	"АРМА"	39 247	-20 952	18 295	4 074	-531	3 544	7 114	0	0	605	29 558
98	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	36 587	-26 367	10 220	13 923	-800	13 123	2 546	0	0	6 011	31 900
99	"КАМБІО"	42 012	-27 787	14 225	6 901	-1 664	5 237	2 523	0	0	313	22 298
100	АРТЕМ БАНК	39 072	-27 421	11 651	9 478	-1 671	7 807	-3 238	0	0	152	16 372
101	ФІНБАНК	29 768	-22 435	7 333	3 544	-106	3 438	822	0	0	3 658	15 251
102	"АВТОКРАЗБАНК"	34 783	-24 651	10 132	7 338	-1 332	6 006	666	0	0	120	16 924
103	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	31 736	-17 716	14 020	5 949	-1 133	4 816	1 835	0	0	141	20 813
104	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	41 456	-26 755	14 701	4 585	-320	4 265	206	0	0	64	19 235
105	ФІНЕКСБАНК	16 582	-9 094	7 488	20 897	-6 222	14 675	287	0	0	100	22 549
106	"СТОЛИЦЯ"	30 019	-11 190	18 829	13 867	-80	13 787	1 249	0	0	220	34 085
107	СОЦКОМБАНК	35 278	-20 899	14 379	7 982	-2 791	5 191	1 161	0	0	287	21 018
108	"ІНТЕГРАЛ"	32 724	-15 884	16 840	7 582	-746	6 836	922	0	0	2 323	26 921
109	"НОВИЙ"	32 586	-22 322	10 264	16 632	-5 014	11 617	822	0	0	796	23 499
110	УКРКОМУНБАНК	26 553	-18 621	7 932	22 708	-1 537	21 171	733	0	0	1 963	31 798
111	ФОРТУНА БАНК	38 526	-22 216	16 311	3 201	-276	2 925	780	0	0	330	20 345
112	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	29 611	-18 657	10 954	3 747	-1 680	2 066	4 712	0	0	690	18 422
113	ПАРТНЕР БАНК	17 465	-10 199	7 266	7 119	-1 715	5 404	999	0	0	128	13 797

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	-14 337	-20 741	0	-5 492	11 542	-3 588	0	7 954	-2 790	5 164	273	5 437
	-10 874	-11 140	0	-13 637	24 539	-13 171	0	11 368	-3 431	7 937	0	7 937
	-9 881	-27 975	0	-11 589	6 282	3 954	0	10 236	-3 581	6 655	0	6 655
	-12 323	-23 761	0	-6 752	6 458	-4 232	0	2 226	-494	1 732	0	1 732
	-9 377	-15 628	0	-1 818	34 689	-28 962	0	5 728	-1 089	4 639	0	4 639
	-19 022	-63 322	0	-5 493	25 555	-2 808	0	22 747	-7 001	15 746	0	15 746
	-9 391	-13 373	0	-4 164	16 399	-3 644	0	12 755	-3 565	9 189	0	9 189
	-14 745	-20 457	0	-8 860	22 612	-12 032	0	10 580	-6 230	4 350	0	4 350
	-45 640	-45 231	0	-34 846	88 974	-59 280	0	29 694	-7 423	22 270	0	22 270
	-10 386	-24 610	0	-6 299	40 407	-28 795	0	11 611	-3 884	7 728	0	7 728
	-6 819	-9 123	0	-4 174	53 833	-34 868	0	18 965	-4 274	14 691	0	14 691
	-9 660	-9 661	0	-3 548	18 382	-7 584	0	10 799	-3 066	7 733	0	7 733
	-4 764	-7 399	0	-4 071	8 702	-1 041	0	7 660	-767	6 893	0	6 893
	-14 036	-21 904	0	-6 430	15 663	-8 079	0	7 584	-2 220	5 364	0	5 364
	-16 764	-26 420	0	-4 720	2 744	4 388	0	7 132	-1 833	5 299	0	5 299
	-8 030	-15 955	0	-2 694	20 720	-7 891	0	12 829	-3 393	9 437	0	9 437
	-4 495	-7 773	0	-4 093	8 711	-3 730	0	4 982	-1 833	3 148	0	3 148
	-13 650	-20 683	0	-9 040	-2 060	9 465	0	7 406	-693	6 712	0	6 712
	-12 469	-20 797	0	-4 289	11 984	-2 098	0	9 886	-3 906	5 980	0	5 980
	-3 059	-2 107	0	-3 818	19 441	-17 390	0	2 051	-362	1 689	0	1 689
	-13 333	-18 245	0	-6 488	11 052	-2 949	0	8 103	-1 893	6 210	0	6 210
	-6 774	-16 986	0	-6 516	4 531	-1 210	0	3 321	-769	2 552	0	2 552
	-9 261	-13 222	0	-2 790	12 202	-11 048	0	1 154	-643	511	0	511
	-5 129	-14 993	0	-7 332	22 598	-22 433	0	165	0	165	0	165
	-5 997	-11 314	0	-5 465	17 707	-10 061	0	7 646	-254	7 392	0	7 392
	-7 468	-16 419	0	-5 095	7 203	-4 781	0	2 423	-905	1 518	0	1 518
	-3 639	-7 234	0	-2 827	12 772	-8 875	0	3 897	-893	3 005	0	3 005
	-9 250	-9 101	0	-8 831	6 694	-3 177	0	3 517	-1 176	2 341	0	2 341
	-8 575	-10 284	0	-3 189	20 380	-11 841	0	8 539	-4 202	4 336	0	4 336
	-8 127	-14 406	0	-6 781	36 565	-30 591	0	5 974	-1 350	4 624	0	4 624
	-7 454	-15 029	0	-3 454	8 417	-1 375	0	7 041	-1 764	5 277	0	5 277
	-6 978	-7 932	0	-3 282	9 143	-4 688	0	4 454	-809	3 645	0	3 645
	-12 124	-14 763	0	-8 513	-2 075	2 115	0	40	0	40	0	40
	-8 225	-11 896	0	-5 281	7 223	-341	0	6 881	-1 762	5 120	0	5 120
	-8 276	-16 215	0	-2 511	9 870	-1 898	0	7 972	-1 825	6 148	0	6 148
	-5 901	-8 761	0	-3 905	15 957	-7 605	0	8 352	-1 915	6 437	0	6 437
	-10 052	-13 161	0	-1 621	8 676	-696	0	7 980	-2 556	5 425	0	5 425
	-6 109	-9 076	0	-6 183	9 172	-3 936	0	5 236	-983	4 254	0	4 254
	-6 575	-8 501	0	-4 926	6 762	-2 447	0	4 315	-1 205	3 110	0	3 110
	-9 221	-12 168	0	-2 604	7 048	-2 887	0	4 162	-607	3 555	0	3 555
	-16 730	-25 774	0	-12 307	61 728	-59 987	0	1 741	-1 633	108	0	108
	-2 061	-4 222	0	-1 474	18 889	-6 936	0	11 953	-107	11 847	0	11 847
	-5 246	-7 605	0	-7 784	13 564	-1 371	0	12 193	-730	11 463	0	11 463
	-9 633	-20 360	0	-3 924	9 707	-1 865	0	7 842	-2 834	5 008	0	5 008
	-2 125	-4 465	0	-1 810	22 791	-21 473	0	1 318	-269	1 049	0	1 049
	-8 967	-17 155	0	-4 056	13 094	-7 241	0	5 852	-1 363	4 489	0	4 489
	-5 039	-8 759	0	-4 660	11 100	-5 462	0	5 638	-957	4 680	0	4 680
	-6 812	-11 705	0	-7 415	5 968	-2 920	0	3 048	-501	2 547	0	2 547
	-6 039	-5 795	0	-3 329	7 136	-5 512	0	1 623	-364	1 260	0	1 260
	-3 876	-3 197	0	-4 163	5 135	-310	0	4 825	-1 361	3 464	0	3 464
	-4 215	-3 894	0	-2 422	4 719	-2 727	0	1 993	-30	1 963	0	1 963
	-4 459	-5 951	0	-3 292	3 221	-1 260	0	1 961	-430	1 531	0	1 531
	-2 032	-5 233	0	-2 480	11 068	-6 194	0	4 874	-1 219	3 655	0	3 655
	-2 549	-2 733	0	-2 498	11 456	-5 750	0	5 706	-318	5 388	0	5 388
	-2 350	-4 709	0	-1 186	14 304	-11 066	0	3 238	-622	2 616	0	2 616
	-4 792	-8 060	0	-2 005	19 228	-11 030	0	8 199	-2 309	5 889	0	5 889
	-5 707	-4 217	0	-2 697	8 396	-3 084	0	5 313	-1 090	4 223	0	4 223
	-3 715	-7 638	0	-3 539	12 029	-7 757	0	4 272	-695	3 577	0	3 577
	-4 850	-9 672	0	-2 398	6 578	-2 829	0	3 749	-652	3 098	0	3 098
	-9 073	-14 361	0	-2 520	5 844	-5 558	0	286	297	583	0	583
	-4 416	-7 434	0	-1 069	7 427	-4 242	0	3 184	-801	2 383	0	2 383
	-2 511	-7 215	0	-974	7 722	-3 308	0	4 414	-890	3 524	0	3 524
	-2 480	-8 247	0	-1 584	1 486	-1 270	0	216	-15	201	0	201

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
114	ПРОМЕКОНОМБАНК	31 042	-21 310	9 732	10 130	-645	9 485	1 446	0	0	239	20 902	
115	УКРГАЗПРОМБАНК	34 521	-16 730	17 791	2 448	-125	2 323	770	47	0	152	21 083	
116	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	27 173	-16 719	10 454	7 671	-234	7 436	869	0	0	352	19 112	
117	ЛЕГБАНК	20 076	-11 610	8 466	4 299	-1 337	2 961	7 636	0	0	921	19 984	
118	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	23 022	-12 623	10 399	3 116	-207	2 909	396	0	0	492	14 196	
119	"ЛЬВІВ"	21 767	-11 254	10 513	3 710	-254	3 456	742	0	0	166	14 877	
120	"ПРИКАРПАТТЯ"	17 787	-13 556	4 231	11 130	-317	10 814	767	0	0	307	16 119	
121	"КОНТРАКТ"	27 813	-19 283	8 530	5 058	-1 653	3 406	2 304	0	0	133	14 374	
122	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	29 390	-10 035	19 356	13 291	-1 820	11 472	-22	0	0	20 205	51 010	
123	ОДЕСА-БАНК	27 976	-14 295	13 681	3 264	-636	2 629	6 945	0	0	6 060	29 315	
124	"ГРАНТ"	27 360	-22 817	4 543	8 875	-259	8 616	727	3	0	66	13 954	
125	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	19 675	-17 133	2 542	20 595	-71	20 524	468	0	0	244	23 778	
126	"ПОРТО-ФРАНКО"	20 184	-14 397	5 787	5 691	-861	4 830	488	152	0	428	11 685	
127	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	11 771	-1 420	10 351	2 826	-503	2 323	82	0	0	128	12 884	
128	ФІНРОСТБАНК	24 945	-18 804	6 141	1 500	-159	1 342	408	0	0	132	8 023	
129	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	22 822	-12 528	10 294	6 836	-529	6 307	856	1	0	73	17 532	
130	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	30 419	-13 278	17 141	7 420	-1 108	6 312	2 589	0	0	80	26 121	
131	КООПІНВЕСТБАНК	22 926	-13 630	9 296	7 297	-336	6 961	1 370	0	0	0	17 627	
132	"ЮНЕКС"	11 534	-3 072	8 462	5 150	-353	4 798	1 373	0	0	142	14 775	
133	ІНТЕРБАНК	17 259	-14 707	2 552	11 767	-2 850	8 917	2 498	0	0	699	14 666	
134	ТАС-БІЗНЕСБАНК	22 119	-11 227	10 892	5 551	-46	5 506	422	0	0	1 741	18 560	
135	"ТК КРЕДИТ"	15 474	-11 130	4 344	2 223	-422	1 802	478	0	0	1 502	8 125	
136	ПОЛКОМБАНК	19 622	-10 583	9 039	4 513	-110	4 403	524	1	0	566	14 533	
137	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	21 863	-9 597	12 266	684	-315	369	141	0	0	2 224	14 999	
138	ЄВРОГАЗБАНК	11 258	-3 670	7 588	2 026	-35	1 991	994	0	0	26	10 599	
139	РЕАЛ БАНК	15 857	-7 561	8 296	3 464	-771	2 693	1 692	0	0	385	13 066	
140	ІНВЕСТБАНК	19 018	-11 521	7 497	3 875	-211	3 664	683	0	0	73	11 916	
141	"МОРСЬКИЙ"	15 883	-10 941	4 942	2 577	-183	2 394	534	0	0	33	7 904	
142	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	18 723	-8 712	10 012	5 207	-580	4 627	1 964	0	0	2 170	18 773	
143	РЕГІОН БАНК	16 639	-7 964	8 675	5 039	-347	4 692	475	0	0	139	13 981	
144	ІКАР-БАНК	17 385	-8 722	8 663	3 388	-306	3 082	612	0	0	217	12 574	
145	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	17 552	-9 291	8 260	3 267	-83	3 184	5 953	0	0	15	17 412	
146	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	14 348	-9 938	4 410	3 384	-357	3 027	664	0	0	49	8 151	
147	"ПРЕМІУМ"	39	-13	26	70	-37	33	0	0	0	0	59	
148	"ФАМІЛЬНИЙ"	19 696	-10 949	8 746	5 797	-44	5 752	140	0	0	517	15 155	
149	"УКООПСІЛКА"	12 499	-4 853	7 646	3 896	-801	3 095	819	0	0	81	11 640	
150	РД БАНК	10 183	-1 392	8 792	1 730	-164	1 565	337	0	0	9	10 703	
151	"КОНКОРД"	12 238	-2 513	9 725	103	-2	101	0	0	0	0	9 827	
152	СИГМАБАНК	7 994	-330	7 663	173	-6	168	38	0	0	-481	7 388	
153	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	9 818	-2 709	7 109	1 751	-473	1 278	2 002	10 800	0	1	21 190	
154	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	15 623	-6 095	9 528	233	-17	216	16	0	0	513	10 273	
155	ТММ-БАНК	9 416	-3 632	5 784	1 006	-42	964	1	0	0	32	6 782	
156	УНІКОМБАНК	5 109	-437	4 672	3 213	-117	3 096	11	0	0	13	7 792	
157	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	13 075	-7 012	6 063	3 112	-62	3 049	290	0	0	19	9 421	
158	ДІАЛОГБАНК	15 441	-4 334	11 107	3 425	-1 413	2 011	239	0	0	34	13 392	
159	АКЦЕНТ-БАНК	4 449	-690	3 759	18	-1	17	-55	0	0	105	3 826	
160	ПРАЙМ-БАНК	6 513	-2 520	3 993	4 543	-730	3 813	991	0	0	33	8 830	
161	ЄВРОБАНК	7 676	-5 555	2 120	1 951	-46	1 905	90	0	0	85	4 201	
162	"СТОЛИЧНИЙ"	13 319	-3 774	9 545	196	-3	193	31	0	0	69	9 838	
163	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	5 219	-700	4 519	40	-14	26	2 003	0	0	29	6 576	
164	КРЕДИТВЕСТ БАНК	3 944	-295	3 649	1 177	-42	1 135	1 812	0	0	24	6 620	
165	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	9 543	-3 578	5 966	1 242	-37	1 205	375	0	0	27	7 573	
166	"ВЕЛЕС"	6 065	-1 231	4 834	961	-148	813	86	0	0	6	5 739	
167	УКРБУДІНВЕСТБАНК	6 687	-227	6 460	655	-6	649	170	0	0	22	7 301	
168	"ПРИВАТІНВЕСТ"	4 672	-3 061	1 611	4	-8	-4	-1 037	0	0	1 311	1 882	
169	БАНК "БОГУСЛАВ"	5 529	-943	4 587	221	-11	210	131	0	0	0	4 928	
170	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	5 364	-1 484	3 880	991	-189	802	6	0	0	25	4 714	
171	РАДАБАНК	6 788	-2 833	3 955	889	-26	863	67	0	0	298	5 183	
172	"АЛЬЯНС"	5 412	-1 353	4 059	447	-6	441	27	0	0	123	4 650	
173	КЛАСИКБАНК	4 801	-1 530	3 271	277	-4	273	220	0	0	12	3 776	

БАНКИ УКРАЇНИ

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
-4 792	-6 876	0	-5 577	3 657	-1 991	0	1 666	-585	1 081	0	1 081
-4 805	-6 827	0	-1 970	7 481	1 709	0	9 190	-2 063	7 127	0	7 127
-8 336	-6 146	0	-2 270	2 360	-1 540	0	820	-178	642	0	642
-3 631	-7 720	0	-2 913	5 720	-2 573	0	3 147	-994	2 153	0	2 153
-3 761	-5 445	0	-772	4 217	-989	0	3 228	-955	2 273	0	2 273
-3 127	-5 369	0	-1 065	5 316	-1 088	0	4 228	-1 036	3 192	0	3 192
-3 680	-7 300	0	-1 085	4 054	-3 101	0	953	-245	708	0	708
-2 507	-5 545	0	-892	5 431	-2 910	0	2 521	-309	2 212	0	2 212
-4 529	-20 793	0	-3 394	22 293	-33 613	0	-11 320	-213	-11 533	0	-11 533
-2 710	-6 265	0	-2 499	17 841	-13 496	0	4 345	-394	3 951	0	3 951
-5 711	-6 002	0	-1 148	1 094	-246	0	848	-289	559	0	559
-4 539	-5 427	0	-5 937	7 875	-6 191	0	1 683	-574	1 109	0	1 109
-3 258	-4 089	0	-1 719	2 619	-1 932	0	687	-357	330	0	330
-3 708	-2 888	0	-708	5 580	2 343	0	7 923	-1 771	6 152	0	6 152
-1 851	-2 443	0	-1 264	2 465	-1 405	0	1 060	-298	762	0	762
-5 768	-4 904	0	-1 148	5 712	-3 492	0	2 220	0	2 220	0	2 220
-2 898	-5 240	0	-2 032	15 951	-9 057	0	6 894	-540	6 354	0	6 354
-3 796	-6 064	0	-2 111	5 656	-3 613	0	2 043	-792	1 251	0	1 251
-2 676	-3 865	0	-1 029	7 205	-2 548	0	4 657	-1 529	3 128	0	3 128
-4 659	-5 059	0	-1 391	3 557	-1 111	0	2 446	-96	2 350	0	2 350
-3 535	-6 722	0	-1 739	6 565	-2 117	0	4 447	-530	3 917	1	3 918
-1 548	-3 247	0	-2 219	1 111	-6	0	1 105	-68	1 038	0	1 038
-4 627	-6 332	0	-1 481	2 094	-813	0	1 281	-455	826	0	826
-3 124	-1 351	0	-1 080	9 444	-6 902	0	2 543	-546	1 996	0	1 996
-2 474	-2 880	0	-2 338	2 907	-1 437	0	1 469	-322	1 147	0	1 147
-3 599	-5 066	0	-2 864	1 538	221	0	1 760	-756	1 003	0	1 003
-3 125	-2 937	0	-449	5 406	-4 149	0	1 257	-334	923	0	923
-2 861	-3 547	0	-635	861	408	0	1 269	-556	713	395	1 108
-4 921	-5 262	0	-2 703	5 888	-1 924	0	3 964	-1 206	2 758	0	2 758
-2 936	-4 626	0	-203	6 215	-453	0	5 762	-1 488	4 274	0	4 274
-2 802	-5 478	0	-393	3 902	-678	0	3 224	-790	2 433	0	2 433
-3 951	-5 279	0	-1 632	6 550	-4 987	0	1 562	-148	1 414	0	1 414
-2 264	-3 067	0	-1 317	1 503	-275	0	1 228	-101	1 127	0	1 127
-130	-247	0	-11	-329	-247	0	-577	0	-577	0	-577
-2 665	-5 468	0	-2 048	4 974	-3 452	0	1 523	-203	1 320	0	1 320
-2 597	-5 376	0	-1 050	2 618	-205	0	2 413	-759	1 654	0	1 654
-975	-559	0	-453	8 717	-7 803	0	914	-35	879	0	879
-417	-964	0	-272	8 175	-6 349	0	1 825	-19	1 806	0	1 806
-453	-437	0	-1 198	5 299	-4 779	0	520	-84	437	0	437
-2 550	-4 051	0	-419	14 170	-754	0	13 415	-615	12 800	0	12 800
-1 166	-1 253	0	-789	7 065	-5 384	0	1 681	-223	1 458	0	1 458
-1 001	-924	0	-162	4 695	-1 131	0	3 565	-331	3 234	0	3 234
-1 007	-2 351	0	-499	3 935	-246	0	3 688	-960	2 729	0	2 729
-1 581	-3 669	0	-1 091	3 079	-195	0	2 884	-773	2 110	0	2 110
-743	-2 002	0	-208	10 438	-8 107	0	2 332	-571	1 761	0	1 761
-1 794	-2 169	0	-394	-531	-32 985	0	-33 516	2 540	-30 976	0	-30 976
-3 157	-3 130	0	-1 455	1 088	71	0	1 159	-296	863	0	863
-770	-2 252	0	-392	786	-188	0	598	-110	489	0	489
-1 150	-1 702	0	-1 127	5 860	-5 708	0	152	-86	66	0	66
-863	-2 806	0	-654	2 253	-1 242	0	1 011	0	1 011	0	1 011
-1 327	-2 455	0	-1 321	1 517	-1 227	0	290	-44	246	0	246
-1 229	-3 311	0	-213	2 819	-1 308	0	1 511	-670	841	0	841
-1 296	-638	0	-1 790	2 016	-1 679	0	336	-182	154	0	154
-1 457	-2 586	0	-1 679	1 579	-192	0	1 386	-487	899	0	899
-959	-1 527	0	-891	-1 496	5 403	0	3 908	-3 875	32	0	32
-891	-634	0	-219	3 183	-2 742	0	441	-58	383	0	383
-614	-1 618	0	-1 315	1 166	-662	0	505	-116	389	0	389
-805	-1 171	0	-357	2 850	-718	0	2 132	-607	1 525	0	1 525
-1 543	-665	0	-942	1 500	-1 005	0	495	-5	490	0	490
-1 103	-1 576	0	-1 917	-821	1 083	0	262	-66	196	0	196

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено співробітниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту методології, банківського регулювання та нагляду НБУ.

Інформація з першоджерел

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у жовтні 2007 р.¹

Назва банку	Вид товариства	Зареєстрований статутний капітал, грн.	Дата реєстрації банку	Реєстраційний номер	Юридична адреса
м. Київ і Київська область					
Відкрите акціонерне товариство "Державний експортно-імпорتنний банк України"	BAT	1 486 000 000	23.01.1992 р.	5	м. Київ, вул. Горького, 127
Відкрите акціонерне товариство "ФІНЕКСБАНК"	BAT	55 974 000	08.10.1991 р.	19	м. Київ, просп. Повітрофлотський, 54
Акціонерний банк "Таврика"	BAT	91 351 500	24.10.1991 р.	53	м. Київ, вул. Глибочицька, 17-Д
Акціонерний комерційний банк "ТАС-Комерцбанк"	BAT	735 100 258	31.10.1991 р.	69	м. Київ, вул. Комінтерну, 30
Акціонерний комерційний банк "Київ"	BAT	180 000 000	19.05.1993 р.	171	м. Київ, вул. Б.Хмельницького, 16-22
Акціонерний комерційний банк "Аркада"	BAT	146 445 042	23.06.1993 р.	177	м. Київ, вул. Ольгинська, 3
Акціонерний комерційний банк "Юнекс"	BAT	72 000 000	03.12.1993 р.	216	м. Київ, вул. Почайнинська, 38/44
Відкрите акціонерне товариство "Аграрний комерційний банк"	BAT	38 988 000	24.12.1993 р.	222	м. Київ, вул. Димитрова, 9-а
Комерційний банк "Українська фінансова група" — товариство з обмеженою відповідальністю	ТОВ	58 999 408	23.06.2004 р.	294	м. Київ, вул. М.Грушевського / Кріпосний Яр, 34/1, літера А
Відкрите акціонерне товариство "Ерсте Банк"	BAT	650 500 000	25.01.2006 р.	303	м. Київ, вул. Прорізна, 6
ЗАКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ВЕСТ ФАЙНЕНС ЕНД КРЕДИТ БАНК"	ЗАТ	72 175 000	04.10.2006 р.	311	м. Київ, вул. Ковпака, 17
Відкрите акціонерне товариство "Комерційний банк "КРЕДИТ-ОПТИМА" (колишня назва — Товариство з обмеженою відповідальністю "УКРФІНАНСБАНК"	BAT	63 000 000	29.12.2006 р.	314	м. Київ, вул. Дмитрівська, 69
Дніпропетровська область					
ЗАКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "СИГМАБАНК"»	ЗАТ	136 000 000	10.01.2006 р.	302	м. Дніпропетровськ, вул. Барикадна, 5/7
Донецька область					
ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПІВДЕНКОМБАНК"	BAT	85 000 000	03.10.1991 р.	12	м. Донецьк, просп. Ватутіна, 33-а
ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «АКЦІОНЕРНО-КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "КАПІТАЛ"»	BAT	68 655 500	31.10.1991 р.	65	м. Донецьк, вул. Артема, 63
Закрите акціонерне товариство "Перший Український Міжнародний банк"	ЗАТ	1 512 774 400	23.12.1991 р.	73	м. Донецьк, вул. Університетська, 2-а
Львівська область					
Відкрите акціонерне товариство "Електрон Банк"	BAT	115 000 000	10.10.1991 р.	25	м. Львів, вул. Грабовського, 11
Закрите акціонерне товариство Акціонерно-комерційний банк "Львів"	ЗАТ	80 305 338	14.10.1991 р.	28	м. Львів, вул. Сербська, 1
Відкрите акціонерне товариство "Банк Універсальний"	BAT	487 711 970	20.01.1994 р.	226	м. Львів, просп. Шевченка, 27

¹ "Офіційний список банків України, включених до Державного реєстру банків, та перелік операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій" опубліковано у "Віснику НБУ" № 8, 2007 р. Зміни і доповнення, внесені до Державного реєстру банків, виділено червоним кольором. Назви банків подаються за орфографією статутів.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготувала головний економіст департаменту реєстрації та ліцензування банків Національного банку України Олена Сілецька.

У Львівському інституті банківської справи багато традицій, і одна з них — свято знайомства з першокурсниками. Щороку восени старше студентство інституту гучно плескає в долоні і весело сміється, вітаючи на сцені свою зміну. Цьогорічні "першачки" також виявилися на висоті, продемонструвавши свої таланти в музиці і пісні, слові і танці. Загалом філософія свята — допомогти студентам відчувати, що вони — команда, єдине ціле, що разом вони — інститут.

Основні показники діяльності банків України на 1 листопада 2007 року

№ п/п	Назва показника	01.01. 2001 р.	01.01. 2002 р.	01.01. 2003 р.	01.01. 2004 р.	01.01. 2005 р.	01.01. 2006 р.	01.01. 2007 р.	01.11 2007 р.
1	Кількість зареєстрованих банків	195	189	182	179	181	186	193	196
2	Вилучено з Державного реєстру банків (з початку року)	9	9	12	8	4	1	6	0
3	Кількість банків, що перебувають у стадії ліквідації	38	35	24	20	20	20	19	19
4	Кількість діючих банків	153	152	157	158	160	165	170	173
4.1	із них: з іноземним капіталом;	22	21	20	19	19	23	35	44
4.1.1	у тому числі зі 100-відсотковим іноземним капіталом	7	6	7	7	7	9	13	16
5	Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	13.3	12.5	13.7	11.3	9.6	19.5	27.6	33.0
Активи, млн. грн.									
1	Загальні активи (не скориговані на резерви за активними операціями)	39 866	50 785	67 774	105 539	141 497	223 024	353 086	537 741
1.1	Чисті активи (скориговані на резерви за активними операціями)	37 129	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	340 179	518 818
2	Високоліквідні активи	8 270	7 744	9 043	16 043	23 595	36 482	44 851	56 393
3	Кредитний портфель	23 637	32 097	46 736	73 442	97 197	156 385	269 688	421 208
3.1	У тому числі:								
	кредити, надані суб'єктам господарювання;	18 216	26 564	38 189	57 957	72 875	109 020	167 661	248 868
3.2	кредити, надані фізичним особам	941	1 373	3 255	8 879	14 599	33 156	77 755	135 509
4	Довгострокові кредити	3 309	5 683	10 690	28 136	45 531	86 227	157 224	260 536
4.1	У тому числі довгострокові кредити, надані суб'єктам господарювання	2 761	5 125	9 698	23 239	34 693	58 528	90 576	142 445
5	Проблемні кредити (прострочені та сумнівні)	2 679	1 863	2 113	2 500	3 145	3 379	4 456	6 830
6	Вкладення в цінні папери	2 175	4 390	4 402	6 534	8 157	14 338	14 466	24 887
7	Резерви за активними операціями банків	2 737	3 194	3 905	5 355	7 250	9 370	13 289	19 590
	Відсоток виконання формування резерву	61.5	85.4	93.3	98.2	99.7	100.05	100.1	100.07
7.1	У тому числі резерв на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями	2 336	2 963	3 575	4 631	6 367	8 328	12 246	17 934
Пасиви, млн. грн.									
1	Пасиви, всього	37 129	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	340 179	518 818
2	Власний капітал	6 507	7 915	9 983	12 882	18 421	25 451	42 566	61 487
2.1	У тому числі:								
	сплачений зареєстрований статутний капітал	3 665	4 575	6 003	8 116	11 648	16 144	26 266	39 271
2.2	частка капіталу в пасивах	17.5	16.6	15.6	12.9	13.7	11.9	12.5	11.9
3	Зобов'язання банків	30 622	39 676	53 913	87 352	115 927	188 427	297 613	457 332
3.1	У тому числі кошти суб'єктів господарювання;	13 071	15 653	19 703	27 987	40 128	61 214	76 898	103 564
3.1.1	із них строкові кошти суб'єктів господарювання	2 867	4 698	6 161	10 391	15 377	26 807	37 675	46 395
3.2	Кошти фізичних осіб;	6 649	11 165	19 092	32 113	41 207	72 542	106 078	144 875
3.2.1	із них строкові кошти фізичних осіб	4 569	8 060	14 128	24 861	33 204	55 257	81 850	112 736
Довідково									
1	Регулятивний капітал, млн. грн.	5 148	8 025	10 099	13 274	18 188	26 373	41 148	64 748
2	Адекватність регулятивного капіталу (H2)	15.53	20.69	18.01	15.11	16.81	14.95	14.19	14.20
3	Доходи, млн. грн.	7 446	8 583	10 470	13 949	20 072	27 537	41 645	53 133
4	Витрати, млн. грн.	7 476	8 051	9 785	13 122	18 809	25 367	37 501	48 184
5	Результат діяльності, млн. грн.	-30	532	685	827	1 263	2 170	4 144	4 949
6	Рентабельність активів, %	-0.09	1.27	1.27	1.04	1.07	1.31	1.61	1.42
7	Рентабельність капіталу, %	-0.45	7.50	7.97	7.61	8.43	10.39	13.52	11.95
8	Чиста процентна маржа, %	6.31	6.94	6.00	5.78	4.90	4.90	5.30	4.91
9	Чистий спред, %	7.10	8.45	7.20	6.97	5.72	5.78	5.76	5.19

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту методології банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

Спеціально для "Вісника НБУ"

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у жовтні 2007 року

Обсяги кредитів, наданих Національним банком для підтримання ліквідності банків України у жовтні 2007 р. (в розрізі інструментів)

Показники	2007 р.	У тому числі за жовтень	Відсотки
Обсяги рефінансування банків, усього	100.00	100.00	
У тому числі через:			
— кредити "овернайт", надані через постійно діючу лінію рефінансування	16.56	6.36	
— кредити рефінансування, надані шляхом проведення тендера	77.18	93.64	
— кредити рефінансування під заставу майнових прав на кошти банківського вкладу (депозиту), розміщеного в НБУ	6.26	—	
— операції своп	—	—	
— операції прямого РЕПО	—	—	
— стабілізаційний кредит	—	—	

Середньозважена процентна ставка за кредитами, наданими Національним банком для підтримання ліквідності банків України у жовтні 2007 р.

Показники	2007 р.	У тому числі за жовтень	Відсотки річні
Середньозважена процентна ставка за кредитами рефінансування, всього	9.2	9.1	
У тому числі за:			
— кредитами "овернайт", наданими через постійно діючу лінію рефінансування	10.2	9.0	
— кредитами, наданими шляхом проведення тендера	9.1	9.1	
— кредитами рефінансування під заставу майнових прав на кошти банківського вкладу (депозиту), розміщеного в НБУ	8.3	—	
— операціями своп	—	—	
— операціями прямого РЕПО (розрахунково)	—	—	
— стабілізаційним кредитом	—	—	

Процентні ставки банків за кредитами та депозитами у національній валюті у жовтні 2007 р.*

Показники	Жовтень 2007 р.	Відсотки річні
На міжбанківському ринку:		
за кредитами, наданими іншим банкам	1.3	
за кредитами, отриманими від інших банків	1.3	
за депозитами, розміщеними в інших банках	2.6	
за депозитами, залученими від інших банків	2.9	
На небанківському ринку:		
за кредитами**	13.7	
за депозитами	8.4	

* За щоденною звітністю банків; з урахуванням вартості пролонгованих кредитів (депозитів).

** Без урахування ставок за кредитами "овердрафт".

Темпи зростання грошової маси у жовтні 2007 р.

Агрегати грошової маси	01.01.2007 р.	01.02.2007 р.	01.03.2007 р.	01.04.2007 р.	01.05.2007 р.	01.06.2007 р.	01.07.2007 р.	01.08.2007 р.	01.09.2007 р.	01.10.2007 р.	01.11.2007 р.
Готівка. Гроші поза банками											
M0, % до початку року	100.0	94.2	95.7	98.7	104.2	104.7	112.0	116.9	122.6	129.1	132.0
M0 + переказані кошти в національній валюті											
M1, % до початку року	100.0	96.1	96.1	99.7	103.3	107.5	114.1	120.6	124.2	133.5	133.7
M1 + переказані кошти в іноземній валюті та інші кошти											
M2, % до початку року	100.0	98.1	100.0	103.9	107.6	110.0	115.6	120.9	125.4	133.0	135.1
M2 + цінні папери власного боргу банків											
M3, % до початку року	100.0	98.1	100.1	104.4	108.2	110.4	116.1	121.4	126.0	133.4	135.7

Примітка. Облікова ставка Національного банку України у жовтні 2007 року не змінювалася і починаючи з 1 червня 2007 року становить 8% річних.

Починаючи з 01.10.2006 р. встановлено такі нормативи обов'язкового резервування для формування банками обов'язкових резервів (постанова Правління Національного банку України від 15.09.2006 р. № 364): за строковими коштами і вкладками (депозитами) юридичних і фізичних осіб у національній валюті — 0.5; за строковими коштами і вкладками (депозитами) юридичних і фізичних осіб у іноземній валюті — 4; за коштами вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у національній валюті на вимогу та коштами на поточних рахунках — 1; за коштами вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у іноземній валюті на вимогу та коштами на поточних рахунках — 5.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України.

Зміст журналу

“Вісник Національного банку України” за 2007 рік*

	Номер	Сторінка
Макроекономіка		
Беленький П., Другов О. Розвиток системи фінансових посередників України в умовах посилення глобалізаційних процесів.....	12	30
Білань М. Дослідження впливу зниження податкових ставок на бюджетні надходження за допомогою імітаційного моделювання.....	11	48
Васюренко Л. Статистичні узагальнення щодо визначення регіональної неоднорідності інвестиційних вкладень.....	2	16
Гайдучий А. Вплив міграційного капіталу на розвиток фінансово-банківської системи країни.....	6	28
Гайдучий А. Масштаби потоків міграційного капіталу в Україну.....	10	11
Герасименко В. Концентрація банківського капіталу і методи оцінки її рівня.....	4	28
Гребенік Н. Основні віхи у формуванні та проведенні грошово-кредитної (монетарної) політики в Україні. Стаття перша. Становлення монетарної політики в незалежній Україні.....	5	12
Дзюблюк О. Грошова система України: глобалізаційні фактори впливу.....	7	14
Індекси споживчих цін та цін виробників промислової продукції в Україні у 1991—2006 рр.	2	48
Корнєєв В. Конкурентоспроможність банків України в умовах лібералізації ринків фінансових послуг.....	11	14
Крилова А. Фінансовий сектор України: сьогодні й завтра.....	12	36
Лисенко Р., Ніколайчук С., Сомик А. Монетарний трансмісійний механізм в Україні. Стаття 2. Аналіз дії трансмісійного механізму грошово-кредитної політики.....	11	18
Мищенко В., Сомик А. Монетарний трансмісійний механізм в Україні. Стаття 1. Теоретичні засади трансмісійного механізму грошово-кредитної політики.....	6	24
Мищенко В., Сомик А., Шульга С. Монетарний трансмісійний механізм в Україні. Стаття 3. Напрями вдосконалення трансмісійного механізму грошово-кредитної політики на основі зарубіжного досвіду.....	12	24
Ніколайчук С., Марійко Є. Оцінка рівноважних та циклічних компонент макроекономічних показників за допомогою фільтра Кальмана.....	5	58
Основні макроекономічні показники розвитку України у листопаді 2000—2006 років.....	1	71
Основні макроекономічні показники розвитку України у 2006 році.....	2	47
Основні макроекономічні показники розвитку України у січні 2001—2007 років.....	3	47
Основні макроекономічні показники розвитку України у лютому 2001—2007 років.....	4	45
Основні макроекономічні показники розвитку України у березні 2001—2007 років.....	5	65
Основні макроекономічні показники розвитку України у квітні 2001—2007 років.....	6	43
Основні макроекономічні показники розвитку України у травні 2001—2007 років.....	7	55
Основні макроекономічні показники розвитку України у червні 2001—2007 років.....	8	41
Основні макроекономічні показники розвитку України у липні 2001—2007 років.....	9	11
Основні макроекономічні показники розвитку України у серпні 2001—2007 років.....	10	31
Основні макроекономічні показники розвитку України у вересні 2001—2007 років.....	11	65
Основні макроекономічні показники розвитку України у жовтні 2001—2007 років.....	12	29
Петрик О. Інфляція в Україні: проблеми, ризики, перспективи.....	3	2
Петрик О. Історія монетарного розвитку в Україні.....	1	2
Петрик О., Ніколайчук С. Визначення оптимального рівня інфляції для України.....	6	10
Скрипник А., Варваренко Г. Вплив валютно-курсової політики на інфляційні процеси в Україні.....	1	40
“Стратегія соціально-економічного розвитку України та пріоритети грошово-кредитної політики”.....	1	31
Шаповалов А. Системні особливості розвитку інфляційних процесів в Україні.....	12	3
Банки України		
Банки, вилучені з Державного реєстру банків України (24.06.1992 р. — 01.01.2007 р.).....	2	69
Банки, вилучені з Державного реєстру банків України (24.06.1992 р. — 01.07.2007 р.).....	8	69
Банки, включені до Державного реєстру банків у липні 2007 р.	9	69
Банки, включені до Державного реєстру банків у серпні 2007 р.	10	71
Барановський О. Іноземний капітал на ринках банківських послуг України, Росії та Білорусі.....	9	12
Берегуля В. Банки Криму: традиції — основа для розвитку.....	7	2
Бодрецький М. Проблематика довгострокового кредитування.....	5	32
Відзнака Президента України.....	2	15
Віктор Капустін — “Фінансист року — 2006”.....	4	32
Волосович С., Тринчук В. Особливості й тенденції розвитку національної системи страхування банківських вкладів в умовах євроінтеграції.....	8	28
Волошин І. Динаміка розривів ліквідності банку за умов змінної програми розміщення та залучення коштів.....	8	24
Гладких Д. Особливості структури балансу банків України за підсумками діяльності у 2006 році.....	4	10
Гладких Д. Ринкова позиція банків в умовах вільної конкуренції.....	9	5
Грищенко А., Волошин І. Моделювання швидкого зростання банку із симуляцією процентного ризику методом Монте-Карло.....	1	32
Діба М., Зубок М., Яременко С. Інформаційні ризики в банківській діяльності.....	9	28
Динаміка фінансового стану банків України на 1 січня 2007 року.....	2	52
Динаміка фінансового стану банків України на 1 квітня 2007 року.....	5	68
Динаміка фінансового стану банків України на 1 липня 2007 року.....	8	56
Динаміка фінансового стану банків України на 1 жовтня 2007 року.....	11	66
Другов О., Рісін В., Сениш І. Еволюція і перспективи розвитку банківських систем Польщі та України.....	5	8

* У межах рубрик авторські статті розміщено за алфавітним принципом. За хронологічним принципом розміщено статті, публікація яких має регулярний характер (структура активів, зобов'язань, власного капіталу, фінансові результати діяльності банків, курси валют, повідомлення про введення в обіг ювілейних і пам'ятних монет тощо).

Дяденко О. Науковий доробок — у розвиток банківської системи	11	13
Заруцька О. Рівновага залучених та розміщених банківських ресурсів як необхідна умова стабільного розвитку	4	20
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у листопаді 2006 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у листопаді 2006 р.	1	66
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у січні 2007 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у січні 2007 р.	3	37
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у лютому 2007 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у лютому 2007 р.	4	70
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у березні 2007 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у березні 2007 р.	5	55
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у квітні 2007 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у квітні 2007 р.	6	66
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у травні 2007 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у травні 2007 р.	7	68
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у липні 2007 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у липні 2007 р.	9	68
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у серпні 2007 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у серпні 2007 р.	10	70
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у вересні 2007 р.	11	64
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у жовтні 2007 р.	12	64
Карчева Г. Використання методів непараметричної статистики для оцінки ризику ліквідності банків.	7	31
Краснова І. Внутрішній контроль у банку: завдання та організація.	9	40
Крохмалюк Д. Банківська наука й аналіз економічних процесів в Україні	1	36
Крохмалюк Д. Фінансове управління економічними процесами: слово науковців	10	20
Кузнєцова А., Другов О., Рісін В. Оцінка впливу іноземного капіталу на функціонування банківської системи.	1	24
Лилик О. Bancassurance та перспективи його розвитку в Україні	2	32
Нумерація операцій, на які Національний банк України надає банкам банківську ліцензію та письмовий дозвіл на здійснення операцій	2	68

Нумерація операцій, на які Національний банк України надає банкам банківську ліцензію та письмовий дозвіл на здійснення операцій	8	68
Оліфер Г. Об'єднана місія	2	22
Основні показники діяльності банків України на 1 грудня 2006 року	1	68
Основні показники діяльності банків України на 1 січня 2007 року	2	50
Основні показники діяльності банків України на 1 лютого 2007 року	3	70
Основні показники діяльності банків України на 1 березня 2007 року	4	19
Основні показники діяльності банків України на 1 квітня 2007 року	5	70
Основні показники діяльності банків України на 1 травня 2007 року	6	70
Основні показники діяльності банків України на 1 червня 2007 року	7	66
Основні показники діяльності банків України на 1 липня 2007 року	8	27
Основні показники діяльності банків України на 1 серпня 2007 року	9	21
Основні показники діяльності банків України на 1 вересня 2007 року	10	39
Основні показники діяльності банків України на 1 жовтня 2007 року	11	70
Основні показники діяльності банків України на 1 листопада 2007 року	12	65
Офіційний список банків України, включених до Державного реєстру банків, та перелік операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій	2	58
Офіційний список банків України, включених до Державного реєстру банків, та перелік операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій	8	58
Папуша А. Глобалізація у банківській сфері	7	40
Папуша А. З турботою про державність	8	3
Патрікац Л., Ліпінська С. Інтеграція України в європейський та світовий фінансовий простір	7	26
Перспективи АТ "Банк ТуранАлем" в Україні	5	46
Прасолова С. Проблеми оцінки та управління процентним ризиком комерційних банків: актуальні аспекти	9	36
Савченко Т. Практика трансфертного ціноутворення в банках України	2	26
Сімонова Л. Особливості оцінки банківської нерухомості в Україні	10	52
Структура активів банків України за станом на 01.01.2007 р.	3	48
Структура активів банків України за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)	6	44
Структура активів банків України за станом на 01.07.2007 р. (у розрізі банків)	9	46
Структура активів банків України за станом на 01.10.2007 р. (у розрізі банків)	12	42
Структура власного капіталу банків України за станом на 01.01.2007 р.	3	58
Структура власного капіталу банків України за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)	6	54
Структура власного капіталу банків України за станом на 01.07.2007 р. (у розрізі банків)	9	56
Структура власного капіталу банків України за станом на 01.10.2007 р. (у розрізі банків)	12	52
Структура зобов'язань банків України за станом на 01.01.2007 р.	3	54
Структура зобов'язань банків України за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)	6	50
Структура зобов'язань банків України за станом на 01.07.2007 р. (у розрізі банків)	9	52
Структура зобов'язань банків України за станом		

на 01.10.2007 р. (у розрізі банків)	12	48
Сухотепний В. Аналіз динаміки структури банківської галузі України за період 1999—2006 рр.	10	16
У банку “Хрещатик” — власний процесинговий центр	11	64
Український професійний банк: 15 років на ринку	4	33
Фастовець М. Проблемні аспекти ризиковості кредитування малого бізнесу в Україні	2	38
Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.01.2007 р.	3	64
Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)	6	60
Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.07.2007 р. (у розрізі банків)	9	62
Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.10.2007 р. (у розрізі банків)	12	58
Шевцова О., Мандзюк Г. Життєвий цикл банківської установи як економічної організації	1	28
Штейн О. Суть та особливості стратегії банку на ринку банківських послуг	11	44

Swedbank завершив купівлю стовідсоткового пакета акцій АКБ “ТАС-Комерцбанк”	8	34
Центральний банк		
Бакун О. Партнерство з управління суверенними інвестиціями	9	9
Відзнаки Президента України	8	7
Вітання колегам, читачам журналу “Вісник НБУ” з Новим роком і Різдвом Христовим	12	1
Володимир Стельмах — Герой України	10	2
Державні нагороди України	10	4
Заруба Ю. Принципи і завдання інформаційної політики Національного банку України	8	42
Із Днем незалежності!	8	1
Ліпінська С. Імена мучеників мають бути відомі не лише Богу	12	7
Папуша А. Гордість і слава Полісся	3	28
Папуша А. Українські гривні — гроші відмінної якості	9	2
Патрікаш Л., Гриценко М. Український скарб — під надійним захистом	5	44
Свято, зігрите теплом сердець	6	2
Стельмах В. Звернення до працівників банківської системи з нагоди Дня банківських працівників	5	2
Там, де банкноти починають своє життя	5	42
Уклін вам, ветерани!	6	9
Валютно-курсова політика ♦ Валютний ринок		
Береславська О. Особливості впливу валютного курсу на внутрішні ціни в Україні	3	9
Горшкова Н. Валютно-курсова політика: практичний досвід та рекомендації	1	62
Гриценко А., Унковська Т. Механізм валютної трансмісії: інституційно-поведінковий підхід	11	8
Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів (за станом на 30.12.2006 р.)	3	36
Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів (за станом на 30.03.2007 р.)	6	35
Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів (за станом на 30.06.2007 р.)	9	20
Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів (за станом на 30.09.2007 р.)	12	33
Мищенко В., Сомик А. Доларизація: причини та наслідки для економіки України	5	28
Офіційний курс гривні щодо євро, долара США та російського рубля у 2006 році, встановлений Національним банком України	2	54
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за листопад 2006 року)	1	53
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який		

встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за грудень 2006 року)	2	55
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за січень 2007 року)	3	41
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за лютий 2007 року)	4	67
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за березень 2007 року)	5	64
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за квітень 2007 року)	6	67
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за травень 2007 року)	7	69
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за червень 2007 року)	8	21
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за липень 2007 року)	9	69
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за серпень 2007 року)	10	67
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за вересень 2007 року)	11	41
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за жовтень 2007 року)	12	33
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за листопад 2006 року)	1	54
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за грудень 2006 року)	2	56
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за січень 2007 року)	3	42
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за лютий 2007 року)	4	68
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за березень 2007 року)	5	66
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за квітень 2007 року)	6	68
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за травень 2007 року)	7	70
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за червень 2007 року)	8	22
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за липень 2007 року)	9	70
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за серпень 2007 року)	10	68
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за вересень 2007 року)	11	42
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за жовтень 2007 року)	12	34
Щербакова О. Валютна політика Національного банку		

України.....	6	6
Державні фінанси		
Буковинський С. Зміцнення фінансової бази місцевого самоврядування як чинник економічного зростання.....	2	9
Іваненко Ю., Мамишев А. До питання розкриття інформації про державний борг.....	3	20
Положенко Д. Управління державними фінансами України в умовах економічного зростання.....	7	23
Фінансовий ринок		
Берегуля О. Іпотечне кредитування як банківська операція: теоретичні основи й умови проведення.....	10	46
Динаміка облікової ставки НБУ в 1992—2006 рр.....	2	46
Кльоба Л. Особливості підготовки та реалізації інвестиційних проектів.....	3	23
Кльоба Л. Принципи, функції і методи управління банківською інвестиційною діяльністю.....	10	40
Крупка М., Скаско О. Тенденції та проблеми формування ринку кредитних послуг в Україні.....	11	31
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у листопаді 2006 року.....	1	69
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у грудні 2006 року.....	2	51
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у січні 2007 року.....	3	71
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у лютому 2007 року.....	4	65
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у березні 2007 року.....	5	71
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у квітні 2007 року.....	6	71
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у травні 2007 року.....	7	67
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у червні 2007 року.....	8	71
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у липні 2007 року.....	9	27
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у серпні 2007 року.....	10	45
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у вересні 2007 року.....	11	71
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у жовтні 2007 року.....	12	66
Патрікац Л. Фінансово-кредитна система України — кризь призму наукової думки.....	12	20
Свиноус І. Кредитування діяльності особистих селянських господарств: сучасний стан і проблеми.....	7	52
Скрипник А., Варваренко Г., Вдовиченко А. Оподаткування нерухомості як фактор стабілізації та розвитку фінансового ринку України.....	8	15
Шитко О. Особливості структури фінансових активів. Досвід США, ЄС та України.....	11	34
Фондовий ринок		
Долінський Л., Галкін А. Імовірнісні моделі оцінки ризику неплатежу та визначення вартості облігацій.....	8	38
Долінський Л., Галкін А. Оцінка вартості облігацій з урахуванням ризику неплатежу.....	7	46
Ринок державних цінних паперів України у листопаді 2006 року.....	1	70
Ринок державних цінних паперів України у грудні 2006 року.....	2	71
Ринок державних цінних паперів України у січні 2007 року.....	3	36
Ринок державних цінних паперів України у лютому 2007 року.....	4	33
Ринок державних цінних паперів України у березні та квітні 2007 року.....	6	23

Ринок державних цінних паперів України у травні 2007 року.....	7	22
Ринок державних цінних паперів України у червні 2007 року.....	8	51
Ринок державних цінних паперів України у липні 2007 року.....	9	43
Ринок державних цінних паперів України у серпні 2007 року.....	10	59
Ринок державних цінних паперів України у вересні 2007 року.....	11	68
Ринок державних цінних паперів України у жовтні 2007 року.....	12	22
Готівково-грошовий обіг		
Дорофєєва Н., Страту А. Організація готівкового обігу в Україні.....	6	4
Міщенко В., Набок Р., Шитко О. Проблеми організації емісії та обігу готівки.....	1	17
Безготівкові розрахунки		
Берніков В. НСМЕП: огляд розвитку у 2006 році.....	2	23
Журков А. Національна система масових електронних платежів: огляд розвитку в I кварталі 2007 року.....	5	39
Журков А. Національна система масових електронних платежів: огляд розвитку у другому кварталі 2007 року.....	8	35
Журков А. Національна система масових електронних платежів: огляд розвитку у третьому кварталі 2007 року.....	11	61
Кравець В., Махаєва О. Деякі аспекти діяльності міжнародних платіжних систем в Україні.....	5	23
Кравець В. Місце та роль НСМЕП на картковому ринку України.....	3	14
Махаєва О. Ринок електронних грошей у Сполучених Штатах Америки та його регулювання.....	1	56
Міжбанківські розрахунки через СЕП НБУ у 2006 році.....	3	40
Савченко А., Івченко І., Михайлова В. Система електронних платежів нового покоління.....	2	2
Татьянін В. Універсальна смарт-картка “УкрКОС”.....	3	18
Харченко В., Капралов Р. “Електронний студентський квиток” — перший крок до впровадження “соціальної картки”.....	7	42
Харченко В. Підсумки діяльності банків України на ринку платіжних карток у 2006 році.....	4	2
Харченко В., Самойленко А. Європейське право та договірно-правові відносини банків і клієнтів при здійсненні операцій із використанням платіжних карток в Україні.....	9	22
Світова економіка		
Козюк В. Монетарні аспекти розвитку поглядів на проблему забезпечення глобальної фінансової стабільності.....	4	34
Козюк В. Проблеми розширення глобального монетарного та фінансового простору.....	10	32
Рисін В., Бабенко В., Лапішко З. Вплив іноземних банків на функціонування банківської системи Польщі.....	3	24
Міжнародні банківські зв'язки		
Патрікац Л. Україна — Польща: горизонти співпраці.....	8	52
Бухгалтерський облік		
Жигайло Г. Без технічного інструментарію реалізувати масштабний проект було б неможливо.....	12	8
Жигайло Г. Відстрочені податки: елементи фінансової звітності.....	11	26
Ігнатенко С., Барановська Л. Правові та облікові особливості окремих різновидів факторингових операцій.....	7	34
Кіндрацька Л. Бухгалтерський облік в управлінні банком.....	7	49
Сениш П., Ричаківська В. Реформа, що за значущістю не поступається грошовій.....	11	3
Снігурська Л. Проблемні питання визнання банками процентного доходу за фінансовими інструментами.....	10	60
Снігурська Л. Проблемні питання визнання банками процентного доходу за фінансовими інструментами.....	11	54
Спаяк Г. Відображення кредитних операцій у бухгалтерському		

обліку та фінансовій звітності банку: методика і практика	6	36
Трофименко В. Бухгалтерський облік операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України	4	46

Нагляд, аудит, контроль

Зінченко В., Карчева Г. Підвищення ефективності управління ризиками в умовах активізації споживчого кредитування	10	7
Інформаційні технології в аспекті аудиту	11	25
Ковч Б., Швець Н. Розмежування функцій внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в банках України	2	5
Кротюк В., Куценко О. Базель II: контроль з боку органу нагляду та ринкова дисципліна	5	3
Ліпінська С. Міжнародні стандарти — гарантія якості	11	25
Майборода Л. Основні підходи до проведення аналізу розвитку банківського сектору	1	49
Мищенко В., Крилова В., Швець Є. Еволюція банківського нагляду: європейський досвід	7	5
Набок Р. Аспекти, що можуть призвести до виникнення проблемного банку	8	46
Набок Р. Економетрична складова аналізу недохідних активів банку	4	40
Розширення співпраці у сфері банківського нагляду	11	17
Стефанюк Б. Концептуальні підходи щодо створення ефективної системи внутрішнього контролю в банку	4	57
Українсько-китайський меморандум	3	37
Чабанова Н. Дистанційний аудит як складова внутрішнього аудиту банку	2	19

Банки, право, консультації

Банківське регулювання та нагляд: практичні правові аспекти	4	53
Деякі практичні питання банківської діяльності	3	34
Практичні питання банківської діяльності: валютне регулювання та валютний контроль	7	11
Практичні питання банківської діяльності: відкриття рахунків та платежі	6	22
Практичні питання банківської діяльності: запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та інші актуальні роз'яснення	10	25
Практичні питання банківської діяльності: порядок розкриття банківської таємниці	9	44

Економічна освіта

Бакун О. Курс із макроекономічного управління від МВФ	6	33
Бакун О. Фінансова стабільність — важлива, актуальна, багатогранна	8	44
Дяденко О. Всеукраїнська олімпіада майбутніх банкірів	5	43
Кузьма Н. Новий проект діє	11	47
Наукові доробки молоді — вирішенню проблем європейської інтеграції	9	35
Папуша А. У добру путь, магістри!	10	5
Патрікаш Л., Бойчук М. Економічна наука: слово — молоді	11	52
Петрина Н. Бібліотека в інформаційно-освітньому просторі навчального закладу	10	56
Ректором Університету банківської справи НБУ обрано Тамару Смовженко	4	27
Співпраця почалася з конференції	11	69

Нумізматика і боністика

План випуску пам'ятних і ювілейних монет України на 2007 рік	1	61
Про введення в обіг пам'ятних монет “Водохреще”	2	45
Про введення в обіг пам'ятної монети “Цимбали”	3	44
Про введення в обіг пам'ятної монети “Нестор-літописець”	3	44
Про введення в обіг пам'ятної монети “Рік Свині (Кабана)”	3	45
Про введення в обіг ювілейної монети “Сергій Корольов”	3	45
Про введення в обіг ювілейної монети “Олександр Ляпунов”	4	61
Про введення в обіг пам'ятних монет “Козеріг”	4	62

Про введення в обіг пам'ятних монет “Водолій”	4	62
Про введення в обіг пам'ятних монет “Риби”	4	63
Про введення в обіг ювілейної монети “Леся Курбас”	4	64
Про введення в обіг пам'ятної монети “Бабак (байбак)”	4	64
Про введення в обіг банкноти номіналом 200 гривень зразка 2007 року	5	47
Про введення в обіг ювілейної монети “1100 років м. Переяслав-Хмельницький”	6	40
Про введення в обіг ювілейної монети “100 років Мотор Січі”	6	40
Про введення в обіг ювілейної монети “Іван Огієнко”	7	54
Про введення в обіг пам'ятних монет “Чиста вода — джерело життя”	7	65
Про введення в обіг ювілейної монети “Олег Ольжич”	8	12
Про введення в обіг пам'ятної монети “XVI щорічна сесія Парламентської асамблеї Організації з безпеки і співробітництва в Європі”	8	13
Про введення в обіг ювілейної монети “75 років утворення Донецької області”	8	13
Про введення в обіг ювілейної монети “Олена Теліга”	8	14
Про введення в обіг пам'ятної монети “Спортивне орієнтування”	8	14
Про введення в обіг ювілейних монет “120 років Одеському державному академічному театру опери та балету”	10	50
Про введення в обіг пам'ятної монети “Іван Богун”	10	51
Про введення в обіг ювілейної монети “1100-річчя літописного Чернігова”	10	51
Про введення в обіг ювілейної монети “Іван Багряний”	10	55
Про введення в обіг ювілейної монети “Петро Григоренко”	11	12
Про введення в обіг пам'ятної монети “Чумацький шлях”	12	18
Про введення в обіг пам'ятної монети “Бугай”	12	19
Про введення в обіг пам'ятної монети “Острозька Біблія”	12	19
Рябенко П. Чеки... багаторазового використання	7	56

Нові книги

Даниленко А. Місцеві фінанси в умовах утвердження ринкових відносин та демократизації суспільства	4	66
Дмитренко Г., Павліченко Р. Новий навчальний посібник із банківської справи	6	41
Килимник Ю., Капранов Р. Банківський довідник-каталог	5	57
Крупка М. Фундаментальна науково-прикладна праця з питань формування і трансформації банківських ресурсів	3	46
Лукасевич Б. У розвиток методології визначення вартості об'єктів застави	6	42
Мороз А. Актуальне видання з валютної політики	10	49

Літопис банківської справи

Комаринська З. Іван Франко як дослідник банківництва Галичини	6	39
Комаринська З. Українські банки Львова в авангарді руху ощадності	5	50
Кузьма Н. Ощадний рух: із минулого у сучасність	5	53

Банкіри і мистецтво

Бурштинове свято, подароване “Хрещатиком”	7	30
Анотації	1	72
Анотації	2	72
Анотації	3	72
Анотації	4	72
Анотації	5	72
Анотації	6	72
Анотації	7	72
Анотації	8	72
Анотації	9	72
Анотації	10	72
Анотації	11	72
Анотації	12	72

АННОТАЦИИ

Поздравление коллег, читателей журнала “Вісник НБУ” с Новым годом и Рождеством Христовым.

Светлана Липинская. *Имена мучеников должны быть известны не только Богу.*

Сообщение о состоявшемся на Банкнотно-монетном дворе Национального банка Украины мероприятии, посвященном памяти жертв Голодомора 1932—1933 годов.

Анатолий Шаповалов. *Системные особенности развития инфляционных процессов в Украине.*

Анализируя инфляционные процессы в Украине, автор рассматривает системные проблемы в обеспечении долгосрочной ценовой стабильности в государстве.

Владимир Мищенко, Анжелика Сомик, Светлана Шульга. *Монетарный трансмиссионный механизм в Украине. Статья 3. Направления усовершенствования трансмиссионного механизма денежно-кредитной политики на основе зарубежного опыта.*

Рассмотрен опыт внедрения инфляционного таргетирования в некоторых странах переходной экономики. Очерчены направления повышения эффективности трансмиссионного механизма денежно-кредитной политики в Украине.

Основные макроэкономические показатели развития Украины в октябре 2001—2007 годов.

Петр Беленький, Алексей Другов. *Развитие системы финансовых посредников Украины в условиях усиления глобализационных процессов.*

Определены проблемы, сдерживающие развитие системы финансовых посредников в Украине, предложены рекомендации по их устранению.

Анна Крылова. *Финансовый сектор Украины: сегодня и завтра.*

Проведен анализ финансовой системы Украины, рассмотрены проблемы ее развития и определены пути их разрешения.

Анна Жигайло. *Без технического инструментария реализовать масштабный проект было бы невозможно.*

Анализируются основные этапы проведения в Украине реформы бухгалтерского учета и финансовой отчетности, в результате которой был осуществлен переход на соответствующие международные стандарты.

О выпуске в обращение памятной монеты “Чумацкий шлях”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание памятной монеты номиналом 20 гривен, посвященной чумацкому промыслу, распространенному в Украине в XVII—XIX веках. Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение памятной монеты “Бугай”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание памятной монеты номиналом 5 гривен, посвященной украинскому народному музыкальному инструменту — бугаю. Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение памятной монеты “Острозька Біблія”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание памятной монеты номиналом 100 гривен, посвященной выдающемуся памятнику украинского книгопечатания — Острожской Библии (1581) — первому полному печатному изданию Библии на церковнославянском языке. Фотоизображение аверса и реверса монеты.

Людмила Патрикац. *Финансово-кредитная система Украины — сквозь призму научной мысли.*

Сообщение о Всеукраинской научно-практической конференции “Развитие финансово-кредитной системы Украины: достижения, проблемы, перспективы”, состоявшейся во Львовском институте банковского дела Университета банковского дела Национального банка Украины.

Основные монетарные параметры денежно-кредитного рынка Украины в октябре 2007 года.

Объемы кредитов, предоставленных Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, средневзвешенная процентная ставка по кредитам, предоставленным Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, процентные ставки банков по кредитам и депозитам в национальной валюте, динамика роста денежной массы по состоянию на 01.11.2007 г.

Рынок государственных ценных бумаг Украины в октябре 2007 года.

Задолженность по долгосрочным кредитам в иностранной валюте от нерезидентов (по состоянию на 30.09.2007 г.).

Общий внешний долг Украины по состоянию на 30.09.2007 г.

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины один раз в месяц (за октябрь 2007 года).

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины ежедневно (за октябрь 2007 года).

Структура активов, обязательств, собственного капитала, финансовые результаты деятельности банков Украины по состоянию на 01.10.2007 г. (в разрезе банков).

Изменения и дополнения к Государственному реестру банков, внесенные в октябрь 2007 г.

Основные показатели деятельности банков Украины на 1 ноября 2007 года.

Содержание журнала “Вісник Національного банку України” за 2007 год.

ANNOTATIONS

Merry Christmas and New Year wishes to the colleagues and readers of the "Herald of the NBU".

Svitlana Lipinska. *The martyrs' names must be known not to God alone.*

Report on the event dedicated to the memory of the holodomor (artificial famine) victims of 1932 — 1933 carried out at the NBU Banknote Printing and Minting Works.

Anatolii Shapovalov. *Peculiarities of inflationary process development in Ukraine.*

Discussed are the inflationary processes in Ukraine, considered are the urgent problems with ensuring long-term price stability in the state.

Volodymyr Mischenko, Anzhelika Somyk, Svitlana Shulha. *Monetary transmission mechanism in Ukraine. Article 3. Ways of improving the transmission mechanism of the monetary policy on the basis of foreign experience.*

Considered is the experience of the implementation of inflation targeting in transition economies. Given are the ways of improving the efficiency of the transmission mechanism of the monetary policy of Ukraine.

Major macroeconomic indicators of the development of Ukraine in October 2001 — 2007.

Petro Bielienkyi, Oleksii Druhov. *Development of the system of financial mediators in Ukraine in the context of globalization.*

Given are the problems restraining the development of the system of financial mediators in Ukraine and the ways of their elimination.

Hanna Krylova. *Financial sector of Ukraine: today and tomorrow.*

Given is the analysis of the financial sector of Ukraine. Considered are the problems of its development and the ways of their solving.

Hanna Zhyhailo. *Without technical instruments the realization of a large-scale project would have been impossible.*

Discussed are the principal stages of the accounting and financial reporting reform carried out in Ukraine that resulted in the transition to the respective international standards.

Putting into circulation the commemorative coin "The Milky Way".

Official report on putting into circulation the 20 hryvnia commemorative coin dedicated to the chumaks (Ukrainian merchants engaged in trade and transportation of salt and oth-

er items to and from Crimea in the 17th — 19th centuries that were led by the Milky Way). Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Putting into circulation the commemorative coin "Buhai".

Official report on putting into circulation the 5 hryvnia commemorative coin dedicated to the Ukrainian folk musical instrument, the buhai. Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Putting into circulation the commemorative coin "The Ostroh Bible".

Official report on putting into circulation the 100 hryvnia commemorative coin dedicated to the Ostroh Bible, the first full printed edition of the Bible in the Church Slavonic language (1581). Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Liudmyla Patrikats. *Finance and credit system of Ukraine through the prism of scientific thoughts.*

Information about the All-Ukrainian workshop *Development of the Finance and Credit System of Ukraine: Problems and Prospects* held in the Lviv Banking Institute of the NBU Banking University.

Major monetary parameters of the monetary market of Ukraine in October 2007.

Volumes of NBU credits for support of banks' liquidity, average weighted interest rates on NBU credits for support of banks' liquidity, interest rates of banks on national currency credits and deposits, dynamics of money supply growth as of 1 November 2007.

Government securities market in Ukraine in October 2007.

Debts on foreign currency long-term loans granted by non-residents (at 30 September 2007).

Total external debt of Ukraine at 30 September 2007.

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established monthly by the National Bank of Ukraine (in October 2007).

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established daily by the National Bank of Ukraine (in October 2007).

Pattern of assets, liabilities, equity capital, and financial performance indicators of Ukrainian banks' activities as of 1 October 2007.

Amendments to the State Register of Banks made in October 2007.

Main indicators of activities of Ukrainian banks as of 1 November 2007.

Contents of the "Herald of the National Bank of Ukraine" for 2007.